

ЈЕЛЕНА БАЊАЦ

**КОЛЕКЦИЈА УНИКАТНЕ КЕРАМИКЕ
ОДЕЉЕЊА ЗА САВРЕМЕНУ УМЕТНОСТ
МУЗЕЈА ГРАДА НОВОГ САДА**

JELENA BANJAC

**THE UNIQUE CERAMICS COLLECTION
OF THE DEPARTMENT FOR CONTEMPORARY
ART AT THE CITY MUSEUM OF NOVI SAD**

Издавач / Publisher:

Музеј града Новог Сада, Петроварадин, Тврђава 4 /
The City Museum of Novi Sad, Petrovaradin, Tvrđava 4
www.museumns.rs

За издавача / For the Publisher:

MSc Весна Јовичић, директор /
Vesna Jovičić, MSc, museum director

Аутор каталога и изложбе / Catalogue Editor and the Exhibition Author:

Др Јелена Бањац, музејски саветник, историчар уметности /
Jelena Banjac, PhD, museum advisor, art historian

Лектор / Proofreading:

Гордана Ђилас / Gordana Djilas

Превод / Translation:

Сава Ракић / Sava Rakić

Фотографија / Photography:

Феђа Киселички, мр Владимир Червенка /
Fedja Kiselički, Vladimir Červenka, MA

Конзервација и рестаурација / Conservation and Restoration:

Тамина Кесић, Саво Гвозденовић / Tamina Kesić, Savo Gvozdenović

Припрема и штампа / Press:

ЈП Службени гласник, Београд / JP Službeni glasnik, Belgrade

Техничко уредништво / Editing:

Simulta, Нови Сад / Simulta, Novi Sad

Тираж / Circulation: 300

ISBN 978-86-7637-116-7

Публиковање каталога и реализацију изложбе омогућила је Управа за културу града Новог Сада /
This exhibition and the catalogue publishing was supported by the Novi Sad City Administration for Culture

ЈЕЛЕНА БАЊАЦ

КОЛЕКЦИЈА УНИКАТНЕ КЕРАМИКЕ
ОДЕЉЕЊА ЗА САВРЕМЕНУ УМЕТНОСТ
МУЗЕЈА ГРАДА НОВОГ САДА

Нови Сад 2018.

JELENA BANJAC

THE UNIQUE CERAMICS COLLECTION
OF THE DEPARTMENT FOR CONTEMPORARY
ART AT THE CITY MUSEUM OF NOVI SAD

Novi Sad 2018

Садржај / Content

Колекција уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада	7
Каталог колекције уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада	46
Скраћенице	53
The Unique Ceramics Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad	55
The Catalogue of the Unique Ceramics Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad	88
Abbreviations	96
Библиографија / Bibliography	98

Сл. 1. Драгољуб Аџић, Декоративни сликани ђано (1963) мајолика
 Fig. 1 Dragoljub Adžić, Painted Ornament Panel (1963); majolica

Колекција уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада

Одељење за савремену уметност је најмлађе одељење у Музеју града Новог Сада. Формирано је 1963. године у оквиру Одељења за културну историју, након поставке изложбе *Из аџеџеа новосадских уметника* 1962. године. У почетку називано: *Галерија савремених новосадских уметника*, *Савремена новосадска галерија*, *Новосадска галерија савремене уметности*; од 1965. године понело је име *Завичајна галерија*. Петнаест година након оснивања, 1978. године, Завичајна галерија је добила статус посебног одељења у Музеју града. Формирана је са задатком да прикупља, чува, проучава и излаже дела из области ликовне и примењене уметности стваралаца који живе и раде у Новом Саду. Током четири деценије постојања развила се у једну од најбољих колекција новосадске уметности друге половине двадесетог века, а данас њен фонд броји више од 3300 дела ликовне и примењене уметности. Својевремено замишљен као центар ликовних збивања у Новом Саду, уметнички фонд Завичајне галерије представља својеврстан пресек ликовног стваралаштва у граду у протеклим деценијама. Континуирано прати развој стваралачких концепција новосадских уметника друге половине прошлог века и представља значајно сведочанство о уметничком стваралаштву у Новом Саду у том периоду. Током четири деценије активног рада на проучавању и сакупљању дела савремене уметности у Новом Саду, формиран је разноврстан уметнички фонд који се чува у Збирци дела ликовне уметности и Збирци дела примењене уметности, а посебну целину чини заоставштина архитекте Ђорђа Табаковића, откупљена 1981. године.¹

Остварења која се чувају у колекцији уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог

Сада већином су настала током 70-их и 80-их година 20. века, у време својеврсне експанзије уникатне керамике у тадашњој Југославији. С обзиром на то да збирка деценијама није проширивана, а да је најмлађе дело у колекцији настало пре скоро тридесет година, при сагледавању вредности ове музејске збирке тешко је ослободити се утиска да се истражује некаква давно затворена *временска кайсула*. Томе доприноси и чињеница да је мањи број дела из збирке керамике Завичајне галерије представљен музејској публици давне 1987. године – на изложби *Аквизиције Музеја града Новог Сада*, а потом 2005. године, и то последњи пут – на изложби *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада, припређеној* у Музеју града. Отуда је стручној јавности и заинтересованима, а посебно млађој генерацији музејске публике остало готово непознато да се у Одељењу за савремену уметност налази вредна збирка уникатне керамике, чији су аутори неки од најзначајнијих новосадских керамичара друге половине 20. века.

Предмети од керамике су стални чинилац људске свакодневнице још од праисторије. Током развоја цивилизације, све до модерних времена, увек су присутни у најразличитијим облицима. У почетку су имали утилитарну функцију и једноставне форме посуда које су служиле углавном за припремање и чување хране. Осим употребних здела, израђивана је и керамопластика у форми идола, са култном наменом. Обликовани су ручно, *трађењем*, моделовањем на грнчарском точку или ливењем у калупима, а потом печени у пећима на високим температурама. Поједини керамички предмети украшавани су различитим техникама – утискивањем, урезивањем, осликавањем и на друге начине. Сачувани су бројни примери употребне керамике и декоративне керамопластике из античке Грчке и Рима. Током раног средњег века израђивана је углавном једноставна утилитарна керамика, а под утицајем исламске културе у Европи развијена је богата керамичка производња утилитарних предмета и декоративних елемената у архитектури. Током 15. и 16. века оснивају се чувене мануфактуре у Италији, Француској и Немачкој, а у наредним столећима керамички центри у Холандији и Енглеској, када су велику улогу у развоју технологије и дизајна у керамици

извршили културни утицаји Далеког Истока. Током друге половине 19. века, са организованом серијском производњом и усавршавањем технологије, у Европи почиње индустријска израда керамичких производа. У том периоду се из целокупне керамичке продукције издваја уникатна керамика као дело индивидуалне креације. Она може бити утилитарна, за свакодневну употребу, или неутилитарна керамика са ликовним и естетским вредностима, без употребне функције. Према традиционалној поделу уметности на ликовну и примењену, керамичка дела се често сврставају у примењене уметности због материјала од ког су израђена, а који се углавном користио за израду предмета употребне вредности. Међутим, керамичко остварење без утилитарне намене налази се у домену ликовне уметности. Стога, многе керамопластике можемо уврстити у уметност скулптуре, а неке осликане керамичке површине можемо посматрати као слике.²

У колекцији уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада заступљене су керамичке посуде, сликане керамичке површине, керамопластика, а налази се и неколико компонованих керамичких целина, чији се саставни делови могу комбиновати и формирати различите композиције. Керамичка остварења која су међу првима ушла у Одељење инвентарисана су у оквиру Збирке ликовне уметности. Када је оформљена Збирка примењене уметности, новопридошла дела укључена су у њен инвентар, иако нису утилитарног карактера. То је учињено у складу са схватањем да, због природе материјала и примењене технике, сва уметничка дела израђена у керамици треба сврстати у примењену уметност. Зато се догодило да су дела уникатне керамике – она која припадају ликовној уметности, керамички панои израђени са потенцијално декоративном наменом, али и утилитарна и псеудоутилитарна остварења, инвентарисана у обе збирке Одељења. И поред тога, реч је о посебној целини, односно уметничким делима у којима је остварена синтеза сликарских и пластичних елемената у керамичком материјалу. Дела уникатне керамике из ове колекције одликују се декоративно-утилитарном неутралношћу и тежњом ка постизању чистијих ликовних облика, чак и у случајевима када се керамичке композиције изводе као елементи намењени декорисању ентеријера.³

Формирање колекције уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада

За формирање колекције уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада заслужни су историчари уметности Мирјана Џебина и Милош Арсић – кустоси Завичајне галерије од њеног оснивања до 1975. године, када је откупљена већина дела новосадских керамичара из Збирке, од којих поједина представљају капитална остварења својих аутора. Поменути стручњаци препознали су значај тих дела за сагледавање уметности друге половине прошлог века у Новом Саду, уврстили их у музејску колекцију и тако допринели уметничкој вредности збирке Одељења за савремену уметност. Важна је чињеница да су поједина остварења из колекције својевремено награђена златним медаљама на међународним изложбама керамике у Фаенци⁴ и Червији (Италија), као и наградама на другим домаћим и интернационалним изложбама и смотрама, чиме је збирка уметничке керамике Завичајне галерије добила на значају не само у локалним већ и међународним оквирима.

Својим делима је у колекцији представљено десет новосадских аутора – Драгољуб Ацић, Злата Марков Барањи, Аранка Мојак, Миодраг Недељковић, Олга Николић, Љубиша Петровић, Ана Попов, Марина Поповић, Владислав Рајчетић и Марина Сујетова Костић. У време када је колекција формирана, они су углавном били припадници млађе генерације новосадских уметника, који су се махом определили за керамику. Наиме, крајем седме деценије 20. века керамика је постала једна од доминантних ликовних дисциплина у тадашњој Југославији. Млада генерација уметника керамичара успевала је *да снајом шаленија инаујурише керамику као ликовну дисциплину*.⁵ Већина се током седамдесетих и осамдесетих година 20. века образовала на Академији примењених уметности у Београду и Школи за примењене уметности у Новом Саду.⁶ Међу ауторима заступљеним у колекцији уникатне керамике Зави-

чајне галерије на Академији примењених уметности у Београду дипломирали су Драгољуб Ацић и Миодраг Недељковић, док је на Академији ликовних уметности у Београду дипломирао Љубиша Петровић. Школу за примењене уметности у Новом Саду завршила је Аранка Мојак, а Ликовни одсек Више педагошке школе у Новом Саду Ана Попов, Марина Поповић, Аранка Мојак и Владислав Рајчетић. На Академији уметности у Новом Саду дипломирали су Олга Николић и Марина Поповић. Постдипломске студије на Факултету примењених уметности у Београду завршила је Марина Сујетова Костић, а претходно је завршила Сликарски одсек Средње уметничке школе В. И. Сурикова у Москви и Одсек керамике на Академији примењених уметности у Прагу. Многи од уметника заступљених у колекцији уникатне керамике Завичајне галерије били су професори у Школи за примењене уметности у Новом Саду. Злата Марков Барањи је основала Одсек за керамику Школе за примењене уметности 1948. године, на којем је била шеф до 1960. године. Миодраг Недељковић је био професор графичких предмета у Школи за примењене уметности од 1961. до 1972. године, а Љубиша Петровић професор и потом директор Школе од 1960. до 1978. године.

У периоду када поменути аутори уметнички стасавају, седамдесетих и осамдесетих година 20. века, расте број керамичара у тадашњој држави, изложбе се одржавају чешће него икад, а уметност керамике сазрева у Србији.⁷ На иницијативу УЛУПУС-а и УПИДИВ-а организују се бројне манифестације на којима се излажу и керамички радови, приређују се путујуће изложбе по градовима Србије и размене изложби са другим републичким и покрајинским удружењима уметника. Оснивају се уметничке колоније керамичара и симпозијуми керамике са све већим бројем учесника. На иницијативу Аранке и Петра Мојака, 1959. године, основана је керамичка колонија у Малом Иђошу, а у Суботици 1968. године *Тријенале југословенске керамике*. Од 1974. године у Аранђеловцу се одржава Симпозијум *Свећ керамике* у оквиру манифестације *Мермер и звуци*. Бројне су манифестације, колоније, бијеналне и тријеналне изложбе керамике покренуте широм тадашње државе – Ресенска колонија у Македонији (1971), Колонија *Јунко Хун* у Нашицама (1978), Међународни бијенале керамике у Пирану (1980), Свјетски тријенале мале керамике у Загребу (1984) и друге.⁸

Седамдесетих и осамдесетих година 20. века већина аутора заступљених у колекцији уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја учествује на вели-

ким изложбама керамике у Југославији и иностранству. Једна од најранијих послератних изложби била је *Савремена југословенска керамика*, одржана у Музеју примењене уметности у Београду 1954. године, на којој је учествовала Злата Марков Барањи. На *Салону примењених уметности* у Београду 1966. године излагала је Аранка Мојак, а исте године је Љубиша Петровић учествовао на изложби *Југословенска примењена уметност* у Москви. Готово сви аутори чија су дела заступљена у колекцији учествовали су на *Тријеналу југословенске керамике*, које се од 1968. године одржава у Суботици. Уследила су учешћа појединих аутора на другим великим изложбама. На *Међународној изложби керамике* у Фаенци у Италији своје радове су излагали Љубиша Петровић (1965–1968), Миодраг Недељковић (1968; 1972), Владислав Рајчетић (1968; 1971) Марина Сујетова Костић (1973; 1976), Аранка Мојак (1976), а на *Међународној изложби керамике* у Червији 1968. и 1969. Љ. Петровић и В. Рајчетић. Следи изложба *Савремена уметност керамике и стакла* у Србији, одржана у Београду и Загребу 1971. године, на којој је учествовао Драгољуб Ацић, затим изложба *Војвођанска примењена уметност* у Братислави 1973. године, на којој је своја дела представио Љубиша Петровић. Потом је на изложби *Савремена керамика и стакло из збирке Музеја примењене уметности*, одржаној у Москви 1975. године, учествовао Д. Ацић. Већина керамичара заступљених у музејској колекцији своје стваралаштво је приказала на изложби *Савремена керамика Војводине*, одржаној у Аранђеловцу 1975. године. Сујетова Костић је, 1978. године, излагала на *III интернационалном симпозијуму керамике* у Басано дел Грапа (Bassano del Grappa) у Италији. Исте године су на *Сарајевском тријеналу уникатног обликовања* учествовали Д. Ацић и А. Мојак. У Београду је 1979. године одржана изложба *Савремена керамика у Србији* на којој је учествовало више аутора заступљених у музејској колекцији – Д. Ацић, З. М. Барањи, А. Мојак, Љ. Петровић, А. Попов, М. Поповић, В. Рајчетић, М. С. Костић. Следеће године, у Москви, на изложби *Примењена уметност Србије*, излаже Д. Ацић, а потом у Паризу и Бечу на изложби *Војвођанска штамперија и керамика* учествује и Љ. Петровић. Године 1981. у Паризу је одржана изложба *Југословенска керамика* на којој су учешће узели Д. Ацић и В. Рајчетић, а у Бечу, на изложби *Уметност Војводине* излажу Љ. Петровић и В. Рајчетић. На *Међународном бијеналу керамике* у Пирану учествовали су 1982. и 1984. године Д. Ацић, А. Мојак, М. Поповић и М. С. Костић. На *Интернационалном конурсу керамике* у Гвалдо Тадино (Gualdo Tadino) у Италији свој

рад су представили Аранка Мојак (1979) и В. Рајчетић и М. С. Костић (1983). У Словењ Градецу на *I југословенској и V словеначкој изложби домаће уметности и заната*, 1984. године, излагали су Д. Аџић, В. Рајчетић, А. Попов и М. Поповић и, исте године, на *Свјетском шпријеналу мале керамике* у Загребу Д. Аџић, А. Мојак, М. Поповић, В. Рајчетић, А. Попов и М. С. Костић.⁹ Бројне изложбе код нас и у свету сведочанство су узлета уметничке керамике какав до тада није забележен. Аутори чија се дела чувају у колекцији уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада, представили су своја дела на многобројним изложбама током друге половине 20. века.

У колекцији уникатне керамике Музеја разликују се, у зависности од технологије рада и материјала, предмети изведени у мајолици, каменини и порцелану. Највећи број керамичких композиција изведен је у мајолици, која се, имајући у виду технолошке могућности времена у ком су дела настала, показала као најпогоднија за креативни израз керамичара. Тек од 80-их година 20. века мајолика уступа пред каменином, за чију су израду биле неопходне пећи у којима се могла постићи виша температура, каквих није било у претходном периоду.¹⁰ Значајно је истаћи да је ова колекција формирана захваљујући откупу од аутора. Пет остварења потиче из уметничког фонда СИЗ-а за културу у Новом Саду, чији је део трајно додељен Музеју 1982. године, а током 2012. године Одељењу је поклоњено 12 керамопластика. Неколико аутора, међу којима су Драгољуб Аџић, Аранка Мојак, Љубиша Петровић и Владислав Рајчетић у колекцији су заступљени са више значајних композиција, а Миодраг Недељковић са једним капиталним делом изведеним у керамици. Стога је њихово стваралаштво могуће боље сагледати од опуса аутора чије се једно или два остварења чувају у музејској збирци. Иако не описују у пуној мери стваралачке концепције аутора, уникатне керамичке композиције у фонду Одељења вредно су сведочанство уметничких тенденција у Новом Саду у прошлом веку, а посебно у периоду од 70-их до 80-их година 20. века. Изабрана дела новосадских керамичара у колекцији доприносе и значају целокупног фонда Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада. У каталогу су изнесени основни подаци о ауторима који су делима заступљени у музејској колекцији, са библиографијом која се односи на њихово стваралаштво и основним биографским подацима. У засебном поглављу је каталог колекције уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада.

Драгољуб Аџић

Стваралаштво једног од врхунских представника керамичке дисциплине у Србији, и једног од најзначајнијих новосадских керамичара Драгољуба Аџића, представљено је у колекцији уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја са четири композиције из ране фазе његовог стваралаштва. Керамопластике овог мајстора мајолике, изузетног познаваоца техничко-технолошког поступка, одликују се скулпторским решавањем маса и површина. Аџић је потпуно ослобођен традиционалних оквира утилитарног и декоративног у керамици, у свом раду тежио ка пуној ликовности дела. Превлазилазећи границе између *чисти*х и *примењених* уметности, уметник је створио уникатне керамичке облике чије сагледавање и тумачење захтева интелектуални напор и учешће посматрача.

Драгољуб Аџић је рођен у Ћеновићима код Цетиња 1941. године, а склоност ка уметности керамике је показао још у Средњој школи за примјењену умјетност у Херцег Новом. У Новом Саду је 1963. године завршио Школу примењених уметности, а затим дипломирао на Академији примењених уметности у Београду 1969. године, у класи професора Ивана Табаковића. Код истог професора је магистрирао 1974. године. Потом је специјализирао керамику у Школи за примењене уметности *Дујере* (L'École des Arts appliqués Duperré) у Паризу (1975–1977). Године 1988. добио је тромесечну стипендију немачке владе за стручно усавршавање у Немачкој. Од 1971. године био је запослен као руководилац у Дизајн центру НИТ-а, а потом се бавио педагошким радом као професор у Електротехничкој школи „Михајло Пупин“. Од 1979. године био је запослен у РТВ Нови Сад као сценограф, где је остварио више од 150 сценографских решења. Од 1979. до 1980. радио је као професор керамике – хонорарни сарадник на Академији ликовних уметности у Новом Саду. Драгољуб Аџић је члан УПИДИВ-а, УЛУВ-а, УЛУС-а и Удружења уметника с Петроварадинске тврђаве *Ликовни круј*.¹¹ Своја дела је представио на самосталним изложбама у Дому синдиката у Београду (1968), Галерији УПИДИВ-а у Новом Саду (1971, 1972), Плавом дворцу на Цетињу (1972), Галерији Културног центра *Santa Maria il Ponte* у Будви (1972), Ликовној галерији Културног центра Врбас (1973), Галерији *Лојршићак* у Загребу (1975), Галерији Радничког универзитета у Новом Саду (1975), *Сшаром*

Сл. 2. Драгољуб Аџић,
Човек и сунце – 1. елемент
(1969) мајолика

Fig. 2. Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 1st piece
(1969); majolica

Сл. 3. Драгољуб Аџић, Човек и сунце – 2. елемент (1969) мајолика

Fig. 3 Dragoljub Adžić, A Man and the Sun – 2nd piece (1969); majolica

Сл.4. Драгољуб Аџић, Човек и сунце – 3. елемент (1969) мајолика
Fig. 4 Dragoljub Adžić, A Man and the Sun – 3rd piece (1969); majolica

Сл.5. Драгољуб Аџић, Човек и сунце – 4. елеменџ (1969) мајолика
Fig. 5 Dragoljub Adžić, A Man and the Sun – 4th piece (1969); majolica

Сл.6. Драгољуб Аџић,
Човек и сунце – 5. елемент
(1969) мајолика

Fig. 6 Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 5th piece
(1969); majolica

здању у Аранђеловцу (1975), Музеју примењене уметности у Београду (1975), *Galerie Valombreuse* у Паризу (1976), *Galerie Mouffe* у Паризу (1976), Модерној галерији у Титограду (1976), Галерији Југословенског културног центра у Паризу (1977), Модерној галерији у Титограду (1977), Малом ликовном салону у Новом Саду (1984), Галерији Алфа у Сплиту (1984), *Galerie Sögel*, Зегел (Sögel) у Немачкој (1984), Народном музеју у Пироту (1998), Галерији Чедомир Крсчић у Пироту (2002), Галерији НС нова у Новом Саду (2003).

Драгољуб Ацић је учествовао на многим колективним изложбама у нашој земљи. Излагао је на *Окшобарском салону* у Београду (1967, 1969–1971, 1973–1975, 1977–1981), *Мајском салону* у Београду (1968–1971, 1973–1975, 1977–1980), *Мајској изложби* у Београду (1981), *Новосадском салону* (1974, 1975, 1977–1984), *Злашћој форми* у Новом Саду (1971, 1974, 1977, 1981, 1983), *Сремском шировачком салону* (1982, 1983), *Тријеналу југословенске керамике* у Суботици и Београду (1974, 1977, 1980, 1983). Ацићева дела су била приказана и на изложбама: *Уметници војници* у Београду (1970); *Изложба младих сликаралаца* у Сремским Карловцима (1971); *Савремена уметност керамике и стакла* у Србији у Београду и Загребу (1971); *Изложба војвођанске керамике* у Београду (1973); *Изложба УПИДИВ-а* у Приштини (1974); *Изложба јосиповићеваца Факултета примењених уметности* у Новом Београду (1974); *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1975); *Тишо у револуцији* у Новом Саду и Челареву (1977); *Новосадски дани* у Новом Саду (1977, 1979); *Савремена керамика* у Србији у Београду (1979); *Форма* у Сремској Митровици (1980); *Однос између сликарства, керамике и скулптуре* у Приштини и Београду (1981); *Изложба војвођанске скулптуре* у Панчеву (1983); *После 10 година* у Новом Београду (1983); *Скулптура у простору* у Новом Саду (1984); *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада* у Новом Саду (2005).

Драгољуб Ацић је излагао на бројним колективним изложбама у иностранству у Бриселу (1971), Ројал Алберт холу у Лондону (1972), Братислави (1974), Москви (1975, 1980, 1981), Лајпцигу (1977), Копенхагену (1977), Будимпешти (1977), Прагу (1978), Сарајеву (1978), Марибору (1979), Кечкемету (1980), Паризу (1980, 1981), Бечу (1980), Риги (1983), Пирану (1982, 1984), Словен Градецу (1984), Загребу (1984, 1987), Зегелу у Немачкој (1988); Лими у Чилеу (1997). Учествовао је на многим колонијама и симпозијумима керамике у земљи и иностранству: *Свет керамике* у Аранђеловцу (1975); *Уметничка колонија керамичара* у Ресену (1977); *Симпозијум „Скулптуре у шатоу“* у Ирмалу у Риги (1983); *Симпозијум Зегел* у Немачкој (1988); *Међународна колонија уметничке керамике Злакуса* у Ужицу (2001).

За своје стваралаштво Драгољуб Ацић добио је многа признања. Добитник је награде за керамику 4. април у Београду (1967, 1969), награде *Мајског салона УЛУПУС-а*, у Београду (1971), *Злашне форме* УПИДИВ-а у Новом Саду (1971, 1974), награде УЛУПУС-а на *Окшобарском салону* у Београду (1972), награде *Новосадског ликовног салона* у Новом Саду (1973), треће награде на *II тријеналу југословенске керамике*, одржаном у Суботици и Београду (1974), похвале југословенског жирија на *Мајском салону „Експерименти 5“* у Београду (1975), награде на *III тријеналу југословенске керамике* (заједно са Мирјаном Исаковић) (1977), *Окшобарске награде Новог Сада* за изузетна достигнућа у области ликовне уметности (1977), награде Друштва дизајнера Словеније на *Тријеналу југословенске керамике*, одржаном у Суботици и Београду (1980, 1988), награде *Новосадског окшобарског салона* у Новом Саду (1983), награде за квалитет на *I југословенској и V словеначкој јосиповић домаће уметности и заната* у Словен Градецу (1984), почасне дипломе на *Свјетском тријеналу мале керамике* у Загребу (1987, 1990), дипломе УПИДИВ-а за афирмацију примењене уметности и дизајна Војводине (1995), награде на међународној изложби *Ex-tempo* у Пирану (2004). Ацићева дела се чувају у бројним музејима, галеријама, јавним институцијама и приватним колекцијама у Београду, Новом Саду, Суботици, Приштини, Подгорици, Цетињу, Будви, Загребу, Сплиту, Сарајеву, Хаверу, Паризу, Москви, Риги.

У колекцији Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада чувају се дела Драгољуба Ацића која припадају раној фази његовог стваралаштва, више пута представљена на самосталним и групним изложбама у земљи. *Декоративни сликани пано* (1963), откупљен за Завичајну галерију 1973. године, чини шеснаест квадратних, осликаних керамичких плочица, распоређених по четири у четири реда тако да формирају квадратну композицију. (сл. 1) На свакој плочици насликан је посебан мотив у сопственом оквиру, а заједно оне формирају јединствену целину. Приказани су различити мотиви – стилизовано људско покрсе, евокација шаховског пиона, трокраки и четворокраки свећњак, мањи квадрат уписан у већи квадрат, полумесец, концентрични кругови, знаци треф и пик, стилизовано представљена стојећа фигура женског акта и женски акт у покрсу, фигуре разиграних коња, бујних грива и раскошних репова. Поједине мотиве аутор је поновио два или три пута у оквиру јединствене композиције паноа, а сликани су плавом, црном, окерноранцастом и смеђом бојом на

белој подлози плочице. Сличне мотиве уочавамо и на каснијим Аџићевим делима.

Керамопластика *Посејгон* (1969), изведена у мајолици, трајно је додељена Музеју 1982. године из уметничког фонда СИЗ-а за културу Новог Сада. (сл. 7) Композицију чине два сегмента. У горњем делу је стојећа људска фигура са трозубцем у левој руци, односно, представа морског божанства Посејдона, са четири, радијално постављене, стилизоване, светлоплавозелене фигуре коња разиграних грива у подножју. Доњи сегмент скулптуре је ваљкастог облика, украшен керамичким волутама плавих нијанси које дочаравају морске таласе, и представља постоље у које се уложи горњи део керамопластике. Керамичка скулптура *Посејгон* пример је из раног Аџићевог стваралачког циклуса за који је аутор инспирацију пронашао у митским личностима и ликовима из књижевности.

Компонована керамичка целина Драгољуба Аџића *Човек и сунце* из 1969. године, изведена у техници мајолике, откупљена је за музејску колекцију 1971. године. Керамички зидни пано чини 28 елемената који се могу комбиновати на многе начине. Елементи су различитих димензија, а сваки има свој квадратни или правоугаони оквир, са спољне стране обојен белом, а са унутрашње кобалтплавом бојом. Поједини керамички оквири су без фигуралних представа, а већи број садржи различите мотиве у свом средишту. Унутар једног таквог оквира, Аџић је тродимензионално представио стилизовано дрво са шест грана окер-светлозелених тонова, које се завршавају лоптама на којима се налази по један стилизовано приказан плаво-бело-зелени цвет. На једној лопти, и на базама три гране, уметник је стилизовано представио по једну фигуру смеђе-окер птице. (сл. 2) Други елемент Аџићеве композиције је у облику стилизовано представљеног вегетабилног мотива који асоцира на подужни пресек цвета са латицама и тучком, светлоокер и светлозелене боје са плавим акцентима, у квадратном, бело-кобалтплавом оквиру. (сл. 3) У таквом оквиру представљена је и стилизована керамичка фигура коња, подигнутог репа, разбарушене гриве, са сегментом стилизовано приказаног сунца у горњем углу, и светлоплавозеленом биљном врежом, у доњем делу сцене. У другом плану овог сегмента композиције налази се минијатурна људска фигура, која једну руку подиже у вис, а другу ослања на свој бок. (сл. 4) У средишту следећег елемента керамичке композиције налази се златно обојена кугла од које радијално полазе стилизовани зраци у виду кривудавих светлоокер и светлозелених

трака, са акцентима сивоплаве и наранџасте боје. Траке се местимично пружају изван бело-кобалтплавог оквира овог елемента, а асоцирају на вегетабилне орнаменте са цветовима. (сл. 5) Унутар једног сегмента керамичке композиције представљена је стилизована светлољубичаста, стојећа фигура човека подигнуте десне руке, а леве спуштене на бок, чије се ноге настављају у светлоплавозелене биљне вреже, док јој је коса у виду избујаних светлоплавозелених трака. (сл. 6) Стилизована стојећа фигура човека у дугој светлоокер хаљини са тамноплавим детаљима мотив је следећег керамичког сегмента. Фигура има крила уместо руку, колорисана окер, светлозеленом, тамноплавом и црвеном бојом, која излазе ван задатог керамичког оквира овог елемента композиције. (сл. 23) Један елемент Аџићеве компоноване керамичке целине у горњем делу је полукружно завршен, а са спољне стране засведеног дела садржи мотив стилизовано представљене зелене птице. Унутар следећег сегмента композиције стилизовано је приказана људска фигура како седи, са ногама изван задатог оквира. (сл. 26) Мотив стилизоване окер-светлозелене птице, можда пауна, са орнаментисаним крилима налази се у посебном керамичком оквиру. (сл. 25) Један керамички бело-кобалтплави оквир обликован је у виду стилизованог људског попрсја, који асоцира на шаховску фигуру пиона, са мотивом антропоморфног облика у свом средишту. Деперсонализовано попрсје човека дуге косе грађене керамичким волутама и стилизованим цветовима, налази се у квадратном керамичком сегменту са аплицираним орнаментом у облику полумесеца. (сл. 27) У средишту следећег елемента правоугаоног облика налази се црвена куглица на кобалтплавој површини, према којој се са свих ивица пружају стилизовани вегетабилни орнаменти у виду светлоокер и светлозелених таласастих, ваљкастих форми. (сл. 28) Мноштво приказаних мотива у композицији *Човек и сунце* ведри су симболи живота, света и човека. Аџићева компонована керамичка целина у музејској колекцији одликује се разиграном формом и интензивним колоритом. Милош Арсић је својевремено Аџићеве елементе компоноване целине *Човек и сунце* описао као *арабескне облике њоејско-инџимној каракџера изведене финим, рафинованим њросџорним црџежом*.¹²

Музејска колекција је 1975. године допуњена керамопластиком Драгољуба Аџића *Осећај времена и њросџора* (1974) која је део истоименог циклуса, насталог средином 80-их година 20. века, а била је приказана и на Аџићевим

Сл. 7. Драгољуб Ацић,
Посејдон (1969) мајолика

Fig. 7 Dragoljub Adžić,
Poseidon (1969); majolica

самосталним изложбама у иностранству. (сл. 22) Енигматична композиција у свом доњем делу садржи, једну изнад друге, две квадратне *касете*. У доњој се налази помична керамичка полулопта, а у горњој још једна полулопта на коју се ослања сфера од које полазе радијалне ваљкасте форме. Бочно, са спољне стране горње *касете*, налази се по једна полулопта, а изнад вертикална плочаста форма и, у односу на њу, нормалан цилиндар у коме је фигура стилизованог људског попрсја – асоцијација на шаховску фигуру пиона. На ваљак се, са горње стране, наслања положена керамичка плоча, а у врху композиције су два стилизована бела облака.

Ацићева тема *Осећај ѝросћора и времена* представља, широко узето, наставак његових ранијих великих тема. Уметник често користи мотив човека у облику шаховске фигуре пиона, заробљеног у квадратне, правоугаоне или кружне оквире. Антропоморфне елементе, као симболе савременог човека, представља стилизовано и поједностављено. Своје керамичке композиције из циклуса *Осећај времена и ѝросћора* Ацић је остварио у серијама зидних паноа, или скулптура слободних у простору, где је основни елемент *касета*, док је улога бојених елемената знатно умеренија у поређењу са његовим ранијим керамопластикама. Уметник је композицију конструисао помоћу геометријских облика, смештајући у касетирана поља симболичне фигуре – различите знаке, симболе и митолошке мотиве, попут људске фигуре, торза или само лица, птице, главе коња – комбинујући апстрактне, асоцијативне и фигуративне елементе надреалног јединства. Ацићеви радови из овог циклуса ипак немају надреалистичку конотацију, подсвесно значење, нити мистични садржај, већ претпостављају активно интелектуално учешће посматрача у тумачењу поруке уметничког дела.¹³ Керамичке композиције Драгољуба Ацића скоро увек садрже мотив човека који је доведен у однос са општим сликама космоса и живота.¹⁴ Управо су контемплација о свету, човеку и животу покретала аутора на уметнички израз. Богатством скривених и отворених наратива керамопластике Драгољуба Ацића су увек и изнова изазовне за тумачење.

Аранка Мојак

Аранка Мојак је рођена у Гунарошу, код Бачке Тополе, 1932. године. Завршила је Школу примењене уметности (1955) и Вишу педагошку школу (1972) у Новом Саду. Члан је УПИДИВ-а од 1964. године. Оснивач је Уметничке колоније керамике у Малом Иђошу (1959) која ће касније имати велику улогу у афирмацији керамике као уметничке дисциплине. Посебно због чињенице да је ова уметничка колонија керамичара иницирала оснивање Југословенског тријенала керамике у Суботици, најзначајније смотре стваралаштва у техници керамике (1968). Као ликовни педагог радила је у школи у Малом Иђошу (1952–1962) и Новом Саду (1964–1982), а потом је радила као слободан уметник.¹⁵ Аранка Мојак је самостално и са супругом, сликаром Петром Мојаком, излагала у многим местима у земљи и иностранству. Свој рад је представила на бројним изложбама у Бечеју (1959, 1985, 1988), Новом Саду (1970, 1972, 1973, 1978, 1982–1985, 1988), Бачкој Тополи (1971, 1973), Суботици (1971, 1973, 1983), Зрењанину (1972), Сомбору (са Петром Мојаком; 1974), Сенти (са П. Мојаком; 1974, 1979), Ади (са П. Мојаком; 1974), Аранђеловцу (1977), Ходмезевашархељу (Hódmezővásárhely) у Мађарској (1980), Вршцу (са П. Мојаком; 1982), на ретроспективној изложби у Београду (1983), у Бечу (1985, 1986), Темерину (1985), Сремској Каменици (1985), Крагујевцу (1986), Славонском Броду (1987).

Учествовала је на више од 100 колективних изложби. Излагала је у Бачкој Тополи (1958–1961, 1971, 1973, 1974, 1976, 1977, 1979, 1984), Суботици (1958, 1960, 1969, 1970), Малом Иђошу (1959–1984), Сенти (1959), Бечеју (1973, 1974), Приштини (1974), на изложбама: *Форма* у Новом Саду (1965–1967, 1971, 1974, 1981, 1983), у Салону примењених уметности у Београду (1966), на *Тријеналу југословенске керамике* у Суботици (1968, 1974, 1977, 1983), *Окћобарском салону* у Београду (1969, 1973, 1981), *Мајском салону* у Београду (1970, 1971, 1974, 1975), *Ликовном сусрећу* у Суботици (1972), *Новосадском салону* (1973, 1977), *Данима културе Војводине* у Београду (1973), *Ликовном салону* у Новом Саду (1973–1975), *Окћобарском салону* у Новом Саду (1974, 1976, 1979–1982, 1984), на изложбама *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1975), *Окћобарски сусрећи* у Суботици (1976, 1981), *Новосадски дани* у Београду (1977), у Студент-

ском граду у Новом Београду (1978), на изложбама *Савремена керамика у Србији* у Београду (1979), *Форма 7* у Сремској Митровици (1979), *Изложба независних* у Земуну (1980), *НОБ у делима ликовних уметника Југославије* у Београду (1981), *Сусрећи '82* у Суботици (1982), *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја Трага Новог Сага* у Новом Саду (2005).

Учествовала је на неколико групних изложби у иностранству у Братислави (1967, 1973), Печују (1973), Шиклошу (1974), Фаенци (1976), Сарајеву (1978), Марибору (1978), ГвалдоТадинију (1979), Почитељу (1980), Пирану (1980, 1984), Бечу (1981), Сегедину (1982), Загребу (1984, 1987), а током двадесетак година учествовала је на *Уметничкој колонији керамике* у Малом Иђошу (1959–1978) и Симпозијуму *Свећ керамике*, одржаваном у Аранђеловцу (1975, 1977, 1978). Њена дела се налазе у збиркама музеја и галерија у Новом Саду, Суботици, Београду, Цетињу и Сенти. За своје стваралаштво добила је награду општине Мали Иђош (1958), *Злаћну форму* у Новом Саду (1966), награду Галерије савремене ликовне уметности у Новом Саду (1968), групну награду *Уметничке колоније керамике* у Малом Иђошу (1969), *Ликовну награду „Форум“* у Новом Саду (1969), награду *Nagyapathy K. Peter* у Бачкој Тополи (1973), награду *Новосадског салона* у Новом Саду (1980), диплому на изложби *НОБ у делима ликовних уметника Југославије* у Београду (1981), *Окћобарску награду Новог Сага* (1985), плакету ССРН Војводине у Новом Саду (1985), награду КПЗ Војводине *Искра културе* (1986), *Злаћну значку ИГМ „Бачка“* у Малом Иђошу (1986), диплому УПИДИВ-а у Новом Саду (1986), награду СИЗ-а културе Војводине у Новом Саду (1986), *специјалну диплому „19. мајске изложбе“* у Београду (1987), *Награду „Јован Пойовић“* у Новом Саду (1989), награду за керамику на I бијеналу југословенске минијатурне уметности (1989), награду *Керамичке колоније „Имре Девић“* у Малом Иђошу (1989), *Злаћну значку КПЗ Србије* у Београду (2000). За успешан рад у просвети током 24 године добила је 25 признања, и то из Њу Делхија, Варшаве и Лондона, али и Савеза пионира Југославије, као и друге савезне, републичке и покрајинске награде.

Најранија керамичка остварења Аранке Мојак одликују се снажном везом са традиционалним уметношћу. Уметница је своја дела градила од фрагмената грнчарске израде, конструишући их у нове форме керамопластике, паноа или тањира утилитарног карактера. Посебну целину чине њени зидни панои инспирисани лицидерима на који-

Сл. 8–10. Аранка Мојак, *Хороској* (1972/73) мајолика

Fig. 8–10 Aranka Mojak, *Zodiac* (1972/73); majolica

ма је композицију обликовала од елемената у виду плитких, богато колористички решених, рељефа. Од краја 70-их година 20. века, Аранка Мојак примењује глинене траке у обликовању форми својих керамичких остварења, користи сведеније боје и потпуно напушта утилитарну функцију дела. Њене теме и мотиви су биљни и животињски свет – рибе, птице, цвеће и човек, које је најчешће обликовала као појединачна остварења – керамоскулптуре, слободне у простору, а каткад и као компонована дела из више елемената, у виду зидних паноя.

Збирка дела Аранке Мојак у колекцији уникатне керамике Одељења за савремену уметност значајна је по бројности и уметничком квалитету. Састоји се од четири керамичка остварења и једне композиције од дванаест елемената. Керамопластика *Зелена њилица* (1968) откупљена је за Завичајну галерију 1971. године. (сл. 29) Композиција је овалног облика и представља стилизовану птицу у профилу. Тело јој је светлоокер-зелено са светлољубичастим преливима, на тамнозеленој позадини са тамнобордо детаљима. Захваљујући откупу 1973. године, керамички пано Аранке Мојак *Хороскоп* (1972/73) уврштен је у музејску колекцију. (сл. 8–10) Композиција се састоји од дванаест елемената, а реч је о ауторкиним инвенцијама приказа зодијачких симбола. Сваки знак је изведен посебно, у овалној форми и стилизовано, а заједно формирају зидни пано који се може презентовати на више начина.

Године 1974. откупљена је керамичка скулптура *Ован* (1973). (сл. 30) Стилизовано представљена фигура животиње, дугуласте главе, крупних очију, великих рогова, увијених горе и уназад тако да затварају круг. Тело овна је обликовано танким, маслинастозеленим керамичким тракама које представљају руно, а саставни део скулптуре је керамичка плоча у функцији постамента. Године 1982. Завичајној галерији су трајно додељена још два дела Аранке Мојак из фонда СИЗ-а за културу Новог Сада. На овалној керамичкој композицији *Велика риба* (1972) тело рибе је представљено широким и уским керамичким тракама тамноплаве, светлоплавозелене, нијансама жуте и зелене боје, са једним великим црвеним оком. (сл. 42) Керамопластика *Јарац* (70-их година 20. века) ослоњена је на керамичку подлогу која је саставни део скулптуре. (сл. 39) Глава животиње је на дугачком врату, а веома дуги рогови савијају се уназад и спуштају до задњег дела тела. Тело јарца је у нијан-

сама светломаслинастозелене, зелене и окер боје, грађено од керамичких трака и местимично перфорирано. Мотиви већине остварења Аранке Мојак у колекцији су фантастичне и стилизовано представљене животиње и понека људска фигура у оквиру керамичког паноя са зодијачким симболима. Уметница је форме обликовала на особен начин, сопственом техником, градећи керамичким тракама узбудљиве композиције.

Љубиша Петровић

Својом убедљивом уметничком акцијом, усмереном превасходно према зидној уметничкој керамици, Љубиша Петровић припада групи најмаркантнијих представника керамике у Војводини.¹⁶ Његови керамички панои представљају успеле ликовне целине, без обзира да ли је реч о монументалним зидним композицијама, намењеним јавним просторима, или делима мањих формата, камерних ентеријера. Петровићеви керамички панои релативно су независни од карактеристика простора коме су намењени, подједнако су пиктурални и скулпторални.¹⁷ Према сопственим речима, Петровићева је намера да ликовним средствима дочара свет подсвести, асоцијација и неостварених жеља. При том, уметник асоцијативност својих композиција доживљава као резултат активног учешћа посматрача, а не као своју свесну намеру, иако не пориче да је до инспирације често долазио захваљујући призорима флоре, фауне или ерозије обликованог камена који су егзистирали у његовој подсвести. По Петровићевом суду, с обзиром на то да је његов рад у керамици везан за унутрашњу архитектуру, неминовна је декоративна карактеристика зидне керамике а он ту њену одлику не доживљава као деградирајући фактор.¹⁸

Љубиша Петровић је рођен у Доњем Штипљу код Јагодине, 1926. године. Дипломирао је 1951. године на Ликовном одсеку Академије ликовних уметности у Београду, у класи професора Ивана Табаковића. Био је запослен у Заводу за заштиту споменика културе Србије у Београду. Од 1952. године је радио као професор у Школи за примењене уметности (потом Школи за ликовне техничаре, односно Образовном центру за дизајн *Бојдан Шуйић*) у Новом Саду, где је био

Сл. 11. Љубиша Петровић, *Розета* (1965) мајолика

Fig. 11 Ljubiša Petrović, *The Rosette* (1965); majolica

и директор од 1960. до 1978. године. Превасходно се бавио зидним, фреско сликарством, мозаиком и витражом, али и опремом књига, примењеном графиком и израдом плаката. Од 1951. до 1960. урадио је више зидних композиција и витража, а након 1960. године све чешће је укључивао керамику у зидне композиције, да би се напослетку потпуно определио за такав вид уметничког израза у коме је настојао да оствари јединство скулпторских и сликарских елемената у композицији.

Љубиша Петровић је један од малобројних уметника у Србији који су се у свом стваралаштву потпуно определили за примену керамике у архитектури. Аутор је великог броја композиција на јавним објектима у земљи и иностранству. Урадио је зидне керамичке композиције за ентеријере многих објеката у Новом Саду – Раднички дом (1954, 1984), Центар за рехабилитацију инвалида (1956), Хотел Парк (1960), Школски медицински центар (1963), Железничку станицу (1956–1966), Сајам (1956–1966, 1983), Клуб привредника (1972), Робну кућу *Нови Сад* (1972), Робну кућу *Спољне* (1972), Хотел Парк 2 (1981), Хотел Војводина (1981), Хотел Нови Сад (1981), Посластичарницу *Зајреб* (1982). Петровић је аутор керамичких композиција за ентеријере Хотела Србија у Јагодини (1957), Резиденције председника Републике Југославије на Брионима (1965), више јавних зграда у Београду – Спортског објекта на Ташмајдану (1968), Народног позоришта у Земуну (1969), Ресторана *Генекс* (1970), Продавнице *Ашекс* (1971), Пионирског града (1972). Такође је аутор композиција за Санаторијум *Сансуси* у Карловим Варима (1970), Скупштину града Сомбора (1974), Основну школу *Јован Јовановић Змај* у Обреновцу (1975), Угоститељски комплекс *Јалша* на Јалти (1976), Хотел *Сојуз* у Москви (1978), Хотел *Јагодина* у Јагодини (1979), Ловачки дом у Плавни (1980), Главну пошту у Љубљани (1983), Народно позориште у Сремској Митровици (1984) и друге.

Дела Љубише Петровића налазе се у Музеју у Норичу у Великој Британији, Музеју града Новог Сада, Националном музеју Израела у Јерусалиму, Културном центру Кувајта, Музеју међународне уметничке керамике у Фаенци и многим приватним колекцијама у Штутгарту, Ослу, Стокхолму, Кувајту, Лос Гатосу у Калифорнији, Венецији, Бечу, Риму, Буенос Ајресу, Паризу. Самостално је излагао у Норичу (1967), Гроњану у Истри (1984), Културном центру Кувајта (1987), Музеју примењених уметности у Београду (1989), Светом

Стефану у Црној Гори (1990). Љубиша Петровић учествовао је на више групних изложби у земљи: на *Јубиларној изложби УЛУПУС-а* у Новом Саду (1963), *Форми 2* у Новом Саду (1966), *Изложби УЛУС-а* у Новом Саду (1966), *I шпријеналу југословенске керамике* у Суботици (1968), на изложбама *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1975), *Ликовно стваралаштво* – УЛУС, УЛУВ, УЛУК у Београду (1978), *Савремена керамика у Србији* у Београду (1979), *Новосадски салон* у Новом Саду (1980), *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне Галерије*

Музеја Трага Новој Сади у Новом Саду (2005). Петровић је своја дела приказао на бројним колективним изложбама југословенских и војвођанских уметника одржаним у многим градовима у иностранству у Фаенци (1965–1968), Москви (1966), Харкову (1966), Кијеву (1966), Лењинграду (1966), Њу Делхију (1966), Еин Ход у Израелу (1966), Тел Авиву (1966), Чита ди Червија у Италији (1968), Братислави (1973), Паризу (1980), Дижону (1980), Лиону (1980), Бечу (1981). Учествовао је на Међународном симпозијуму уметничке керамике у Еин Ходу (1966) и симпозијуму *Свећ керамике* у Аранђеловцу (1986).

За стваралаштво у области уметничке керамике Љубиша Петровић је више пута награђиван, и то највишим одличјима на бројним изложбама у земљи и иностранству. Добитник је златне медаље на *Међународној изложби керамике* у Фаенци у Италији (1965), две прве награде на конкурс за декорисање Железничке станице у Новом Саду (1965), награде *Златна форма* у Новом Саду (1966), *Форма 2* у Новом Саду (1966), златне медаље и највишег признања на *Међународној изложби керамике* у Червији у Италији (1968), друге награде на конкурс за спомен-обележје на новој школи у Бечеју (1974), откупне награде за Спомен-обележје Батинске битке у Сомбору (1974).¹⁹

У колекцији уникатне керамике одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада чувају се три остварења Љубише Петровића који представљају изузетне примере његовог рада. Основни мотиви од којих Петровић полази у стваралаштву су фолклорни елементи розета и преслица, које решава на различите начине, градећи декоративне и ликовно убедљиве керамичке зидне композиције геометријских и апстрактних форми. Керамички панно *Розеџа* (1965), откупљен 1966. године, представља слободну, геометријски изведену стилизацију розете. (сл. 11) Чини га тринаест неправилних, пластичних елемената

причвршћених на дрвену плочу. Сегменти имају светло-плаве и светлозелене ивице, а у средишњем делу су обојени црвено, наранџасто, зелено и смеђе. Следеће године је за колекцију откупљен *Керамички панео* (1967). (сл. 24) Слободно схваћена, али наглашено геометријска, композиција панео састављена је од четири сегмента који су са унутрашње стране удубљени тако да образују неправилан круг у средишњем делу композиције. У кругу се налази осам неправилних различитих површина. Елементи панео се одликују изразитом стилизацијом биљних и животињских мотива. Захваљујући откупу 1968. године у колекцију је уврштен и керамички панео Љубише Петровића *Преслица* (70-их година 20. века), за који је 1965. године награђен златном медаљом на међународној изложби уметничке керамике у Фаенци – XXIII *Concorso internazionale della ceramica d'arte contemporanea*. (сл. 31) Геометријска композиција панео састоји се од 26 сегмената причвршћених на дрвену плочу. Издужени облик чине два кружна и један полукружни елемент у горњем делу композиције, који заједно чине целину изведену из стилизованог облика преслице – народног алата за предење влакана. Ивице сегмената су светлосиве и светлозелене, а њихова унутрашњост обојена тамноплавом, нијансама теракоте, црвене и зелене, са полукружним испупченим и удубљеним формама, у правилном поретку, маслинастозелене, смеђе, наранџастоцрвене и светлосиве боје.

Владислав Рајчетић

Значајна збирка керамопластике врсног познаваоца керамичког материјала и технологије Владислава Рајчетића (Жабал, 1929 – Нови Сад, 2005) чува се у музејској колекцији. Године 1971. откупљена је за Завичајну галерију керамопластика *Плишце* (1970), а 2012. године Одељењу је поклоњено дванаест керамопластика овог аутора, насталих 80-их година 20. века.

Владислав Рајчетић је дипломирао на Ликовном одсеку Више педагошке школе у Новом Саду, а студирао је ис-

торију уметности на Филозофском факултету у Београду. Године 1956. запослио се у Основној школи „Ђорђе Натшевић“ у Новом Саду, као наставник техничког васпитања, а потом на Вишој педагошкој школи као наставник на предмету Обликовање и обрада метала и неметала (1964–1978). Био је стручни сарадник Академије уметности у Новом Саду из области уметничке керамике, а од 1966. године члан УПИДИВ-а. Рајчетић се на почетку уметничке каријере определио за сликарство, али је убрзо свој креативни израз пронашао у уметничкој керамици. Поред галеријских формата, у керамици је извео низ остварења за ентеријере многих јавних објеката на простору бивше Југославије. Његови значајнији радови изведени у керамици налазе се у Рекреационом центру Дунав у Челареву, Пивници у Жабљу, Ресторану *Сџари Жабал*, објектима Угоститељског предузећа *Бачка* у Жабљу, вили Извршног већа Војводине у Чортановцима, ресторанима *Сечуан*, *Сурабаја*, *Лилиа* и *Варагин* у Новом Саду, кинеском ресторану у Чаковцу, пословној згради Нафтне индустрије *Ина* у Загребу, бутицима *Беко* у Сплиту и Београду и другим. Аутор је Споменика жртвама рације у Жабљу. Рајчетићева остварења чувају се у Завичајној збирци у Жабљу, Музеју примењене уметности у Београду, Музеју у Вршцу, Музеју савремене уметности Војводине, Градском музеју Бечеја, Музеју града Новог Сада и многим приватним збиркама у земљи и иностранству.²⁰

Самостално је излагао у многим местима у земљи и региону: у Жабљу (1967, 1972, 1974, 1981), Дубровнику (1968, 1973), Бечеју (1971), Цавтату (1973), Апатину (1978), Рајловцу (1978), Новом Саду (1979), Сомбору (1979), Челареву (1980), Пироту (1981), Босанској Дубици (1981), Скопљу (1981), Целовцу у Аустрији (1981). Учествовао је на бројним групним изложбама у земљи: *Изложба ликовних уметности Војводине* у Новом Саду (1957, 1964, 1970, 1974, 1975, 1978, 1980–1982), *Ликовно стваралаштво младих* у Београду (1959), *Декоративна керамика* у Новом Саду (1967), *Октобарски салон* у Београду (1967, 1969, 1970, 1973, 1975), *Мајски салон* у Београду (1970), *Форма* у Новом Саду (1971, 1974, 1981, 1983), *Мајска изложба* у Новом Саду (1971), *Изложба примењених уметника Војводине* у Новом Саду (1972, 1975), *Новосадски салон* (1973, 1977), *Новосадски ликовни салон* (1981), *Изложба ликовних уметности Србије* у Београду (1973), *Дани културе Војводине* у Београду (1973), *Изложба примењених уметника Војводине* у Приштини (1974), *Тријенале југословенске керамике* у Суботици и Београду (1968, 1974,

1977, 1980, 1983), на изложби керамике са Аранком Мојак у Новом Саду (1975), *Насмејани дан* у Новом Саду (1975, 1977), *Окшобарски салон* у Новом Саду (1975, 1976), *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1975), *Изложба унікалних чланова УПИДИВ-а* у Сремским Карловцима (1976), *Новојодишњи салон* у Новом Саду (1977), *Умјешници примјењених умјешности Њејошу на Цетињу* (1977), *Поруке '77* у Београду (1977), *Унікал '77* у Новом Саду (1977), *Ошворени Окшобарски салон* у Земуну (1978–1982), *Изложба ликовних ђедајоја новосадској рејона* у Новом Саду (1978), *Форма 7* у Сремској Митровици (1979), *Мајска изложба* у Београду (1979, 1980), *Савремена керамика* у Србији у Београду (1979), *Изложба колоније* у Малом Иђошу (1981), *Синџеза* у Ечкој (1981), *Изложба ликовних умјешника* у Инђији (1983), на ретроспективној изложби у Малом Иђошу (1983), *Умјешници на Којаонику* у Београду (1985), 1. међународној изложби умјешности „Art expro“ у Новом Саду (1996).

Владислав Рајчетић је своје стваралаштво представио и на многим колективним изложбама у иностранству. Учествовао је на *Међународој изложби керамике* у Истанбулу (1967), *Окшобарском салону* у Загребу (1967), *Изложби вршине скулптуре* у Загребу (1968), *Међународној изложби керамике* у Фаенци (1968, 1971), *Међународној изложби керамике* у Червији (1968, 1969), *Изложби медиџеранских умјешника* у Њујорку (1968), изложби керамике на *Сајму цвијећа* у Загребу (1973), изложби УПИДИВ-а *Поруке '77* у Сарајеву (1977) и Марибору (1978), *Југословенска керамика* у Паризу (1981), *Војвођанска култура* у Бечу (1981), 23. интернационалном конкурс керамике *Гвалдо Тадино* (1983), *1 свјетском шријеналу мале керамике* у Загребу (1983). Учествовао је у *Ликовној колонији* у Илоку (1981) и *Умјешничкој колонији* *Имре Девећ* у Малом Иђошу (1982). Добитник је Златне медаље за вртну скулптуру у Загребу (1968), посебног признања за керамику у Загребу (1973), признања УПИДИВ-а (1976), друге награде за

Сл. 12. Владислав Рајчетић,
Птица (80-их година 20. века)
мајолика

Fig. 12. Vladislav Rajčetić,
The Bird (1980s); majolica

Сл. 13. **Владислав Рајчетић**, *Жуџа сова*
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 13 **Vladislav Rajčetić**, *The Yellow Owl*
(1980s); majolica

Сл. 14. **Владислав Рајчетић**, *Зелена сова*
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 14 **Vladislav Rajčetić**, *The Green Owl*
(1980s); majolica

Сл. 15. **Владислав Рајчетић**, *Фазан*
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 15 **Vladislav Rajčetić**, *The Pheasant*
(1980s); majolica

Спомен-обележје жртвама фашизма у Жабљу (1976), треће награде за *Војвођански сувенир* у Новом Саду (1977), *Златне форме* УПИДИВ-а у Новом Саду (1981), признања *Мајстор уметничкој занан*а на *I југословенској* и *V словеначкој изложби домаће уметности и занан*а у Словен Градецу (1984).

У опусу Владислава Рајчетића уочавамо више циклуса, а неколико њих је у музејској колекцији представљено са више керамичких остварења. Из циклуса *Керамичка менаџерија* је шест керамопластика из 80-их година 20. века. При изради ових дела уметник је најчешће полазио од форме крчага и мотива птице. Керамопластика *Птица* из 1970. године има облик посуде са дршкама са стране, са три дугачке, ваљкасте „ноге”. Горњи део посуде чине главе и вратови три птице, у нијансама смеђе и зелене боје. Керамопластика *Птица*, из 80-их година 20. века, је ваза (бокал) у форми стилизоване птице у нијансама плаве боје, са великим, повијеним кљуном, крупним очима и са дршком која полази од потиљка главе птице до тела. (сл. 12) Цилиндрично тело сужава се према бази, а орнаментисано је напред и са стране уским, густо преплетеним тракастим формама. Керамичка ваза *Жуја сова* (80-их 20. века) у облику стилизоване птице сове, цилиндричне је форме, у нијансама смеђе и окер боје. (сл. 13) Са страна су издужене ваљкасте форме које представљају крила птице, а на задњој страни стилизовано представљен реп. Перје на врату сове сугеришу испупчене ваљкасте форме, потковичастог облика. Птица је приказана са великим очима и повијеним смеђим кљуном. Из поменутог Рајчетићевог циклуса је керамичка ваза *Зелена сова* (80-их 20. века) у облику стилизоване птице сове, великих очију, повијеног кљуна, цилиндричног тела глатке површине, у нијансама зелене, са акцентима плаве, смеђе и окера. (сл. 14) Бочно се налазе издужене форме које представљају крила птице, а на задњој страни је стилизован реп потковичастог облика. Испупчене ваљкасте форме на врату птице сугеришу перје. Керамичка скулптура стилизоване птице *Фазан* (80-их 20. века), колорисана у нијансама зелене, отворена је на врху и, вероватно, такође замишљена као ваза. (сл. 15) Птица има велик, повијен кљун и округле очи. Тело јој је цилиндрично, на средини мало проширено, а врат је на предњој страни орнаментисан испупченим купастим формама. Са страна су два стилизована крила, потковичастог облика, а на задњој страни скулптуре је истурен пљоснати елемент

који асоцира на дршку. Керамопластика *Груја птица* (80-их 20. века) нема форму вазе, а представља три птице кукастих кљунова, округлих очију, ваљкастих тела, окер и смеђих нијанси, са стилизовано представљеним крилима и испреплетаним вратовима неравних фактура. (сл. 16)

Из Рајчетићевог циклуса *Војвођанска елегија* су четири керамичка остварења из колекције Завичајне галерије. Композицију *Љубавници* (80-их 20. века) чине две стилизовано представљене људске фигуре ваљкастих тела, округлих глава, које стоје окренуте фронтално једна ка другој, спојене грудима и при бази композиције, док рукама држе једна другу око струка. (сл. 32) Композицију *Породица* (80-их 20. века) чине три стилизовано приказане људске фигуре ваљкастих тела, округлих глава, различитих висина, спојених у пределу рамена и при бази скулптуре. Две више фигуре постављене су једна крај друге, а рукама придржавају трећу, нижу фигуру испред њих. (сл. 33) Керамоскулптура *Рибари – зелени* (80-их 20. века) представља две стилизоване људске фигуре које на раменима, између себе, носе кошару. Једна фигура држи у рукама пет стилизовано представљених риба, а друга руком придржава кошару на рамену, и у другој руци држи две рибе. (сл. 34) Керамопластику *Рибари – кобалтијави* (80-их 20. века) чине две стилизовано приказане људске фигуре и, испред њих, три стилизовано представљене рибе на решеткастој структури. (сл. 35)

Три керамоскулптуре Владислава Рајчетића из циклуса *Рајници* такође се чувају у колекцији уникатне керамике Одељења. Две су керамичке посуде у облику људске главе из 80-их година 20. века: *Глава рајника I* (сл. 40) и *Глава рајника II* (сл. 36). Рајчетић је инспирацију за њихово обликовање пронашао у представама средњовековних оклопника и ратника након повратка са студијског боравка на Косову и Метохији. Композиција *Рајник са уговцом* (1978) састоји се из два сегмента. Један представља стилизовану женску фигуру, ваљкастог тела, руку склопљених испред тела, а други стилизовано представљену главу оклопљеног ратника. (сл. 41) Ово дело је такође настало под утицајем заинтересованости аутора за српско средњовековно културно наслеђе. У колекцији уметничке керамике Музеја чувају се Рајчетићева дела из више стваралачких циклуса захваљујући, пре свега, значајном поклону дванаест керамопластика овог аутора. Стога је у музејској збирци опус Владислава Рајчетића заступљен са више значајних примера његовог рада у керамици.

Сл. 16. Владислав Рајчетић, Група птица
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 16 Vladislav Rajčetić, *A Flock of Birds*
(1980s); majolica

Злата Марков Барањи

У развоју керамике у Војводини, рад Злате Марков Барањи (Житиште, 1906 – Нови Сад, 1986) изузетно је значајан како због њене уметничке, тако и због педагошке активности. Злата Марков Барањи школовала се у Темишвару, Зрењанину и Бечу, где је учила сликарство и језике, као и у Будимпешти, где је учила вајарство. Године 1931. настанила се у Новом Саду. При Школи за примењене уметности у Новом Саду основала Одсек за керамику 1948. године, на којем је била шеф до 1960. године. Њена искуства уметника и педагога, прихватиће и на њима ће се васпитавати генерације представника керамике у Војводини. Осим керамиком, бавила се скулптуром и сликарством. Била је члан УЛУС-а (1950), УЛУВ-а (1951) и УЛУПУС-а (1953). Била је председник подружнице за Војводину УЛУПУС-а и потпредседник УЛУПУС-а (1959). Многа дела је реализовала заједно са супругом Карлом Барањијем. Аутори су скулптуре Икарус на прочељу Ваздухопловне команде у Земуну (1938), а заједно су радили и на украшавању зграде Бановине у Новом Саду, фасаде Научног института за ратарство и повртарство у Новом Саду и других здања.²¹ Своја дела је представила на бројним самосталним изложбама у многим установама: *Изложба керамике* у Новом Саду (1934); *Салону УПИДИВ-а* у Новом Саду (1960, 1962); у Галерији *Графички колектив* у Београду (1962); *Клубу Форум* у Новом Саду (1965); Галерији Радничког универзитета „Радивој Ћирпанов“ у Новом Саду (1969); *Дому културе* у Врбасу (1969); *Салону ликовног сусрета* у Суботици (1970); *Музеју Мора Ференц (Móra Ferenc)* у Сегедину (1971); *Ернст музеју (Ernst Museum)* у Будимпешти (1973); *Музеју универзитетског града* у Марбургу (1974); *Музеју Ишћван Тур (Tórr István)* у Баји (1975); *Радничком универзитету* у Бачкој Тополи (1975); *Галерији Матице српске* у Новом Саду (1980); *Народном музеју* у Зрењанину (1983); *Малом ликовном салону* у Новом Саду (1983); *Културном центру Темерин* (1984, 2009).

Злата Марков Барањи је учествовала на преко 20 колективних изложби у земљи: *Бачки ликовни уметници* у Суботици и Новом Саду (1932); *Изложба живих војвођанских ликов-*

них уметника у Зрењанину (1945); *изложбама УЛУВ-а* у Новом Саду (1951, 1952); *Савремена југословенска керамика* у Београду (1954); *Изложба УЛУПУС-а* у Новом Саду (1957); *Уметношћ у служби човека* у Зрењанину (1958); *Јубиларна изложба УЛУПУС-а* у Београду (1963); *Форма* у Новом Саду (1965, 1966, 1971, 1974, 1981, 1983); *XII ликовни сусрећ* у Суботици (1973); *Савремена керамика Војводине* у Београду (1973); *Новосадски салон* у Новом Саду (1973, 1977); *II тријенале југословенске керамике* у Суботици и Београду (1974); *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1975); *Савремена керамика Србије* у Београду (1979). Свој рад представила је и на групним изложбама у иностранству у Прагу (1962), *Уметношћ у Европи* у Бриселу (1967–1969), *Свејска изложба* у Паризу (1969, 1971) и *Савремена керамика Војводине* у Паризу (1980). За свој рад је награђена са више домаћих и иностраних признања. Добитник је друге награде на конкурс за вестибил Народне скупштине у Београду (1936), откупне награде на конкурс Хипотекарне банке у Панчеву (1941), пехара и бронзане медаље на изложби локалне индустрије и занатства у Новом Саду (1949), сребрне медаље у Зрењанину (1959), почасне дипломе на *Интернационалној изложби керамике* у Прагу (1962), *Златна форма* у Новом Саду (1965), сребрне медаље Савета европске уметности у Бриселу (1968), *Октобарске награде* у Новом Саду (1969), сребрне медаље Краљевског удружења уметника Белгије (1969), награде на *Интернационалном салону* у Паризу (1971), награде *Nagyapathy K. Peter* у Бачкој Тополи (1974), награде УПИДИВ-а за 50 година рада у Новом Саду (1980) и награде *Форума* у Новом Саду (1980).

Захваљујући откупу 1973. године, у колекцију Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада уврштен је керамички сликани пано Злате Марков Барањи *Косиури* (почетак 80-их година 20. века). (сл. 17) Пано чини шеснаест осликаних плочица, распоређених по четири у четири реда, причвршћених на подлогу од шперплоче, који чине јединствену композицију. Представљено је једанаест стилизованих људских скелета, беле и сиве боје са тамноплавим акцентима, на позадини у зеленим нијансама. Десет скелета је приказано фронтално, у пуној фигури, наизменично ниски и високи један до другог. У доњем десном углу представљен је један скелет како седи на тлу у згрченом положају. Једно остварење Злате Марков Барањи у музејској колекцији не приказује на прави начин стваралаштво ове уметнице у керамици, али је значајно као пример њеног рада са почетка 80-их година 20. века.

Сл. 17. Злата Марков Барањи, *Косџури* (почетак 80-их година 20. века) керамички пано
 Fig. 17 Zlata Markov Baranji, *Skeletons* (early 1980s); ceramic panel

Миодраг Недељковић

Миодраг Недељковић (Ниш, 1927 – Нови Сад, 2004) завршио је средњу школу у Зрењанину 1947. године. Од 1952. до 1957. године радио је као графички цртач у Предузећу за привредну и политичку пропаганду Јуџореклам у Новом Саду, где је водио графичко-сликарски атеље. Члан УЛУПУС-а постао је 1955. године. На графички одсек Академије примењених уметности у Београду уписао се 1957. године. Одлуком Академије, након треће године уписан је на пету годину студија и дипломирао 1961. године, у класи проф. Михаила С. Петрова. Од 1961. до 1971. био је професор графичких предмета у Школи за примењене уметности у Новом Саду. Један је од оснивача УПИДИВ-а и његов први председник (до 1967). Године 1964. примљен је за члана УЛУС-а у Београду, подружнице за Војводину (касније УЛУВ-а). Био је председник Савеза ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Југославије. Као руководиоца сектора за дизајн и пропаганду радио је у предузећима *Агроиндустрија* и *Победа* у Новом Саду, а као референт за уређење града у *Урбису* у Новом Саду. Био је директор Културног центра Радничког универзитета „Радивој Ћирпанов” у Новом Саду. Бавио се графиком, примењеном графиком, сликарством, таписеријом и керамиком.

Своја дела је приказао на 24 самосталне изложбе и преко 160 групних изложби у земљи и иностранству. Међутим, своја остварења уникатне керамике приказао је на две групне изложбе у земљи: *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1975) и *Савремена керамика у Србији* у Београду (1979). У иностранству је своје стваралаштво у керамици представио на *Међународној изложби керамике* у Фаенци (1968, 1972).

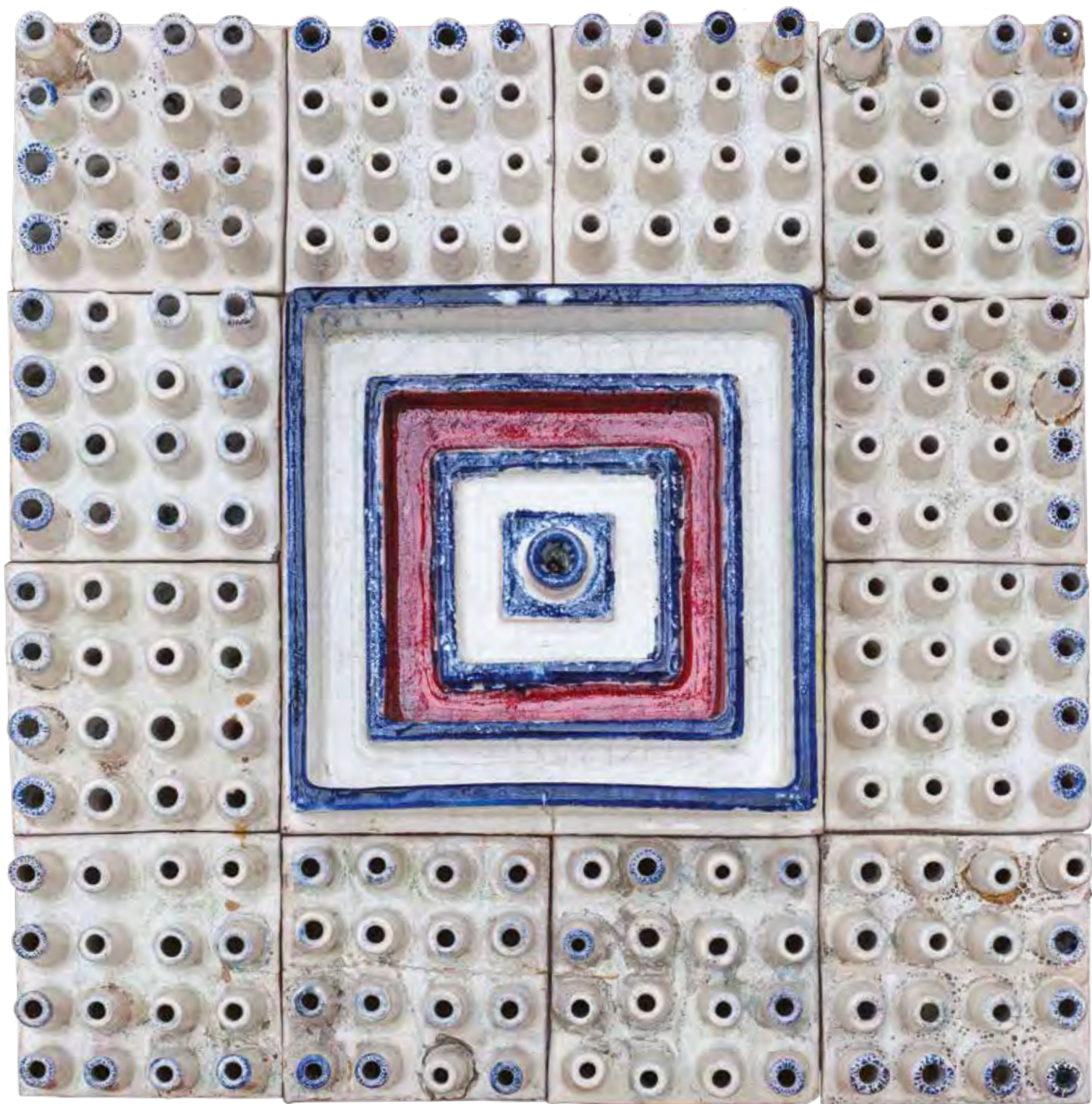
Недељковић је за своје стваралаштво добио преко 40 награда и признања. Највећи број награда примио је од Савеза издавача Југославије за књижну графику, а остале за цртеж и примењену графику. *Окшобарску напругу Новог Сада* добио је за примењену уметност (1970), а *Злашну форму* УПИДИВ-а (1974) за таписерију *Јуџро*, која се чува у колекцији таписерија Одељења за савремену уметност Музеја

града Новог Сада. За керамички пано *Сам* (1968) који се чува у колекцији уникатне керамике Музеја, Миодраг Недељковић је награђен златном медаљом на 26. *међународној изложби керамике* у Фаенци 1968. године, када је добио и диплому Удружења слободних уметника Милана.²²

Керамички пано Миодрага Недељковића *Сам* (1968) откупљен је 1971. године за Одељење Завичајне галерије. (сл. 18) Композиција панона одликује се строгим ликовним решењем карактеристичним за конструктивизам, код којег се мултиплицирањем елемената постиже утисак грађења прецизне форме.²³ По ободу квадратног керамичког панона распоређено је шеснаест квадратних плоча и са сваке плоче уздиже се по један цилиндар, док се, у средишту композиције, налази цилиндар већих димензија од осталих. С обзиром на то да се овај свестрани уметник углавном изражавао у другим ликовним техникама, његово стваралаштво везано за керамику у музејској збирци, иако је заступљено само са једним делом, представљено је на најбољи начин – делом награђеним на интернационалној изложби керамике.

Сл.18. Миодраг Недељковић, *Сам*
(1968) мајолика

Fig. 18 Miodrag Nedeljković, *Alone*
(1968); majolica

Олга Николић

У музејској колекцији чувају се два сликана керамичка паноа Олге Николић (Бечеј, 1926 – Нови Сад, 1983) која је дипломирала на Академији уметности у Новом Саду и завршила специјални течај у Београду. Бавила се педагогијом, сликарством, таписеријом и керамиком. Своја дела у керамици представила је на 12. *Новосадском салону* (1983).²⁴

Прво керамичко дело откупљено за Одељење савремене уметности Музеја града Новог Сада 1965. године је керамосликарство Олге Николић *Дрворед* (1964). Композицију чини седам осликаних плочица са представом која асоцира на дрворед. На средини и десној страни су стилизовано представљена четири стабла са четири круга од којих су први, трећи и четврти са радијалним зрацима, а изнад њих су насликани једнакокраки троуглови. На левој страни композиције стилизовано је приказано сунце. Године 1967. откупљен је други сликани керамички пано Олге Николић *Сунце и њица* (1965). Композицију чини седам осликаних керамичких плочица причвршћених на иверицу, које чине јединствену целину. На левој страни насликана је ограда и стилизовани цвет маслачка, а на десној птица у крошњи дрвета. У средини горњег дела композиције представљено је сунце.

Ана Попов

Ана Попов рођена 1936. године у Черевиху, дипломирала је на Ликовном одсеку Више педагошке школе у Новом Саду (1964) и усавршавала се на Високој школи за примењену уметност у Будимпешти (1980–1981). Керамиком се бави од 1970. године. Била је запослена као наставник ликовног васпитања у Основној школи *Јован Појовић* у Новом Саду (1964–1984), а након тога ствара као слободни уметник. На Новосадском отвореном универзитету држала је наставу керамике.²⁵ Самостално је излагала у Салону Дома ЈНА у Новом Саду (1972), Беочину (1973), Сремској Каменици (1975), у Салону УПИДИВ-а у Новом Саду (1976, 1980, 1984), у Панчеву (1980), у Галерији *Ликовни сусреш* у Грожњану (1982, 1989), у Илоку (1990), Вуковару (1990), Београду (1995), Руми (2004), Галерији *Мосић* Завода за културу Војводине у Новом Саду (2004, 2010), Галерији *Огранка СА-*

НУ у Новом Саду (2014). Учествовала је на бројним колективним изложбама, уметничким колонијама керамичара и симпозијумима керамике у земљи и иностранству. Своја дела је представила на *Изложби ликовних ђегајџа* у Новом Саду (1974), *Новосадском салону* у Новом Саду (1975, 1976, 1983), на *Тријеналу југословенске керамике* у Суботици и Београду (1977, 1980, 1983), на изложбама *Жене уметнице* у Суботици (1978), *Поруке* у Марибору (1978), *Тридесет година керамике* у Дубровнику (1978), *Савремена керамика* у Србији у Београду (1979), у Малом Иђошу (1977–1989), *Мајски салон* у Београду (1979), *Форма 79* у Сремској Митровици (1979), *Југословенска керамика* у Паризу (1981), *Кечкемету* (1981), *Мермер и звуци* у Аранђеловцу (1981, 1987), *Југословенска и V словеначка изложба домаће уметности и занаша* у Словен Градецу (1984), *Кањижи* (1985), *Суботици* (1985), *Ресену* (1985), *II свјетско тријенале мале керамике* у Загребу (1987), *Лендави* (1988), *Злакиси* (1996), *Чању* (1997, 1998), *Тројану* (1998). Током уметничке каријере била је награђена за свој рад. Добитник је награде за квалитет на изложби у Словен Градецу (1986), откупне награде Југословенског тријенала керамике у Суботици, Новосадског салона, Музеја Срема и награде *Златна форма* за уникатну керамику на изложби *Форма 22* (2014).

У уметности керамике Ане Попов могу се уочити мотиви птица, таласа и различитих столица, међутим, она је обликовала и посуде утилитарне форме, као и посуде са керамичким мотивима воћа и поврћа, претежно декоративног карактера. У колекцији уникатне керамике Одељења налази се један декоративни *Керамички ђано* Ане Попов, настао 80-их година 20. века. (сл. 19) Јединствену композицију паноа чини девет осликаних керамичких плочица, распоређених у три реда по три тако да формирају квадрат, причвршћених за подлогу од шперплоче. Нијансама жуте, окер и смеђе, ауторка је насликала орнаментисану посуду са великим дршкама са стране и у њој фантастично биље. Пано је откупљен са њене самосталне изложбе *Керамосликарство*, одржане у Салону примењених уметности и дизајна Војводине, 1976. године. Том приликом, у приказаном циклусу керамичких остварења Ане Попов, Милан Соларов препознаје преовладавање декоративног модела сецесионистичке провенијенције у карактеру орнаменталне калиграфије.²⁶ Такође, Соларов оцењује да уметница стилизује своју мисао ритмом цветова у струковима и венцима, букетима и гирландама и при том у њеном керамосликарству види *склад, једносљавност и јасноћу ритмова у орнаменту антикитета [...] који су резултат природног тесња*.²⁷ Керамички пано из колекције Музеја пример је раног стваралаштва Ане Попов у уметности керамике и не репрезентује у пуној мери ауторкин опус.

Сл.19. Ана Попов, *Керамички ѝано* (80-их година 20. века) керамички пано

Fig. 19 Ана Попов, *Ceramic Panel* (1980s); ceramic panel

Марина Поповић

Стваралаштво Марине Поповић (Крагујевац, 1950 – Нови Сад, 2003) у колекцији Музеја представљено је са две компоноване керамичке целине. Уметница је након завршене Гимназије (1969) и Ликовног одсека Више педагошке школе у Новом Саду (1971) дипломирала на Академији уметности у Новом Саду 1979. године, у класи професора Јована Солдатовића. Од 1974. године била је члан Секције за керамику, порцелан и стакло УПИДИВ-а. Стручно се усавршавала у Немачкој (1972) и Шведској (1980). Године 1980. запослила се у Школи за дизајн *Бојдан Шуйиш* у Новом Саду, као професор ликовне уметности. У Музеју Војводине је била конзерватор и рестауратор за керамику (1984–2003). Учествовала је на археолошким истраживањима у Хртковцима, Феудвару и Ђердапу, где је непосредан додир са артефактима прошлости извршио велики утицај на њено стваралаштво.²⁸ Своја дела је представила на десет самосталних изложби у земљи и иностранству, а постхумно јој је у Музеју Војводине у Новом Саду приређена ретроспективна изложба *Свећ керамике Марине Поповић* (2010).

Учествовала је на многим групним изложбама у земљи и иностранству. Своја дела је представила на изложбама *Савремена керамика Војводине* у Аранђеловцу (1974, 1975); *Новосадски салон* у Новом Саду (1975, 1979, 1982, 1983); *Тријенале југословенске керамике* у Београду и Суботици (1977, 1980, 1983); *Поруке примењене уметности и дизајна Новог Сада* у Београду (1978); *Поруке из примењених уметности и дизајна Војводине* у Марибору (1978); *Савремена керамика у Србији* у Београду (1979); *IV сремскомиштровачки салон* у Сремској Митровици (1979); *Форма* у Новом Саду (1979, 1981, 1983); *Тајисерија и керамика у Војводини* у Паризу (1979); *Ликовно стваралаштво младих* у Новом Саду (1980); *Жене ликовни уметници* у Панчеву (1980, 1982); *Култура у Војводини* у Бечу (1981); *Југословенска керамика* у Паризу (1981); *II међународни бијенале керамике* у Пирану (1982); *I југословенска и V словеначка изложба домаће уметности и заната* у Словењ Градецу (1984); *Свјетски тријенале мале керамике* у Загребу (1984, 1987); *Керамоиласлика* у Панчеву (1985);

Октобарски салон у Новом Саду (1986); *Аквизиције 1897 Музеја трага Новог Сада* у Новом Саду (1988); *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја трага Новог Сада* (2005).

Била је учесник симпозијума *Свећ керамике* у Аранђеловцу (1974, 1981, 1982), *Ресенске керамичке колоније* у Ресену, у Македонији (1975) и *I керамичке колоније* у Кањиги (1984). За своје стваралаштво добила је награду *VIII и XVIII Новосадског салона за примењену уметност* у Новом Саду (1979, 1989), награду *IV тријенала југословенске керамике* у Суботици (1980), диплому *Златна форма* УПИДИВ-а у Новом Саду (1983, 1989, 2002), диплому *Мајстор уметничког заната* на *I југословенској и V словеначкој изложби домаће уметности и заната* у Словењ Градецу (1984), награду *Октобарског салона* у Новом Саду (1986).

Своја дела у керамици Марина Поповић је изводила у мањим или већим серијама, најчешће инспирисана предметима из прошлости и керамичким посудама древних народа. У њеној уметничкој каријери уочава се неколико стваралачких фаза током којих је обликовала јајолике керамике, оне које асоцирају на кошнице, трношце, урне, као и посуде различитих форми, са или без поклопца. Две компоноване керамичке целине Марине Поповић у музејској колекцији примери су само једног сегмента њеног стваралаштва у уметности керамике. Обе композиције откупљене су за музејску збирку 1987. године. *Композицију I* из 1980. године, чини дванаест елемената различитих димензија, закривљених тродимензионалних облика, које асоцирају на спљоштене лопте, полуполте и деформисане јајолике форме. Изведене су у техници каменине, а осликане светложутим и светлоокер концентричним пругама. (сл. 39) *Композицију II* из 1986. године, чине три елемената у облику посуда са поклопцима. (сл. 20) Различитих су димензија и форми, а представљају евокације архаичног облика кошнице плетаре. У својој основи, сваки елемент је елипсаст, а њихова ваљкаста тела шире се према бази. Поклопци посуда су у облику одговарајућих полусфера. Сви елементи композиције изведени су у техници каменине. Две керамичке композиције ауторке која се чувају у музејској збирци не представљају у пуном обиму, нити у целини, стваралаштво Марине Поповић. Ипак, постојећа дела изузетни су примери рада ове новосадске керамичарке.

Сл.20. **Марина Поповић, Композиција I (1980)** каменина
Fig. 20 **Marina Popović, Composition I (1980);** stoneware

||||| Сл.21. Марина Сујетова Костић, Огледало животиња 2 (1974) мајолика, порцелан
 ||||| Fig. 21 Marina Sujetova Kostić, *The Mirror of Life 2* (1974); majolica, porcelain

Марина Сујетова Костић

Колекција уникатне керамике Одељења обogaћена је 1982. године са два дела из уметничког фонда СИЗ-а за културу у Новом Саду која су трајно додељена Музеју. Реч је о два остварења уметнице Марине Сујетове Костић, једне од истакнутих представника нашег културног простора, рођене у Москви, 1941. године, где је завршила Сликарски одсек Средње уметничке школе В. И. Сурикова (1961). Академију примењених уметности – Одсек керамике, завршила је у Прагу 1967. године, у класи проф. Ото Екерта (Otto Eckert), а постдипломске студије на Факултету примењених уметности у Београду 1974. године. По доласку у Југославију (1969) запослила се у Гимназији „Моша Пијаде“ у Сенти као наставник ликовног и музичког васпитања, а предавала је и руски језик. Године 1975. доселила се у Кикинду и запослила као дизајнер у фабрици керамике „Тоза Марковић“. Сарађивала је и са фабриком керамике у Кањижи. Данас живи у околини Прага.

Марина Сујетова Костић је свој рад утемељила на истраживању изражајних и технолошких могућности у области уметничке керамике.²⁹ Њен уметнички опус је описан као дивергентно оријентисан, у смислу да, с једне стране, ствара дела чисте уметности, а са друге, дела која припадају домену примењене уметности обликујући дезене за керамичке плочице које су масовно произвођене у фабрици керамике Тоза Марковић у Кикинди.³⁰ Сујетова Костић је аутор уметничких решења за дизајн ентеријера зграде Новосадске банке у Старој Пазови и Електровојводине у Сомбору, као и уметничког решења заштитног знака, сувенира, маскоте и употребне керамике у Хотелу Нарвик у Кикинди.³¹ У погледу уметничке керамике, у центру њених интересовања јесте преображавање утилитарних облика у неутилитарне. Ауторка је уметнички интервенисала на пехарима, чашама и тањирима изведеним у техници каменине, дајући им нове пластичке вредности. У некадашњој Југославији Сујетова је прва радила у порцелану, што је свакако била последица њеног образовања у Чехословачкој и студијских путовања у скандинавске земље ради усавршавања. На својим зидним паноима Сујетова Костић примењује технику *кашејаж* где у оквиру исте компози-

ције комбинује утиснуте облике из природе, попут шкољки, листова, гранчица и другог, са чистим геометријским облицима кругом, квадратом и троуглом, често постављајући у центар мотив човековог лица. Својим уметничким истраживањима односа апстрактно – конкретно у делима изведеним у керамици, као и истраживањем симболичких вредности различитих мотива, Марина Сујетова Костић била је у сагласју са тенденцијама на светској уметничкој сцени током друге половине 60-их година 20. века.³²

Марина Сујетова Костић самостално је излагала у многим градовима у земљи и иностранству: у Новом Саду (1970, 1972, 1976, 1977, 1981), Београду (1974, 1976), Призрену (1974), Суботици (1977), Сенти (1972, 1977), Кикинди (1980, 1981), Нирнбергу (1980), Зрењанину (1981). Учествовала је на више групних изложби у земљи: *Изложба уметничке колоније керамике у Малом Иђошу* (1970); *Форма у Новом Саду* (1971, 1973, 1974); *Керамика и сџакло у Србији у Београду* (1972); *Мајски салон у Београду* (1972); *Војвођанска керамика у Београду* (1973); *Тријенале југословенске керамике у Суботици и Београду* (1974, 1977, 1980, 1983); *Изложба примењених уметника Војводине у Приштини* (1974); *Свећ керамике у Аранђеловцу* (1974); *Савремена керамика Војводине у Аранђеловцу* (1975); *Савремена керамика у Србији у Београду* (1979), на изложби поводом јубилеја Факултета примењених уметности у Београду (1979) и изложби постдипломаца истог факултета (1984).

Своје стваралаштво Сујетова Костић представила је на бројним колективним изложбама у многим градовима у иностранству: *Изложби сџраних сџугенаша у Прагу* (1964); *Изложби сџугеншких радова Академије примењених уметности у Прагу* (1965, 1967); у Белињу (1967); *Међународној изложби керамике у Фаенци* (1973, 1976); *Свејској изложби керамике у Лондону* (1973); *Изложби војвођанске ликовне и примењене уметности у Братислави* (1974); на изложби *Савремена керамика и сџакло из збирке Музеја примењене уметности у Москви* (1975); *Првом сарајевском тријеналу унікалној обликовања* (1978); на изложбама *Поруке у Марибору* (1978); *Војвођанска култура у Бечу* (1981); *II међународном бијеналу керамике у Пирани* (1982); *24 интернационалном конкурс керамике Гвалдо Тадино* (1984); *Свејском тријеналу мале керамике у Загребу* (1984, 1987). Сујетова Костић је учествовала на многим колонијама и симпозијумима керамике – на *Уметничкој колонији у Ечкој* (1972, 1978); *Интернационалном симпозијуму керамике у Шиклошу* (1973), *Свећ керамике у Аранђеловцу* (1974); *Интернационалном симпозијуму у Белињу* (1976), *III интернационалном симпозијуму у Басано дел Грапа у Италији* (1978).

Сл. 22. Драгољуб Аџић,
Осећај времена и простора
(1974) мајолика

Fig. 22 Dragoljub Adžić,
A Sense of Time and Space
(1974); majolica

За свој рад Марина Сујетова Костић награђена је бројним признањима у земљи и иностранству. Добитник је *Златне форме* у Новом Саду (1971, 1974, 1977), награде колоније у Ечкој (1973), награде на конкурс *Београдски сувенир* (1974, 1980), друге награде на *II шријеналу југословенске керамике* у Суботици (1974), дипломе за добар дизајн Привредне коморе Југославије на *Јесењем зајребачком велесајму* (I награда за дизајн керамичких плочица) (1976, 1979), дипломе УПИ-ДИВ-а за стваралачки рад (1976, 1981), златне медаље на *Интернационалној изложби керамике Гвалдо Тадино* (1984), почасне дипломе на *II свјетском шријеналу мале керамике* у Загребу (1987).

На делима Сујетове Костић у музејској колекцији уникатне керамике уочавамо различите мотиве људске фигуре и декоративне отиске из природе уједињене са апстрактним формама. Керамички пано *Огледало животиња 2* (1974) је правоугаона, вертикално постављена композиција, састављена од четири керамичке плоче обликоване тако да у средишту паноа формирају *извађен круг*. Плоче су орнаментисане различитим мотивима – отисцима шкољки, чаша са високом стопом, стилизовано представљеним јабукама, крстовима и кружницама. У средишту паноа налази се бела квадратна плоча од порцелана, надвишена у односу на подлогу, у коју су уписани кружница, а у њој квадрат и два једнакокрака троугла. У средишту плоче, у рељефу, представљени су стилизовано људско лице, јајолика форма и отисак шкољке. (сл. 21)

Друго дело Марине Сујетове Костић у збирци је керамички медаљон *Керамика 2* (80-их година 20. века). Интерпретација значења и поруке овог дела, изискује интелектуално ангажовање и интеракцију посматрача приликом тумачења. (сл. 42) Композиција је овалног облика, са уздигнутим ободом, налик на тањир, у нијансама плаве боје. У њеном средишту је рељефно представљена људска глава, а доле, на десној страни два лоптаста мотива. У горњем, десном делу медаљона представљен је горњи део људског стопала, у рељефу. За овај рад, ауторка је награђена *Златном формом* за керамiku на изложби *Форма 4*, 1971. године. Стваралаштво Марине Сујетове Костић заступљено је малим бројем њених керамичких остварења у музејској збирци уникатне керамике. Како је реч о карактеристичним примерима из опуса ауторке која је актуелне токове европске и светске сцене уметничке керамике донела у нашу средину, њихово присуство у збирци доприноси значају и вредности целокупне колекције уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја.

Колекција уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада садржи 34 остварења десет аутора који су се уметнички изразили у керамици. У складу са концепцијом Завичајне галерије, заступљени аутори живе и раде у Новом Саду, или су стварали у овом граду током друге половине 20. века – Драгољуб Аџић, Злата Марков Барањи, Аранка Мојак, Миодраг Недељковић, Олга Николић, Љубиша Петровић, Ана Попов, Марина Поповић, Владислав Рајчетић и Марина Сујетова Костић. У збирци се налазе керамичке посуде, сликани керамички панои, керамопластика и више компонованих керамичких целина, чији се делови могу комбиновати и формирати различите композиције. Поједине керамичке целине се састоје од великог броја елемената, стога ову колекцију чини укупно 90 уникатних керамичких остварења. У зависности од технологије рада и материјала, у музејској збирци заступљени су предмети изведени у мајолици, каменини и порцелану. Највећи број керамичких дела су мајолике. Настали су у периоду од почетка 70-их до краја 90-их година 20. века, с тим да већина потиче из 70-их и 80-их година 20. века када је уникатна керамика доживела својеврсну експанзију у тадашњој Југославији.

За формирање ове музејске збирке заслужни су историчари уметности Мирјана Џепина и Милош Арсић – кустоси Завичајне галерије од њеног оснивања до 1975. године. Колекција је настала, пре свега, захваљујући откупу од аутора, а пет остварења потиче из уметничког фонда СИЗ-а за културу у Новом Саду чији део је 1982. године трајно додељен Музеју. Године 2012. збирка је допуњена са још 12 поклоњених керамопластика. Дела уникатне керамике која су међу првима ушла у Одељење инвентарисана су у оквиру Збирке ликовне уметности. Када је оформљена Збирка примењене уметности, новопридошла дела укључена су у њен инвентар, иако нису утилитарног карактера. Свакако да ова музејска колекција не описује у пуној мери рад новосадских керамичара током друге половине прошлог века. Важно је поменути и то да у збирку није уврштено нити једно дело аутора који су се уметнички изразили у техници керамике у првим деценијама овог века. Томе су допринеле различите околности између којих се свакако подразумевају интересовања и концепције рада досада-

шњих кустоса Одељења. Ипак, разлог што дела појединих аутора нису уврштена у колекцију проналазимо, пре свега, у недостатку материјалних средстава за откуп уметничких дела.

Премда ова збирка пружа фрагментарану слику о стваралаштву новосадских керамичара током друге половине 20. века, њена важност је непобитна. Стваралаштво Драгољуба Аџића, Аранке Мојак, Љубише Петровића и Владислава Рајчетића је у музејској збирци представљено са више значајних композиција, а рад Миодрага Недељковића са једним капиталним делом изведеним у керамици. Стога је рад поменутих аутора могуће сагледати целовитије за разлику од стваралаштва керамичара чије се једно или два остварења чувају у Одељењу. Иако не описују у пуној мери уметничке концепције заступљених аутора, дела из музејске колекције представљају важне примере њиховог рада, посебно из раног периода стваралаштва, и значајно доприносе вредности целокупног уметничког фонда Одељења за савремену уметност. Многа су дела из ове збирке важна у проучавању стваралаштва појединих новосадских уметника, а у представљању њиховог укупног рада незаобилазна. Чињеница да се у Музеју чува више керамичких остварења аутора који су за свој рад награђивани на домаћим и интернационалним изложбама и смотрама, потврђује значај ове колекције не само у локалним, већ и међународним оквирима.

Публиковање каталога и представљање експоната из колекције уникатне керамике Музеја на изложби, пружа прилику заинтересованој публици да упозна уметнички фонд Завичајне галерије, посебно имајући у виду чињеницу да остварења из ове збирке готово пола века нису била излагана, са изузетком малог броја њих пре четири деценије и, последњи пут, пре дванаест година у оквиру музејске изложбе. Током протеклих година, музејски конзерватори и рестауратори су успешно спровели поступак заштите на делима уникатне керамике Одељења, те су она представљена у новом светлу и свом најбољем издању. Музејској публици, као и стручњацима и проучаваоцима уметничких токова и тенденција у Новом Саду током друге половине 20. века, посебно током 70-их и 80-их година прошлог века, пружена је прилика да на изложби *Колекција уникалне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада* стекну увид у уметнички фонд фрагилне збирке трајне уметничке вредности.

НАПОМЕНЕ

- 1 J. Baњац, „Одељење за савремену уметност – Завичајна галерија“, *Музеј Трга Новог Сага 1954–2014*, Нови Сад 2015, 91–104.
- 2 Видети: С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988, 15.
- 3 М. Арсић, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду“, *Вести Музеја Трга Новог Сага*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4.
- 4 *Concorso internazionale della ceramica d'arte contemporanea, Faenza* – једна од најзначајнијих међународних манифестација керамике у Фаенци, у Италији. Основана је 1928. као изложба локалног значаја, да би 1963. добила међународни карактер.
- 5 S. Sanader, *Dragoljub Adžić Adžo: izložba keramike*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1973.
- 6 С. Исаковић, *нав. дело*, 66.
- 7 *Исџо*, 75, 192.
- 8 *Исџо*, 76–77.
- 9 Извори о домаћим и међународним изложбама керамике наведени су у референцама у текстовима о ауторима из колекције уникатне керамике Одељења у оквиру овог каталога.
- 10 Мајолика се пече на температури од око 980°C, а каменина на температури од 1.150°C до 1.250°C. Видети: С. Исаковић, *нав. дело*, 188.
- 11 О биографским подацима и стваралаштву Драгољуба Аџића видети: P. Zubac, *Dragoljub Adžić Adžo: keramika*, UPIDIV, Novi Sad 1971; B. Karla-varis, *Izložba keramike Dragoljuba Adžića-Adže*, Radio Novi Sad, Novi Sad 1971; M. Marović, D. Redep, *Dragoljub Adžić*, Umjetnička galerija Crne Gore, Cetinje 1972; S. Sanader, *Dragoljub Adžić Adžo: izložba keramike*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1973; M. Arsić, *Драгољуб Аџић Аџа*, Дом културе Врбас 1973; *Драгољуб Аџић*, Свет керамике, Аранђеловац 1975; *Dragoljub Adžić: keramika*, Galerija Radničkog univerziteta Radivoj Ćirpanov, Novi Sad 1975; *Eksperiment 7*, Majski salon ULUPUS-a, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1975; M. Arsić, Adžić, Galerija Lotrščak, ULUPUH; Zagreb 1975; M. Rajković, *Osećaj vremena i prostora: Dragoljub Adžić*, Salon Muzeja primenjene umetnosti, Beograd 1975; M. Arsić, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; M. Rajković, *Adjo Dragoljub Adžić: sculptures en ceramique*, Galerie Mouffe, Paris 1976; M. Arsić, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду“, *Вести Музеја Трга Новог Сага*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. trijenale jugoslovenske keramike, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; Lj. Bjelica, *Izložba keramike Adžić Dragoljub-Adžo*, Mali likovni salon, Novi Sad, Kulturni centar Radničkog univerziteta, Novi Sad 1984; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Новог Сага*, 2, Нови Сад 1999, 323–324; *Dragoljub Adžić Adžo: keramička skulptura*, Galerija NS nova, Centar za kulturu Zlatno oko, Novi Sad 2003; J. Baњац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја Трга Новог Сага*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005; B. Poprčan i dr. (pr.), *Mapa sveta Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005, 57; J. Baњац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја Трга Новог Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 255–261.
- 12 M. Arsić, Adžić, Galerija Lotrščak, Zagreb 1975.
- 13 С. Исаковић, *нав. дело*, 157.
- 14 J. Jevtović (ur.), *Dragoljub Adžić: izložba keramike „Osećaj vremena i prostora“*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1975; С. Исаковић, *нав. дело*, 166.
- 15 О биографији и стваралаштву Аранке Мојак видети: *Aranka i Petar Mojak*, Mala galerija, Savremena galerija Umetničke kolonije Ečka, Zrenjanin 1973; M. Arsić, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. trijenale jugoslovenske keramike, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; *Aranka Mojak: dečji svet: keramika*, Galerija Matice srpske, Zmajevе dečje igre, Novi Sad 1978; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; V. Urban, *Izložba keramike Mojak Aranke*, Galerija ULUV-a, Novi Sad 1982; F. Deak, V. Štraser, *Tragovi: Aranka Mojak Ari: trideset godina umetničkog rada*, Muzej socijalističke revolucije Vojvodine, Novi Sad 1988; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; *Mojak Aranka Ari, keramičar, Nada, grafičar, Petar, slikar*, Zavičajni muzej Čerević-Kulturni centar Beočin 1992; J. Tutorov, *Aranka Mojak Ari*, Savremena galerija, Zrenjanin 1996; M. Arsić, *Aranka Mojak Ari: koren-stablo: keramika*, Galerija Most, Kulturno-prosvetna zajednica Vojvodine, Novi Sad 1996; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Новог Сага*, 17, Нови Сад 2001, 25–26; A. Tišma, *Mojak Aranka Ari: pejzaž u keramici*, Galerija Forma, UPIDIV, Novi Sad 2002; *Aranka Mojak: keramika*, Gradski muzej, Vršac 2004; J. Baњац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја Трга Новог Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 241–245.
- 16 M. Arsić, *Савремена керамика Војводине*, Свет керамике, Аранђеловац 1975.
- 17 M. Arsić, *Ljubiša Petrović: umetnička keramika* [bez podataka].
- 18 *Исџо*.
- 19 M. Arsić, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; M. Arsić, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду“, *Вести Музеја Трга Новог Сага*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; M. Arsić, *Ljubiša Petrović: umetnička keramika* [bez podataka]; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Новог Сага*, 20, Нови Сад 2002, 92–93; J. Baњац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја Трга Новог Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 167–171.
- 20 О биографским подацима и стваралаштву Владислава Рајчећића видети: *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Sala Foto kluba, Dubrovnik 1968; Lj. Bukinac, *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Gradski muzej i galerija, Bečej 1971; M. Arsić, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; M. Arsić, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду“, *Вести Музеја Трга Новог Сага*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. trijenale jugoslovenske keramike, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; M. Solarov, *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Galerija kulturnog centra, Apatin 1978; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; P. Vlatković, *Владислав Рајчећић: уникатна керамика*, Индустија одеће „Први мај“, Пирот 1981; M. Solarov, *Vladislav Rajčetić: uникатна keramika*, Gradski muzej, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушna odbrana, Sombor 1979; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; P. Pерић, *Лејлај Владислава Рајчећића*, Батања, 2000; B. Poprčan i dr. (pr.), *Mapa sveta Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Новог Сага*, 23, Нови Сад 2004, 124–126; J. Baњац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја Трга Новог Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 211–219.
- 21 О биографским подацима и стваралаштву Злате Марков Барањи видети: M. Arsić, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; M. Arsić, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду“, *Вести Музеја*

- Traga Novoї Saga*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; Đ. Jović, *Zlata Markov-Baranji: keramoplastika, keramoslikarstvo, skulptura*, Likovni susret, Novi Sad 1980; K. Labadi, *Zlata Markov-Baranji: keramoslikarstvo iz ciklusa Moje detinjstvo*, Mali likovni salon, Novi Sad 1982; J. Кнежевић, *Златна Марков Баранђи*, Народни музеј, Зрењанин 1983; S. Isaković, *Zlata Markov-Baranji: pedeset godina likovnog stvaralaštva 1934-1984: izložba vajarskih, keramoplastičkih i keramoslikarskih radova*, Galerija Forum, UPIDIV, Novi Sad 1984; Z. M. Baranji, *Spomen zbirka Karolja i Zlate Markov*, Temerin 1984; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Нової Сада*, 14, Нови Сад 1999, 69–71; G. Stojaković, S. Savić, M. Majkić, *Zlata Markov-Baranji*, u: *Znamenite žene Novog Sada*, Futura publikacije, Novi Sad 2001, 218–220; *Карољ Баранђи, Златна Марков: изложба скулптура и керамике*, КИЦ Лукијан Мушицки, Темерин 2009; J. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја Traga Novoї Saga*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 65–67.
- 22 М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду”, *Весџи Музеја Traga Novoї Saga*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; M. Arsić, *Miodrag Miša Nedeljković: dizajn, primenjena i likovna umetnost: monografija povodom retrospektive (1955-1985)*, UPIDIV, Novi Sad 1985; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Нової Сада*, 17, Нови Сад 2001, 23–26; B. Popžan i dr. (pr.), *Мара света Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005, 190; J. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја Traga Novoї Saga*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Uroš, Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 175–185.
- 23 С. Исаковић, *нав. дело*, 146.
- 24 М. Арсић, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду”, *Весџи Музеја Traga Novoї Saga*, год. VI, бр. 12, 4.
- 25 О биографији и стваралаштву Ане Попов видети: М. Solarov, *Ana Popov: keramoslikarstvo*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; *Ana Popov: keramika*, Salon primenjenih umetnika i dizajnera Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1980; G. Šarčević, *Ana Popov: keramika*, Galerija „Forma”, UPIDIV, Novi Sad 1984; M. Mladenović, *Ana Popov: keramika: retrospektivna izložba (1977-1990)*, Kulturni centar grada, Ilok 1990; K. Катић, *Ана Појов, керамичар*, Галерија Огранка САНУ, Нови Сад 1995; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Нової Сада*, 21, Нови Сад 2003, 98–100; *Ана Појов: керамика; Добрила Маршинов: фојвографіје*, Галерија Мосџ, Завод за културу Војводине, Нови Сад 2004; *Изложба керамике Ане Појов: каталоі изложбе*, Галерија Мосџ, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2010; J. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја Traga Novoї Saga*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 281; B. Зарић, „Ана Попов – ретроспективна изложба”, *Анали Оіранка САНУ у Новом Саду*, број 10 за 2014, Нови Сад 2015, 116–118.
- 26 М. Solarov, *Ana Popov: keramoslikarstvo*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976.
- 27 *Исџо*.
- 28 О биографији и стваралаштву Марине Поповић видети: М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду”, *Весџи Музеја Traga Novoї Saga*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; G. Šarčević, *Ana Atanacković, Vladimir Červenka, Maja Mišević-Kokar, Marina Popović, Milenko Prvački, Petar Šadi: likovno stvaralaštvo mladih: kolaži, fotografije, crteži, keramoskulpture, slike, grafike*, Galerija Matice srpske, Galerija savremene umetnosti, Novi Sad 1980; *Keramoplastika*, Savremena galerija Centra za kulturu Olga Petrov, Pančevo 1986; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; G. Šarčević, *Marina Popović: posude tajni: keramika*, 1983–1990, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad, 1990; L. Simonović, *Marina Popović*, Kulturni centar, Novi Sad 1996; М. Поповић, „Приказ реконзервације и нове рестаурације керамике са археолошког локалитета Белетинци”, *Рад Музеја Војводине*, бр. 39, Нови Сад 1997, 355–364; М. Кнежевић Јовановић, „Марина Поповић: (1950–2003)”, *Рад Музеја Војводине*, бр. 43/45, Нови Сад 2004, 249–250; J. Бањац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја Traga Novoї Saga*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005; М. Поповић, „Копија – замена за музејски предмет”, *Рад Музеја Војводине*, бр. 50, Нови Сад 2008, 285–300; Д. Рацков и др., *Свеј керамике Марине Појовић*, Музеј Војводине, Нови Сад 2010; М. Игњатовић, „Свет керамике Марине Поповић”, *Рад Музеја Војводине*, бр. 53, Нови Сад 2011, 320–322; Б. Јанковић Кнежевић, „Поводом изложбе Свеј керамике Марине Поповић”, *Рад Музеја Војводине*, бр. 53, Нови Сад 2011, 322; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Нової Сада*, 21, Нови Сад 2003, 204–205; J. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја Traga Novoї Saga*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 317–319.
- 29 Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *нав. дело*, 273.
- 30 *Исџо*, 273.
- 31 О биографским подацима и стваралаштву Марине Сујетове Костић видети: P. Zubac, *Druga samostalna izložba keramike Marine Sijetove-Kostić*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1972; М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; Ђ. Јовић, *Samostalna izložba industrijskog dizajna u keramici Marine Sijetove-Kostić*, Salon primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976; K. Tonković, *Marina Sijetova Kostić: izložba keramike*, Dom kulture, Subotica 1977; K. Tonković, *Marina Sijetova Kostić: izložba keramike*, Likovni susret, Subotica 1977; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; G. Šarčević, *Izložba keramike Vita brevis, portreti*, UPIDIV, Novi Sad 1981; *Keramoplastika*, Savremena galerija Centra za kulturu Olga Petrov, Pančevo 1986; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988, 115, 171; J. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја Traga Novoї Saga*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 273–277.
- 32 С. Исаковић, *нав. дело*, 171; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *нав. дело*, 275.

Каталог колекције уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада

У каталогу уникатне керамике Одељења за савремену уметност – Завичајне галерије Музеја града Новог Сада аутори су наведени по презимену, азбучним редом. Следи списак дела поменутог аутора са потпуним каталошким јединицама (називом, годином настанка, техником, димензијама, сигнатуром, инвентарним бројем, подацима о пореклу дела, о изложбама на којима је дело излагано и где је репродуковано).

Драгољуб Аџић

1. *Декоративни сликани пано* (1963) (сл. 1)

Мајолика, 65 × 65 × 1 cm

Сигн. д. л. ћ.: Аџић Д.; д. с. ћ.: ДАџић.

ЗГ–П–169

Откуп од аутора (1973)

Излагано: *Драгољуб Аџић Аџо: керамика*, Галерија УПИДИВ-а, Нови Сад (1971); *Драгољуб Аџић Аџа*, Дом културе Врбас (1973); *Драгољуб Аџић: керамика*, Галерија Радничког универзитета „Радивој Ћирпанов“, Нови Сад (1975).

Репродуковано: М. Арсић, *Драгољуб Аџић Аџа*, Дом културе Врбас, Руски Крстур 1973; Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 137.

2. *Посејдон* (1969) (сл. 7)

Мајолика, 60 × 35 × 29 cm

Нема сигн.

ЗГ–П–170/1-2

Из уметничког фонда СИЗ-а за културу Нови Сад, трајно додељено Музеју (1982)

Посејдон – 1. елемент (1969)

Мајолика, вис. 33,5 cm

Нема сигн.

ЗГ–П–170/1

Посејдон – 2. елемент (1969)

Мајолика, вис. 29,5 cm

Нема сигн.

ЗГ–П–170/2

Излагано: *Драгољуб Аџић Аџо: керамика*, Галерија УПИДИВ-а, Нови Сад (1971); *Драгољуб Аџић Аџа*, Ликовни салон Дома културе, Врбас (1973).

Репродуковано: Р. Зубас, *Dragoljub Adžić Adžo: keramika*, UPIDIV, Novi Sad 1971.

3. *Човек и сунце* (1969)

Керамички пано, мајолика, 28 елемената

ЗГ–П–168/1-28

Откуп од аутора (1971)

Човек и сунце – 1. елемент (1969) (сл. 2)

Мајолика, 29,5 × 22 × 14,5 cm

Сигн. пол., урез., ћир.: Аџић Д.

ЗГ–П–168/1

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 141.

Човек и сунце – 2. елемент (1969) (сл. 3)

Мајолика, 20 × 21,5 × 7,5 cm

Сигн. пол., ћир.: Д. Аџић

ЗГ–П–168/2

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 141.

Човек и сунце – 3. елемент (1969) (сл. 4)

Мајолика, 38 × 38 × 12,5 cm

Сигн. пол., ћир.: Аџић Д.

ЗГ–П–168/3

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 142.

Човек и сунце – 4. елемент (1969) (сл. 5)

Мајолика, 30 × 28,5 × 20 cm

Сигн. пол., ћир.: Аџић Д.

ЗГ–П–168/4

Човек и сунце – 5. елемент (1969) (сл. 6)

Мајолика, 37,5 × 25 × 12 cm

Сигн. пол., ћир.: 1969 Аџић Д.

ЗГ–П–168/5

Човек и сунце – 6. елемент (1969) (сл. 23)

Мајолика, 39,5 × 25,5 × 7,5 cm

Сигн. пол., ћир.: Аџић Д.

ЗГ–П–168/6

Сл. 23. Драгољуб Ацић,
Човек и сунце – 6. елемент
(1969) мајолика

Fig. 23 Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 6th piece
(1969); majolica

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 142.

Човек и сунце – 7. елеменџ (1969) (сл. 26)

Мајолика, 38 × 16,5 × 14,5 см
Сигн. пол., урез., ћир.: Д. АЏИЋ.
ЗГ–П–168/7

Човек и сунце – 8. елеменџ (1969) (сл. 25)

Мајолика, 26,5 × 29,5 × 8,5 см
Сигн. пол., урез., ћир.: АЏИЋ Д. ; плава боја, ћир.: АЏО.
ЗГ–П–168/8

Човек и сунце – 9. елеменџ (1969)

Мајолика, 27,5 × 15,5 × 8,5 см
Сигн. пол., ћир.: АЏО Д. А.
ЗГ–П–168/9

Човек и сунце – 10. елеменџ (1969)

Мајолика, 19 × 19 × 9 см
Сигн. пол., ћир.: АЏИЋ Д.
ЗГ–П–168/10

Човек и сунце – 11. елеменџ (1969)

Мајолика, 15,5 × 25 × 6 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/11

Човек и сунце – 12. елеменџ (1968) (сл. 27)

Мајолика, 23,2 × 22 × 12 см
Сигн. пол., лат.: ADŽIĆ D 1968.
ЗГ–П–168/12

Човек и сунце – 13. елеменџ (1969)

Мајолика, 22,5 × 17,5 × 8 см
Сигн. пол., ћир.: АЏО.
ЗГ–П–168/13

Човек и сунце – 14. елеменџ (1969) (сл. 28)

Мајолика, 19 × 20 × 7 см
Сигн. пол., ћир.: АЏО Д. А.
ЗГ–П–168/14

Човек и сунце – 15. елеменџ (1969)

Мајолика, 8,5 × 12,5 × 3,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/15

Човек и сунце – 16. елеменџ (1969)

Мајолика, 6,5 × 16 × 4,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/16

Човек и сунце – 17. елеменџ (1969)

Мајолика, 4 × 8,5 × 4 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/17

Човек и сунце – 18. елеменџ (1969)

Мајолика, 9 × 11,5 × 10,5 см, пречник 2,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/18

Човек и сунце – 19. елеменџ (1969)

Мајолика, 6 × 8,5 × 3,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/18

Човек и сунце – 20. елеменџ (1969)

Мајолика, пречник 4,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/20

Човек и сунце – 21. елеменџ (1969)

Мајолика, 4 × 5,5 × 3,7 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/20

Човек и сунце – 22. елеменџ (1969)

Мајолика, 4,5 × 4,7 × 4 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/22

Човек и сунце – 23. елеменџ (1969)

Мајолика, 9 × 12 × 4,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/23

Човек и сунце – 24. елеменџ (1969)

Мајолика, 7,5 × 11 × 3,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/24

Човек и сунце – 25. елеменџ (1969)

Мајолика, 6 × 9,5 × 4,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/25

Човек и сунце – 26. елеменџ (1969)

Мајолика, 6,5 × 8,5 × 4 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/26

Човек и сунце – 27. елеменџ (1969)

Мајолика, 9 × 10,5 × 6,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–168/27

Човек и сунце – 28. елеменџ (1969)

Мајолика, 16,5 × 16 × 6 см
Сигн. пол., ћир.: АЏО.
ЗГ–П–168/28

Излагано: *Dragoljub Adžić*, Umjetnička galerija Crne Gore, Cetinje (1972); *Драгољуб Аџић Аџа*, Дом културе Врбас (1973).

Репродуковано: *Dragoljub Adžić*, Umjetnička galerija Crne Gore, Cetinje 1972; М. Арсић, „Савремена уникатна керамика у Но-

вом Саду", *Весџи Музеја їрада Нової Сага*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 141–142.

4. *Осећај времена и їросїора* (1974) (сл. 22)

Мајолика, 67,5 × 35 × 24,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–45

Откуп од аутора (1975)

Излагано: Аџић, Галерија *Лоїршчак*, УЛУПУХ, Загреб (1975); *Драїољуб Аџић*, Свет керамике, Аранђеловац (1975); *Драїољуб Аџић*: керамика, Галерија Радничког универзитета „Радивој Ћирпанов", Нови Сад (1975); *Осећај времена и їросїора*: *Драїољуб Аџић*, Салон Музеја примењене уметности, Београд (1975); *Слике, скулїшуре, керамика: избор из Завичајне їалерије Музеја їрада Нової Сага*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад (2005).

Репродуковано: М. Rajković, *Osećaj vremena i prostora: Dragoljub Adžić*, Salon Muzeja primenjene umetnosti, Beograd 1975, kat. br. 25; *Драїољуб Аџић*, Свет керамике, Аранђеловац 1975; Ј. Бањац, *Слике, скулїшуре, керамика: избор из Завичајне їалерије Музеја їрада Нової Сага*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005, 24; Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 138.

Аранка Мојак

5. *Зелена їїица* (1968) (сл. 29)

Мајолика, 42,5 × 42 × 11 см

Сигн. пол., лат.: ARI MOJAK 68

ЗГ–П–40

Откуп од аутора (1971)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 136.

6. *Хороској* (1972/73) (сл. 8–10)

Керамички пано, мајолика, 12 елемената

ЗГ–П–42/1–12

Откуп од аутора (1973)

Јарац (1972)

Мајолика, 30 × 30 × 18 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/1

Репродуковано: Ј. Бањац, *Слике, скулїшуре, керамика: избор из Завичајне їалерије Музеја їрада Нової Сага*, 38.

Ован (1972)

Мајолика, 28 × 27 × 17,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/2

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 140.

Бик (1972)

Мајолика, 30,5 × 32 × 17,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/3

Близанци (1972)

Мајолика, 30 × 29 × 17 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/4

Рак (1972)

Мајолика, 31 × 30 × 12,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/5

Лав (1972)

Мајолика, 29,5 × 28 × 17,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/6

Девџца (1972)

Мајолика, 28 × 28 × 18,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/7

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 155.

Ваїа (1972)

Мајолика, 33 × 30 × 19 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/8

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 140.

Шкорїија (1972)

Мајолика, 31 × 31,5 × 12,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/9

Сїрелац (1972)

Мајолика, 33 × 28 × 21 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/10

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја їрада Нової Сага*, 9/2013, Нови Сад 2014, 140.

Водолија (1972)

Мајолика, 32 × 29 × 18 см

Нема сигн.

ЗГ–П–42/11

Рибе (1973)

Мајолика, 27,5 × 28 × 12 cm
Сигн. пол., урез., лат.: ARI MOJAK 73.
ЗГ–П–42/12

Излагано: *Слике, скулпшуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја града Новог Сада*, Збирка стране уметности, Музеј града Новог Сада, Нови Сад (2005).

7. Ован (1973) (сл. 30)

Мајолика, 29 × 43 × 17,5 cm
ЗГ–П–41
Сигн. доле, лат.: ARI MOJAK 73.
Откуп од аутора (1974)

Излагано: *Слике, скулпшуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја града Новог Сада*, Збирка стране уметности, Музеј града Новог Сада, Нови Сад (2005).

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 137.

8. Велика риба (1972) (сл. 42)

Мајолика, 42 × 60 × 14 cm
Сигн. пол., лат.: ARI MOJAK 72
ЗГ–П–43

Из уметничког фонда СИЗ-а за културу Нови Сад, трајно додељено Музеју (1982)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 138.

9. Јарац (70-их година 20. века) (сл. 39)

Мајолика, 49 × 46 × 17 cm
Сигн.: постоље, назад, лат.: ARI
ЗГ–П–43

Из уметничког фонда СИЗ-а за културу Нови Сад, трајно додељено Музеју (1982)

Љубиша Петровић

10. Розеџа (1965) (сл. 11)

Керамички пано, мајолика, 76 × 80 × 4,5 cm
Нема сигн.
ЗГ–97
Откуп од аутора (1966)

Излагано: *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац (1975).

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 136.

11. Керамички ђано (1967) (сл. 24)

Керамички пано, мајолика, 68,5 × 68,5 × 4,5 cm
Нема сигн.
ЗГ–118

Откуп од аутора (1967)

Излагано: *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац (1975); *Слике, скулпшуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја града Новог Сада*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад (2005).

Репродуковано: М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 136.

12. Преслица (70-их година 20. века) (сл. 31)

Керамички пано, мајолика, 204 × 65 × 3,5 cm
Нема сигн.
ЗГ–196

Откуп од аутора (1968)

Излагано: *Међународна изложба керамике*, Фаенца, Италија (1965).

Владислав Рајчетић

13. Птице (1970)

Мајолика, 39 × 24 × 16 cm
Нема сигн.
ЗГ–П–85
Откуп од аутора (1971)

14. Група птица (80-их година 20. века) (сл. 16)

Мајолика, 39 × 22 × 22 cm
ЗГ–П–156
Нема сигн.
Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 237.

15. Птица (80-их година 20. века) (сл. 12)

Мајолика, 39 × 17 × 22 cm
Нема сигн.
ЗГ–П–157
Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 238.

16. Фазан (80-их година 20. века) (сл. 15)

Мајолика, 37 × 17,5 × 17 cm
Нема сигн.
ЗГ–П–158
Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 238.

17. Љубавници (80-их година 20. века) (сл. 32)

Мајолика, 44 × 18 × 18 см

Нема сигн.

ЗГ–П–159

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 239.

18. Породица (80-их година 20. века) (сл. 33)

Мајолика, 45,5 × 22 × 17 см

Нема сигн.

ЗГ–П–160

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 239.

19. Зелена сова (80-их година 20. века) (сл. 14)

Мајолика, 37,5 × 21 × 20 см

Нема сигн.

ЗГ–П–161

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 240.

20. Жута сова (80-их година 20. века) (сл. 13)

Мајолика, 43 × 26 × 24 см

Нема сигн.

ЗГ–П–162

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 240.

21. Рибари – кобалтплави (80-их година 20. века) (сл. 35)

Мајолика, 44 × 27,5 × 13 см

Нема сигн.

ЗГ–П–163

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 241.

22. Рибари – зелени (80-их година 20. века) (сл. 34)

Мајолика, 43 × 25 × 11 см

Нема сигн.

ЗГ–П–164

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 241.

23. Глава ратника I (80-их година 20. века) (сл. 40)

Мајолика, 28,5 × 27 × 25 см

Нема сигн.

ЗГ–П–165

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 242.

24. Глава ратника II (80-их година 20. века) (сл. 36)

Мајолика, 36 × 27 × 21,5 см

Нема сигн.

ЗГ–П–166

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 242.

25. Ратник са удовицом (1978) (сл. 41)

Мајолика, 62,5 × 25,5 × 18 см

Нема сигн.

ЗГ–П–167/1-2

Поклон Данице и Здравка Рајчетића (2012)

Рајшник са удовицом – 1. елеменћ (1978)

Мајолика, 42,5 × 14 см

Нема сигн.

ЗГ–П–167/1

Рајшник са удовицом – 2. елеменћ (1978)

Мајолика, 32 × 25 см

Нема сигн.

ЗГ–П–167/2

Излагано: *Владислав Рајчећић: унікална керамика*, Градски музеј, Сомбор (1979).

Репродуковано: Ј. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; M. Solarov, *Vladislav Rajčetić: unikatna keramika*, Gradski muzej, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušna odbrana, Sombor 1979, 21; Ј. Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 243; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Updiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 216.

Злата Марков Барањи

26. Косијури (почетак 80-их година 20. века) (сл. 17)

Керамички пано, глазирана керамика, 88,5 × 92 × 1 cm

Сигн. д. д. л.: ZBM.

ЗГ–П–171

Откуп од аутора (1973)

Излагано: *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац (1975).

Миодраг Недељковић

27. Сам (1968) (сл. 18)

Керамички пано, мајолика, 83,5 × 85 × 13 cm

Нема сигн.

ЗГ–П–49

Откуп од аутора (1971)

Излагано: *Међународна изложба керамике*, Фаенца (1968); *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац (1975); *Савремена керамика у Србији*, Београд (1979).

Репродуковано: М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац (1975); М. Арсић, *Miodrag Miša Nedeljković: dizajn, primenjena i likovna umetnost: monografija povodom retrospektive (1955–1985)*, UPIDIV, Novi Sad 1985, насл. стр; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988, 74; Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 136; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *nav. delo*, 183.

Олга Николић

28. Дрворед (1964)

Сликани керамички пано, 31 × 59 cm

Сигн. пол., ћир.: Олиа Николић 1964.

ЗГ–64

Откуп од аутора (1965)

29. Сунце и ишница (1965)

Сликани керамички пано, 48 × 24 cm

Нема сигн.

ЗГ–127

Откуп од аутора (1967)

Ана Попов

30. Керамички ђано (80-их година 20. века) (сл. 19)

Сликани керамички пано, 30 × 30 cm (подлога: шперплоча, 36 × 36 cm)

Нема сигн.

ЗГ–П–50

Откуп са самосталне изложбе у Салону УПИДИВ-а, Нови Сад (1976)

Излагано: Ана Попов: *керамосликарсџво*, Салон УПИДИВ-а, Нови Сад (1976); 4. *Новосадски ликовни салон*, Нови Сад (1985).

Марина Поповић

31. Комјозиција I (1980) (сл. 20)

Каменина, 12 елемената

ЗГ–П–46/1-12

Откуп од аутора (1987)

Комјозиција I – 1. елеменџ (1980)

Каменина, 14,5 × 11 × 10 cm

Нема сигн.

ЗГ–П–46/1

Комјозиција I – 2. елеменџ (1980)

Каменина, 12,5 × 12 × 10 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/2

Комјозиција I – 3. елеменџ (1980)

Каменина, 15 × 12 × 11 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/3

Комјозиција I – 4. елеменџ (1980)

Каменина, 15 × 13 × 11 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/4

Комјозиција I – 5. елеменџ (1980)

Каменина, 14 × 11 × 9 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/5

Комјозиција I – 6. елеменџ (1980)

Каменина, 10 × 9 × 11 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/6

Комјозиција I – 7. елеменџ (1980)

Каменина, 11 × 10,5 × 9 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/7

Комјозиција I – 8. елеменџ (1980)

Каменина, 14,5 × 11 × 11 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/8

Комјозиција I – 9. елеменџ (1980)

Каменина, 11,5 × 12 × 10 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР

ЗГ–П–46/9

Комјозиција I – 10. елеменџ (1980)

Каменина, 17 × 14 × 11,5 cm

Сигн. доле, утиснуто: МР
ЗГ–П–46/10

Композиција I – п. елементи (1980)

Каменина, 8,5 × 8,5 × 6,5 см
Сигн. доле, утиснуто: МР
ЗГ–П–46/11

Композиција I – 12. елементи (1980)

Каменина, 18 × 16 × 13 см
Сигн. доле, утиснуто: МР
ЗГ–П–46/12

Излагано: Аквизиције 1987 Музеја Трага Нової Сага, Нови Сад (1988).

32. Композиција II (1986) (сл. 37)

Каменина, шест елемената
ЗГ–П–47/1-6
Откуп од аутора (1987)

Композиција II – 1 (1986)

Каменина, 16,5 × 21,5 × 11 см
Сигн. доле, утиснуто: МР
ЗГ–П–47/1

Композиција II – 2 (1986)

Каменина, 8 × 18 × 10,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–47/2

Композиција II – 3 (1986)

Каменина, 25,5 × 24,5 × 12,5 см
Сигн. доле, утиснуто: МР
ЗГ–П–47/3

Композиција II – 4 (1986)

Каменина, 9,5 × 19 × 10,5 см
Нема сигн.
ЗГ–П–47/4

Композиција II – 5 (1986)

Каменина, 22,5 × 28,5 × 12,5 см
Сигн. доле, утиснуто: МР
ЗГ–П–47/5

Композиција II – 6 (1986)

Каменина, 9,5 × 19,5 × 12 см
Нема сигн.
ЗГ–П–47/5-6

Излагано: Окшобарски салон, Нови Сад (1986); Аквизиције 1987 Музеја Трага Нової Сага, Нови Сад (1988); Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја Трага Нової Сага, Нови Сад (2005).

Репродуковано: Ј. Бањац, Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне Галерије Музеја Трага Нової Сага, 47; Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, Годишњак Музеја Трага Нової Сага, 9/2013, Нови Сад 2014, 139.

Марина Сукјетова Костић

33. Оплело живоїа 2 (1974) (сл. 21)

Керамички пано, мајолика, порцелан, 52 × 43,5 × 8 см
Нема сигн.

ЗГ–П–172

Из уметничког фонда СИЗ-а за културу Нови Сад, трајно додељено Музеју (1982)

34. Керамика 2 (80-их година 20. века) (сл. 38)

Керамички медаљон, мајолика, 28,5 × 29,5 × 4 см
Сигн. пол., утиснуто: МК.

ЗГ–П–51

Из уметничког фонда СИЗ-а за културу Нови Сад, трајно додељено Музеју (1982)

Репродуковано: Ј. Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, Годишњак Музеја Трага Нової Сага, 9/2013, Нови Сад 2014, 138; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *nav. delo*, 361.

Скраћенице

вис.	висина
д. д. л.	доле, десно, латиница
д. л. ћ.	доле, лево, ћирилица
д. с. ћ.	доле, средина, ћирилица
ДЛПВ	Друштво ликовних педагога Војводине
ЈНА	Југословенска народна армија
кат.	каталожни број
КПЗ	Културно-просветна заједница
лат.	латиница
пол.	полеђина
САНУ	Српска академија наука и уметности
сигн.	сигнатура
СИЗ	Самоуправна интересна заједница
Сигн.	Сигнатура
сл.	слика
ћир.	ћирилица
УЛУВ	Удружење ликовних уметника Војводине
УЛУК	Удружење ликовних уметника Косова
УЛУПУС	Удружење ликовних уметника примењених уметности Србије
УЛУС	Удружење ликовних уметника Србије
УЛУПУХ	Удруга ликовних уметника примењених уметности Хрватске
УПИДИВ	Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине
урез.	урезано

||| Сл. 24. Љубиша Петровић, *Керамички панел* (1967) мајолика
 ||| Fig.24 Ljubiša Petrović, *Ceramic Panel* (1967); majolica

The Unique Ceramics Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad

|||||

The Department for Contemporary Art is the most recently established section of the City Museum of Novi Sad, founded in 1963 after the exhibition *From the Studios of Novi Sad Artists* (1962), as a division of the Department for Cultural History. In the beginning, the department was known as: *The Gallery of the Contemporary Novi Sad Artists*, *The Contemporary Gallery of Novi Sad*, *Novi Sad Gallery of the Contemporary Art*; but in 1965 it was named *The Homeland Gallery*. Fifteen years after its establishment, in 1978, *The Homeland Gallery* acquired a status of the special department in the City Museum. It was founded for the purpose of collecting, preserving, examining and exhibiting the works of fine and applied arts created by the artists from Novi Sad. During the four decades of its existence, it has developed into one of the finest collections of Novi Sad art in the late 20th century, with a depository that includes more than 3.300 works of fine and applied arts. Once conceived as a centre of cultural events in Novi Sad, the depository of the Homeland Gallery represents a unique overview on the art of Novi Sad in recent decades. It has continuously pursued the development of Novi Sad artists' creative concepts in the late 20th century and offered a significant testimony about the art in Novi Sad in that period. During the four decades of active studying and collecting the works of contemporary art in Novi Sad, a diverse depository was formed and kept in the Collection of Fine Arts and the Collection of Applied Arts, while the special section is dedicated to the bequest of the architect, Đorđe Tabaković, purchased in 1981¹.

The items kept in the collection of the unique ceramics of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad were made in the 1970s and the 1980s, which was the time of unique ceramics rise in the former Yugoslavia. Given that the collection has not grown for decades, and that the most recent work was created almost thirty years ago, while looking at the value of this museum collection, it is difficult to avoid the impression of a long time sealed *time capsule* being investigated. This is also due to the fact that a smaller number of works from the collection of the Homeland Gallery ceramics was presented to the museum audience back in 1987, at the exhibition *The Acquisitions of the City Museum of Novi Sad*, and then in 2005, for the last time, at the exhibition *Pictures, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad*, organized in the City Museum. Therefore, it almost remained disclosed to the professional and general public, and especially to the younger generation of museum audience, that the Department for Contemporary Art has a valuable collection of unique ceramics, whose creators are some of the most important Novi Sad ceramic artist of the late 20th century.

Ceramic objects have been a constant part of human everyday life since prehistoric times. During the early civilization development, up to modern times, they have always been present in a wide variety of forms. Initially, they had a utilitarian function and simple forms of vessels that served mainly for preparing and storing food. In addition to the bowls, ceramoplastics was also created, usually in the form of idols with a cult purpose. They were designed manually, by *modelling*, and shaped on a potter's wheel or casted in molds, and then baked in high-temperature furnaces. Some ceramic items were adorned using various techniques: pressing, engraving, painting, and other ways. Numerous examples of utility ceramics and decorative ceramoplastics from ancient Greece and Rome have been preserved. During the early Middle Ages, mostly simple utility ceramics was made, and under the influence of Islamic culture in Europe, a large-scale ceramic production of utilitarian objects and decorative architec-

tural elements was also developed. In the 15th and 16th centuries, famous manufactories were established in Italy, France and Germany, and in the following centuries ceramic centres spread to the Netherlands and England, after the leading role in the development of ceramic technology and design was occupied by the cultural influences of the Far East. During the late 19th century, industrial production of ceramic products began in Europe with organized serial production and technology improvements. During this period, unique ceramics is distinguished from the entire ceramic production as a work of individual creation. It can be both utilitarian, for everyday use, and non-utilitarian ceramics, with visual and aesthetic values and without practical function. According to the traditional division of art, to fine arts and applied arts, ceramic works are often classified into applied arts because of the materials used for their making, which were mainly applied in the creation of an object of functional value. However, the ceramic product without utilitarian use is in the domain of fine arts. Therefore, many ceramoplastics can be included in the art of sculpture, and some painted ceramic surfaces can be viewed as paintings².

Ceramic vessels, painted ceramic surfaces, ceramoplastics, and several composite ceramic wholes are also present in the collection of unique ceramics of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad. Their components can be combined in order to form various compositions. Ceramic works that were among the first to enter the Department were inventoried for the Collection of Fine Arts. When the Collection of Applied Arts was created, new works were included in its inventory, although they were not of a utilitarian character. This was done with the understanding that, due to the nature of the materials and the techniques applied, all works of art made in ceramics should be classified into applied arts. That is why both the works of unique ceramics (those belonging to fine arts, like ceramic panels made for potentially decorative purpose) and utilitarian and pseudo-utilitarian creations were inventoried in both collections of the Department. Nevertheless, this special whole is composed of the art works which have achieved the synthesis of painting and plastic elements in ceramic material. The works of unique ceramics from this collection are characterized by decorative-utilitarian neutrality and a strive to achieve pure art forms, even in cases when ceramic compositions are combined as elements intended for interior decoration³.

The Establishment of the Unique Ceramics Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad

The establishment of the unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad was made possible by the art historians, Mirjana Džepina and Miloš Arsić, the curators of the Homeland Gallery since its foundation in 1975, when the major part of Novi Sad ceramic artists' works from the Collection were purchased, some of them even being the capital creations of the artists. The mentioned experts recognized the importance of these works for the insight into the art of the late 20th century in Novi Sad, included them in the Museum collection and thus contributed to the artistic value of collections of the Department for Contemporary Art. It is important that some of the items from the collection were awarded gold medals at international ceramics exhibitions in Faenza⁴ and Cervia (Italy), as well as prizes at other national and international exhibitions and fairs, which helped the collection of art ceramics of the Homeland Gallery gain significance not only locally, but internationally as well.

The collection includes ten Novi Sad artists - Dragoljub Adžić, Zlata Markov Baranja, Aranka Mojak, Miodrag Nedeljković, Olga Nikolić, Ljubiša Petrović, Ana Popov, Marina Popović, Vladislav Rajčetić and Marina Sujetova Kostić. At the time the collection was formed, they belonged to the younger generation of Novi Sad artists, who mostly opted for ceramics. Namely, at the end of the 1970s, ceramics became one of the dominant art disciplines in former Yugoslavia. The young generation of ceramic artists managed to *inaugurate ceramics as artistic discipline by the power of talent*⁵. During the 1970s and 1980s, most of them were educated at the Academy of Applied Arts in Belgrade and the School of Applied Arts in Novi Sad⁶. Among the artists included in the collection of the unique ceram-

ics of the Homeland Gallery there were Dragoljub Adžić and Miodrag Nedeljković who graduated from the Academy of Applied Arts in Belgrade, while Ljubiša Petrović graduated from the Academy of Fine Arts, also in Belgrade. Aranka Mojak graduated from the School of Applied Arts in Novi Sad, and Ana Popov, Marina Popović, Aranka Mojak and Vladislav Rajčetić graduated from the Art Department of Novi Sad Pedagogy College. Olga Nikolić and Marina Popović graduated at the Academy of Arts in Novi Sad. Marina Sujetova Kostić finished postgraduate studies at the Faculty of Applied Arts in Belgrade after previously completing the Painting Department of the Secondary Art School V.I. Surikov in Moscow and the Department of Ceramics at the Academy of Applied Arts in Prague. Most of the artists present in the unique ceramics collection of the Homeland Gallery were professors at the School of Applied Arts in Novi Sad. Zlata Markov Baranji founded the Department of Ceramics at the School of Applied Arts in 1948, which she was in charge of until 1960. Miodrag Nedeljković was a professor of graphic arts at the School of Applied Arts from 1961 to 1972, while Ljubiša Petrović worked as a professor and then a director of the School from 1960 to 1978.

In the period, when the mentioned artists were professionally maturing, in the 1970s and 1980s, the number of ceramic artists in the former country was growing, exhibitions were held more often than ever, and the art of ceramics in Serbia blossomed⁷. At the initiative of ULUPUS and UPIDIV, numerous manifestations that included ceramic works were organized, travelling exhibitions were arranged in the cities of Serbia, together with exhibition exchanges with other national and provincial artist associations. Ceramics colonies and ceramics symposiums were being established with an increasing number of participants. At the initiative of Aranka and Petar Majak, a ceramics colony was established in Mali Idjoš, in 1959, and the *Triennial of Yugoslav Ceramics* was held in Subotica in 1968. Since 1974 in Arandjelovac, the Symposium of Ceramics World is held within the Marble and Sound manifestation. Since 1974, the symposium *World of Ceramics* was held in Arandjelovac, as a part of the *Marble and Sound* manifestation. There were numerous manifestations, colonies, biennial and triennial exhibitions of ceramics initiated throughout the country - the Resen Colony in Macedonia (1971), the Colony *Jinko Hun* in Našice (1978), the International Ceramics Biennale in Piran (1980), the World Triennial of Miniature Ceramics in Zagreb (1984) and others⁸.

In the 1970s and 1980s, the majority of artists represented in the unique ceramics collection of the Department of Contemporary Art at the Museum participated in large exhibitions of ceramics in Yugoslavia and abroad. One of the earliest post-war exhibitions was the *Contemporary Yugoslav Ceramics* exhibition, held at the Museum of Applied Arts in Belgrade in 1954, which included the works of Zlata Markov Baranji. Aranka Mojak exhibited her works at the *Salon of Applied Arts* in Belgrade in 1966, and in the same year Ljubiša Petrović participated in the exhibition *Yugoslav Applied Art* in Moscow. Almost all artists whose works are represented in the collection participated in the *Triennial of Yugoslav Ceramics*, which has been held in Subotica since 1968. The attendance of some artists in other major exhibitions soon followed. Marina Sujetova Kostić (1973; 1976), Aranka Mojak (1976), Miodrag Nedeljković (1968; 1972), Vladislav Rajčetić (1968; 1971), were exhibited at the International Exhibition of Ceramics in Faenza, Italy; while Lj. Petrović and V. Rajčetić exhibited at the International Exhibition of Ceramics in Cervia in 1968 and 1969. Next exhibition was *Contemporary Art of Ceramics and Glass in Serbia*, held in Belgrade and Zagreb in 1971, which was attended by Dragoljub Adžić, followed by the exhibition *Applied Art of Vojvodina* in Bratislava, in 1973, which included the works of Ljubiša Petrović. Then, D. Adžić participated in the exhibition *Contemporary Ceramics and Glass from the Collection of the Museum of Applied Arts*, held in Moscow in 1975. Most of the ceramic artists included in the museum collection presented their work at the exhibition of *Contemporary Ceramics of Vojvodina*, held in Arandjelovac in 1975. In 1978, Sujet Kostić exhibited at the *Third International Ceramics Symposium* in Bassano del Grappa in Italy. In the same year, D. Adžić and A. Mojak participated in the *Sarajevo Triennial of Unique Design*. In 1979, the exhibition *Contemporary Ceramics of Serbia* was held in Belgrade, where several artists from the Museum Collection participated (D. Adžić, Z. M. Baranji, A. Mojak, Lj. Petrović, A. Popov, M. Popović, V. Rajčetić, M. S. Kostić). D. Adžić exhibited in the following year, at the exhibition *Applied Art of Serbia* in Moscow, then in Paris and Vienna at the exhibition *Tapestry and Ceramics of Vojvodina*, where Lj. Petrović participated as well. In 1981, the exhibition *Yugoslav Ceramics* was held in Paris where D. Adžić and V. Rajčetić took part, while Lj. Petrović and V. Rajčetić exhibited in Vienna at the exhibition *Art of Vojvodina*. In 1982 and 1984, D. Adžić, A. Mojak, M. Popović and M. S. Kostić participated in the *International Biennale of Ceramics* in Piran. Aranka Mo-

jak participated in the *International Ceramics Competition* in Gualdo Tadino in Italy, in 1979, while V. Rajčetić and M. S. Kostić took part there in 1983. D. Adžić, V. Rajčetić, A. Popov and M. Popović exhibited in Slovenj Gradec at the *First Yugoslav and Fifth Slovenian Exhibitions of National Arts and Crafts* in 1984. The same year, D. Adžić, A. Mojak, M. Popović, V. Rajčetić, A. Popov and M. S. Kostić⁹ attended the *World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb. Numerous exhibitions both in our country and worldwide were testimonials of ceramic art popularity, which had not been recorded before. The Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad presented their works at numerous exhibitions in the second half of the 20th century.

Depending on the work technology and the materials, the unique ceramics collection of the Museum differs objects made in majolica, stoneware and porcelain. The largest number of ceramic compositions was done in majolica, which, having in mind the technological circumstances of the time in which the works were made, proved to be the most suitable for the creative expression of ceramic artists. It was not until the 1980s that the majolica gave way to the stoneware, which demanded the furnaces that reach a higher temperature, and that had not existed in the previous period¹⁰. It is important to note that this collection was formed owing to the purchase from the artists. Five works used to belong to the Art Depository of the Self-Management Community of Interest for Culture in Novi Sad, part of which was permanently assigned to the Museum in 1982, and during 2012, the Department received 12 ceramoplastic works. The work of several artists, including Dragoljub Adžić, Aranka Mojak, Ljubiša Petrović and Vladislav Rajčetić, is illustrated in the collection through several significant compositions, while Mi-odrag Nedeljković with one major work created in ceramics. That is why their work can be observed more precisely than the oeuvre of the artists that are represented in the Museum Collection with fewer works. Although they do not entirely explain the creative concepts of the artists, the unique ceramic compositions in the Department's depository are firm statements of the artistic tendencies in Novi Sad in the last century, especially in the period between the 1970s and 1980s. The catalogue contains basic information about the artists who are included in the Museum collection, with a bibliography related to their work and basic biographical data. A separate chapter contains a catalogue of the unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art at the Museum of the City of Novi Sad.

Dragoljub Adžić

One of the most distinguished representatives of ceramic discipline in Serbia and one of the most significant Novi Sad ceramic artists is certainly Dragoljub Adžić. His oeuvre is presented in the unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art at the Museum with four compositions from the early stage of his creative work. The ceramoplastic pieces of this majolica master, an exceptional expert in technical and technological procedures, are distinguished by sculpting approach to both a bulk and a surface. Adžić is completely free from traditional frames of utilitarian and decorative ceramic works and his work greatly aspired to the visual art. Exceeding the boundaries between *pure* and *applied* arts, the artist has created unique ceramic forms whose examination and interpretation requires the intellectual effort and an involvement of an observer.

Dragoljub Adžić was born in Djenovići near Cetinje in 1941, and his tendency towards ceramics was obvious even in the Secondary School of Applied Arts in Herceg Novi. In 1963, he graduated from the School of Applied Arts in Novi Sad, and then completed the Academy of Applied Arts in Belgrade in 1969, in the class of Professor Ivan Tabaković. He did a magister degree with the same Professor in 1974. He then specialized in

Сл. 25. Драгољуб Аџић,
Човек и сунце – 8. елементи
(1969) мајолика

Fig. 25 Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 8th piece
(1969); majolica

ceramics at the L'École des Arts appliqués Duperre in Paris (1975 - 1977). In 1988, he received a three-month scholarship from the German government for professional development in Germany. Since 1971, he was employed as a manager at the NIT Design Centre, and then worked as a teacher at the Electrical Engineering School "Mihajlo Pupin". Since 1979 he was employed at RTV Novi Sad as a scenographer, where he created more than 150 scenery designs. From 1979 to 1980 he worked as a professor of ceramics - a part-time associate at the Academy of Fine Arts in Novi Sad. Dragoljub Adžić is a member of UPIDIV, ULUV, ULUS and the Association of Artists from the Petrovaradin Fortress Art Circle⁷¹. He has presented his works at solo exhibitions in the Trade Union Hall in Belgrade (1968), the UPIDIV Gallery in Novi Sad (1971, 1972), the Blue Palace in Cetinje (1972), the Gallery of the Cultural Center *Santa Maria il Ponte* in Budva (1972), the Art Gallery of the Cultural Centre Vrbas (1973), the *Lotrščak* Gallery in Zagreb (1975), the Gallery of the Labour University Extension in Novi Sad (1975), the *Old Mansion* in Arandjelovac (1975), the Museum of Applied Art in Belgrade (1975), the *Galerie Valombreuse* in Paris (1976), the *Galerie Mouffe* in Paris (1976), the Modern Gallery in Titograd (1976), the Gallery of the Yugoslav Cultural Centre in Paris (1977), the Modern Gallery in Titograd (1977), the Little Art Parlour Gallery in Novi Sad (1984), the *Alfa* Gallery in Split (1984), the *Galerie Sögel* in Germany (1984), the National Museum in Pirot (1998), the *Čedomir Krstić* Gallery in Pirot (2002), the *NS Nova* Gallery in Novi Sad (2003).

Dragoljub Adžić has participated in numerous group exhibitions in our country. He exhibited at the *October Salon* in Belgrade (1967, 1969 - 1971, 1973 - 1975, 1977 - 1981), the *May Salon* in Belgrade (1968 - 1971, 1973 - 1975, 1977 - 1980), the *May Exhibition* in Belgrade (1981), the *Novi Sad Salon* (1974, 1975, 1977 - 1984), the *Golden Form* in Novi Sad (1971, 1974, 1977, 1981, 1983), the *Sremska Mitrovica Salon* (1982, 1983), the *Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica and Belgrade (1974, 1977, 1980, 1983). Adžić's works were also shown at the following exhibitions: the *Artist Soldiers* exhibition in Belgrade (1970); the *Exhibition of Young Artists* in Sremski Karlovci (1971); the *Serbian Contemporary Art of Ceramics and Glass* exhibition in Belgrade and Zagreb (1971); the *Exhibition of Ceramics of Vojvodina* in Belgrade (1973); the *UPIDIV Exhibition* in Priština (1974); the *Exhibition of Postgraduates at the Faculty of Applied Arts* in New Belgrade (1974); the exhibition *Modern Ceramics of Vojvodina* in Arandjelovac (1975); the exhibition *Tito in*

the Revolution in Novi Sad and Čelarevo (1977); the *Novi Sad Days* exhibition in Novi Sad (1977, 1979); the *Modern Ceramics in Serbia* exhibition in Belgrade (1979); the *Form* exhibition in Sremska Mitrovica (1980); the exhibition *Relationship Between Painting, Ceramics and Sculptures* in Priština and Belgrade (1981); the *Exhibition of a Sculpture of Vojvodinian* in Pančevo (1983); the exhibition *After 10 Years* in New Belgrade (1983); the *Sculpture in the Space* exhibition in Novi Sad (1984); the *Pictures, Sculptures, Ceramics: Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad* in Novi Sad (2005).

Dragoljub Adžić has exhibited at numerous group exhibitions abroad: in Brussels (1971), the Royal Albert Hall in London (1972), Bratislava (1974), Moscow (1975, 1980, 1981), Leipzig (1977), Copenhagen (1977), Budapest (1977), Prague (1978), Sarajevo (1978), Maribor (1979), Kecskemeti (1980), Paris (1980, 1981), Vienna (1980), Riga (1983), Piran (1982; 1984), Slovenj Gradec (1984), Zagreb (1984; 1987), Sögel in Germany (1988); Lima in Chile (1997). He has participated in many colonies and symposiums of ceramics in the country and abroad: the *World of Ceramics* in Arandjelovac (1975); the *Art Colony of Ceramic Artists* in Resen (1977); the *Symposium "Sculptures in the Grog"* in Irmala, Riga (1983); the *Sögel Symposium* in Germany (1988); the *International Colony of Ceramic Art Zlakusa* in Užice (2001).

Dragoljub Adžić has received numerous awards for his work. He has won the ceramics award *April 4th* in Belgrade (1967, 1969), the *ULUPUS May Salon* award, Belgrade (1971), the *Golden Form of UPIDIV* in Novi Sad (1971, 1974), the *ULUPUS* award at the *October Salon* in Belgrade (1972), the *Novi Sad Art Salon* award in Novi Sad (1973), the third prize at the *Second Triennial of Yugoslav Ceramics*, held in Subotica and Belgrade (1974), the commendation of the Yugoslav jury at the *May Salon "Experiments 5"* in Belgrade (1975), award at the *Third Triennial of Yugoslav Ceramics* (together with Mirjana Isaković) (1977), the *October Prize of Novi Sad* for extraordinary achievement in the field of fine arts (1977), the award of the Designers Society of Slovenia at the *Triennial of Yugoslav Ceramics* held in Subotica and Belgrade (1980, 1988), the *Novi Sad October Salon* award in Novi Sad (1983), the award for quality at the *First Yugoslav and Fifth Slovenian Exhibitions of National Arts and Crafts* in Slovenj Gradec (1984), an honorary diploma at the *World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb (1987, 1990), a diploma of UPIDIV for the affirmation of applied art and design in Vojvodina (1995), the

Сл.26. Драгољуб Аџић,
Човек и сунце – 7. елемент
(1969) мајолика

Fig. 26 Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 7th piece
(1969); majolica

award at the International Exhibition *Ex-Tempo* in Piran (2004). Adžić's works are kept in numerous museums, galleries, public institutions and private collections in Belgrade, Novi Sad, Subotica, Priština, Podgorica, Cetinje, Budva, Zagreb, Split, Sarajevo, Hannover, Paris, Moscow, Riga.

The Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad preserves the creations of Dragoljub Adžić, which belong to the early stage of his work, and have been presented on several occasions at solo and group exhibitions in the country. *Painted Ornament Panel* (1963), purchased for the Homeland Gallery in 1973, consists of sixteen square, painted ceramic tiles, arranged in four by four rows to form a square composition. (Fig. 1) Each tile has a special motif in its own frame, and together they form a unique whole. Various motifs are displayed, like stylized human bust, a reminiscence of a chess pawn, three branched and four branched candelabra, a smaller square *inserted* in a larger square, crescent, concentric circles, suits of clubs and spades, stylized standing representation of a female nude and a bust of a female nude, figures of playful horses with lush manes and lavish tails. The artist repeated several motifs two or three times within the unique composition of the panel, and they were painted in blue, black, orange ochre and brown on a white surface of the tile. We can notice similar motifs in later works of Adžić.

Ceramoplastic work *Poseidon* (1969), made in majolica, was permanently assigned to the Museum in 1982 from the Art Depository of the Self-Management Community of Interest for Culture in Novi Sad. (Fig. 7) The composition consists of two segments. In the upper part, there is a standing human figure

with a trident in his left hand, which represents the sea god Poseidon, with four radially shaped, stylized, light blue and green figures of horses with frisky manes at the base. The lower segment of the sculpture is a cylindrical shape, decorated with ceramic volutes of blue shades that illustrate sea waves, and represents a base in which the upper part of the ceramoplastic is inserted. Ceramic sculpture *Poseidon* is a work from Adžić's early creative cycle, for which he found inspiration in mythical and literary characters.

The composite ceramic whole of Dragoljub Adžić, *A Man and the Sun* from 1969, created in the technique of majolica, was purchased for the Museum collection in 1971. The ceramic wall panel consists of 28 pieces that can be combined in many ways. The pieces are of different sizes, each having its own square or rectangular frame, painted white on the outside and cobalt blue on the inside. Some ceramic frames are without figural displays, and a larger number of them contains different motifs at their centre. Within such a frame, Adžić presented a three-dimensional stylized tree with six branches of light green ochre tones, ending with spheres containing a stylized blue, white and green flower. On one sphere, and on the bases of the three branches, the artist depicted a stylized figure of a brown ochre bird. (Fig. 2) The second piece of Adžić's composition is in the form of a stylized presentation of a herbal motif that relates to the longitudinal cross-section of a flower with petals and a pistil, coloured in light ochre and light green with blue accents, in a square, white and cobalt-blue frame. (Fig. 3) Such frame also contains a stylized ceramic figure of a horse, with a raised tail and a disheveled mane, including a segment of stylized sun in the upper corner, and a light blue and green herbal pattern in the lower part of the scenery. In the background of this composition segment there is a miniature human figure with one arm raised and the other held at the hip. (Fig. 4) At the centre of the next piece of the ceramic composition there is a golden sphere which radiates stylized rays in the form of twisting light ochre and light green ribbons, with gray-blue and orange accents. The ribbons are moderately placed outside the white and cobalt-blue frame of this piece, and relate to herbal ornaments with flowers. (Fig. 5) Within a segment of the ceramic composition there is a stylized, light purple, standing figure of a man with his right arm raised, and the left at his hip. His legs extend into the light blue and green herbal patterns, while its hair takes the form of curled light

- Сл. 27. Драгољуб Аџић,
Човек и сунце – 12. елементи
(1969) мајолика
- Fig. 27 Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 12th piece
(1969); majolica

blue and green ribbons. (Fig. 6) The stylized standing figure of a man in a long light ochre dress with dark blue details is the motif of the next ceramic segment. The figure has wings instead of arms, which are coloured in ochre, light green, dark blue and red, and extend beyond the given ceramic frame of this composition piece. (Fig. 23) One element of Adžić's composed ceramic whole is made in the upper part in the shape of semicircle, and on the outside of the arched part it contains a motif of a stylized green bird. Within the next composition a stylized human figure sits with legs outside the given frame. (Fig. 26) The motif of a stylized light green-ocher bird, perhaps a peacock, with ornamented wings is in a special ceramic frame. (Fig. 25) A white and cobalt-blue ceramic frame is shaped like a stylized human bust, which relates to the chess pawn figure, with a motif of anthropomorphic form in its centre. A depersonalized bust of a long haired man supported with ceramic volutes and stylized flowers is placed inside a ceramic square segment with an applied ornament in the shape of a crescent. (Fig. 27) At the center of the next rectangular piece is a red sphere on a cobalt-blue surface, which attracts, from all edges, stylized herbal ornaments in light ochre and light green wavy, cylindrical forms. (Fig. 28) Plenty of the motifs in the composition *A Man and the Sun* are serene symbols of life, world and a man. Adžić's composite ceramic whole belonging to the Museum Collection is characterized by a playful form and intense colouring. At one time, Miloš Arsić described Adžić's elements of the composite whole *A Man and the Sun*, as *arabesque forms of poetic-intimate character accomplished by a fine, refined, spatial drawing*¹².

In 1975, the Museum Collection was supplemented with a ceramoplastic work of Dragoljub Adžić, *A Sense of Time and Space* (1974), which is part of the similar cycle, created in the mid-1980s, and was also shown at Adžić's solo exhibitions abroad. (Fig. 22) In its lower part, the enigmatic composition contains two square *boxes*, one above the other. In the lower one there is a movable ceramic hemisphere, and in the upper one there is another hemisphere, and a sphere which radiates cylindrical forms leans against it. Sideways, on the outside of the upper *box*, there is one hemisphere, and above it a vertical plated form, and, in relation to it, a normal cylinder in which there is a figure of a stylized human bust – an association to the chess pawn figure. On the top side of the cylinder, a ceram-

ic plate is laid, and at the top of the composition there are two stylized white clouds.

Broadly speaking, Adžić's theme, *A Sense of Time and Space*, is a continuation of his earlier grand themes. The artist frequently used the motif of a man in the form of a chess pawn figure, trapped in square, rectangular or circular frames. Anthropomorphic elements, the symbols of a contemporary man, are stylized and simplified. Adžić created his ceramic compositions, from the cycle *A Sense of Time and Space*, in series of wall panels or sculptures which are free in space, and where the basic element is a *box*, while the role of coloured pieces is much more moderate compared to his earlier ceramoplastic works. The artist constructed the composition with geometric shapes, placing the symbolic figures in boxes – different symbols and mythological motifs, such as the human figure, the torso or the face only, the bird, the head of the horse – combining abstract, associative and figurative elements of surreal unity. Adžić's works of this cycle, however, do not have a surrealistic connotation, subconscious significance, nor mystical content, but presuppose the active intellectual participation of observers in interpreting the message of the artwork¹³. The ceramic compositions of Dragoljub Adžić almost always contain the motif of a man who is brought into relation with the general images of the cosmos and life¹⁴. It was the contemplation of the world, man and life that led the author to an artistic expression. The wealth of hidden and open narratives of Dragoljub Adžić's ceramoplastic works is always and again challenging for interpretation.

Сл. 28. Драгољуб Аџић,
Човек и сунце – 14. елемент
(1969) мајолика

Fig. 28 Dragoljub Adžić,
A Man and the Sun – 14th piece
(1969); majolica

Aranka Mojak

Aranka Mojak was born in Gunaroš, near Bačka Topola, in 1932. She graduated from the School of Applied Arts (1955) and the Pedagogy College (1972) in Novi Sad. She has been a member of UPIDIV since 1964. She is the founder of the Art Colony of Ceramics in Mali Idjoš (1959), which will later play a major role in the affirmation of ceramics as an artistic discipline, especially due to the fact that this art colony of ceramic artists initiated the establishment of the Yugoslav Triennial of Ceramics in Subotica, the most important exhibition of ceramics (1968). As an art pedagogue she worked at the school in Mali Idjoš (1952 – 1962) and Novi Sad (1964 – 1982), and then worked as a freelance artist¹⁵. Aranka Mojak has exhibited both individually and with her husband, a painter Petar Mojak, in different venues in the country and abroad. She has presented her work at numerous exhibitions: in Bečej (1959, 1985, 1988), Novi Sad (1970, 1972, 1973, 1978, 1982-1985, 1988), Bačka Topola (1971, 1973), Subotica (1971, 1973, 1983), Zrenjanin (1972), Sombor (with Peter Mojak, 1974), Senta (with P. Mojak, 1974, 1979), Ada (with P. Mojak, 1974), Arandjelovac (1977), Hódmezővásárhely in Hungary (1980), Vršac (with P. Mojak, 1982), at the retrospective exhibition in Belgrade (1983), in Vienna (1985, 1986), Temerin (1985), Sremska Kamenica (1985), Kragujevac (1986), Slavonski Brod (1987).

She has participated in more than 100 group exhibitions. She exhibited in Bačka Topola (1958 – 1961, 1971, 1973, 1974, 1976, 1977, 1979, 1984), Subotica (1958, 1960, 1969, 1970), Mali Idjoš (1959 – 1984), Senta (1959), Bečej (1973, 1974), Priština (1974), at the exhibitions: the *Form* in Novi Sad (1965 – 1967, 1971, 1974, 1981, 1983), at the Salon of Applied Arts in Belgrade (1966), at the *Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica (1968, 1974, 1977, 1983), the *October Salon* in Belgrade (1969, 1973, 1981), the *May Salon* in Belgrade (1970, 1971, 1974, 1975), the *Art Encounters* Gallery in Subotica (1972), the *Novi Sad Salon* (1973, 1977), the *Days of Vojvodinian Culture* in Belgrade (1973), the *Art Salon* in Novi Sad (1973-1975), the *October Salon* in Novi Sad (1974, 1976, 1979 – 1982, 1984), at the exhibitions *Contemporary Vojvodinian Ceramics* in Arandjelovac (1975), *October Encounters* in Subotica (1976, 1981), *Novi Sad Days* in Belgrade (1977), in New Belgrade Campus (1978), at the exhibitions *Contemporary Serbian Ceramics* in Belgrade (1979), *Form 7* in Sremska Mitrovica (1979), *Exhibition of the Independent* in Zemun (1980),

NOB (People's Liberation War) in the Artworks of Yugoslav Artists in Belgrade (1981), *Encounters '82* in Subotica (1982), *Pictures, Sculptures, Ceramics: Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad* in Novi Sad (2005).

She participated in several group exhibitions abroad: in Bratislava (1967, 1973), Pécs (1973), Siklós (1974), Faenza (1976), Sarajevo (1978), Maribor (1978), Gualdo Tadino (1979), Počitelj (1980), Piran (1980, 1984), Vienna (1981), Szeged (1982), Zagreb (1984, 1987), and for about twenty years she participated in the *Art Colony of Ceramics* in Mali Idjoš (1959 – 1978) and the *World of Ceramics* Symposium in Arandjelovac (1975, 1977, 1978). Her works are kept in collections of museums and galleries in Novi Sad, Subotica, Belgrade, Cetinje and Senta. She has received numerous awards: Mali Idjoš Municipality Award (1958), *Golden Form* in Novi Sad (1966), the award of the Gallery of Contemporary Fine Arts in Novi Sad (1968), the group award of the *Art Colony of Ceramics* in Mali Idjoš (1969), the "*Forum*" Art Award in Novi Sad (1969), the *Nagyapathy K. Peter* prize in Bačka Topola (1973), the *Novi Sad Salon* award in Novi Sad (1980), a diploma at the exhibition *NOB in the Artworks of Yugoslav Artists* in Belgrade (1981), the *October Prize* of Novi Sad (1985), the plaque award of the SSRN Vojvodina in Novi Sad (1985), the prize of the KPZ (Cultural and Educational Community) Vojvodina *Culture Spark* (1986), the *Golden Badge* of IGM "Bačka" in Mali Idjoš (1986), a diploma of UPIDIV in Novi Sad (1986), the award of the Self-Management Community of Interest for Vojvodinian Culture in Novi Sad (1986), a special diploma of "19th May Exhibition" (1989), "*Jovan Popović*" Award in Novi Sad (1989), prize for ceramics at the First Biennial of Yugoslav Miniature Art (1989), the "*Imre Devič*" *Ceramic Colony* award in Mali Idjoš (1989), the *Golden Badge* of the KPZ Serbia in Belgrade (2000). During 24 years, she received 25 awards for her outstanding contribution to education from New Delhi, Warsaw and London, as well as from the Union of Pioneers of Yugoslavia, and other federal, national and provincial awards.

The earliest ceramic creations of Aranka Mojak are characterized by a strong connection with the traditional art. The artist created her works from pottery fragments, constructing them in new ceramoplastic forms, panels or plates of utilitarian character. A special whole is made up of her wall panels inspired by licitars that form the composition from the elements in the form of thin, richly colored reliefs. Since the late 1970s, Aranka Mojak has used clay strips in shaping the forms of her ceramic creations, using reduced colouring and completely abandon-

Сл. 29. Аранка Мојак,
Зелена птица
(1968) мајолика

Fig. 29 Aranka Mojak,
A Green Bird
(1968); majolica

Сл. 30. Аранка Мојак, Ован (1973) мајолика

Fig.30 Aranka Mojak, Aries (1973); majolica

ing the utilitarian function of the work. Her themes and motifs are the flora and fauna – fish, birds, flowers and a man, which she most frequently shaped as individual creations – ceramosculptures, free in space, and sometimes as works composed of several pieces, in the form of wall panels.

Aranka Mojak's group of works in the unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art is significant in terms of its quantity and artistic qualities. It consists of four ceramic works and a composition of twelve pieces. The ceramoplastic work, *A Green Bird* (1968), was purchased for the Homeland Gallery in 1971. (Fig. 29) The composition is oval in shape and represents a stylized profile of a bird. Her body is light green ochre with a dripping light purple colour on a dark green background with dark crimson details. Aranka Mojak's ceramic panel *Zodiac* (1972/73) was included in the museum collection owing to the purchase in 1973. (Fig. 8 – 10) The composition consists of twelve pieces which represent the artist's design of zodiac signs. Each sign is created separately, in a stylized oval shape, and together they form a wall panel that can be presented in many ways.

A ceramic sculpture *Aries* (1973) was purchased in 1974. (Fig. 30) A stylized representation of the animal with an oblong head, large eyes, long horns twisted upwards and back again to close the circle. The body of the animal is formed by thin, olive-green ceramic strips that represent the fleece, and the part of the sculpture is a ceramic block functioning as the postament. In 1982, the Homeland Gallery permanently obtained two more works of Aranka Mojak from the art depository of the Self-Managment Community of Interest for Culture in Novi Sad. On the oval ceramic composition, *Big Fish* (1972), the body of fish was represented with wide and narrow ceramic strips of dark blue, light blue and green, shades of yellow and green, with one big red eye. (Fig. 42) Ceramoplasty, *Capricorn* (1970s), leans against a ceramic base that is an integral part of the sculpture. (Fig. 39) The head of the animal is placed on a long neck, and very long horns fold backwards and descend to the back of the body. The body of the animal is in the shades of light olive-green, green and ochre, composed of ceramic strips and partially perforated. The motifs on most Aranka Mojak's works in the Collection are fantastic and stylized representations of animals and an isolated human figure inside the ceramic panel that contains zodiac signs. The artist shaped the forms in a special way, using her own technique, constructing an exciting composition with ceramic strips.

Ljubiša Petrović

With his persuasive creative activity, directed primarily towards the wall ceramic art, Ljubiša Petrović belongs to the group of the most notable representatives of ceramics in Vojvodina¹⁶. His ceramic panels represent successful art wholes, regardless of whether they are monumental wall compositions intended for public spaces, or works of smaller formats, for chamber interiors. Petrović's ceramic panels are relatively independent of the space characteristics they are intended for, they are equally pictorial and sculptural¹⁷. In his own words, Petrović's intention is to use instruments of visual art in order to visualize the world of subconscious, associative and unfulfilled desires. In addition, the artist experiences the associativity of his compositions as a result of the active participation of the spectator, and not as his conscious intention, although he does not deny that he often drew inspiration from flora, fauna or erosion of shaped stone that existed in his subconscious. According to his own opinion, since his ceramic work is related to interior architecture, a decorative characteristic of wall ceramics is inevitable but he does not view this property as a degrading factor¹⁸.

Ljubiša Petrović was born in Donje Štiplje, near Jagodina, in 1926. He graduated in 1951 at the Fine Arts Department of the Academy of Fine Arts in Belgrade, in the class of Professor Ivan Tabaković. He was employed at the Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia in Belgrade. Since 1952, he has worked as a professor at the School of Applied Arts (later known as the School for Art Technicians, or Educational Design Centre *Bogdan Šuput*) in Novi Sad, where he also worked as a principal from 1960 to 1978. He mainly dealt with wall painting, fresco painting, mosaic and stained glass, but also book illustration, applied graphics and posters. Between 1951 and 1960, he made several wall compositions and stained glasses, and after 1960, he increasingly involved ceramics in the wall compositions. Eventually, he finally opted for this artistic expression in which he sought to achieve the unity of sculptural and painting elements in a composition.

Ljubiša Petrović is one of the few artists in Serbia who fully adopted the use of ceramics in architecture. He is the creator of a large number of compositions on public buildings in the country and abroad. He made wall ceramic compositions for the inte-

Сл. 31. Љубиша Петровић,
Преслица (70-их година 20. века)
мајолика

Fig. 31 Ljubiša Petrović,
Distaff (1970s); majolica

rior of many buildings in Novi Sad – The Union Hall (1954, 1984), Centre for Rehabilitation of Disabled People (1956), the *Park Hotel* (1960), Educational Medical Centre (1963), the Railway Station (1956-1966), the Trade Fair (1956 – 1966, 1983), the Businessmen Club (1972), the *Novi Sad* Department Store (1972), the *Stoteks* Department Store (1972), the *Park 2 Hotel* (1981), the *Vojvodina Hotel* (1981), the *Novi Sad Hotel* (1981) the *Zagreb Pastry Shop* (1982). Petrović is the creator of ceramic compositions for the interior of the *Serbia Hotel* in Jagodina (1957), Residences of the President of the Republic of Yugoslavia on Brijuni Islands (1965), several public buildings in Belgrade – Sports Facility in Tašmajdan (1968), the National Theater in Zemun (1969), the *Genex Restaurant* (1970), the *Ateks Shop* (1971), the *Pioneers' Town* (1972). He also created the composition for the Sanssouci Sanatorium in Karlovy Vary (1970), the Assembly Hall of the City of Sombor (1974), *Jovan Jovanović Zmaj* Primary School in Obrenovac (1975), *Yalta Resort* in Yalta (1976), the *Soyuz Hotel* in Moscow (1978), the *Jagodina Hotel* in Jagodina (1979), Hunting Lodge in Plavna (1980), the Main Post Office in Ljubljana (1983), the National Theater in Sremska Mitrovica (1984), and others.

The works of Ljubiša Petrović are kept at the Museum of Norwich in the UK, the City Museum of Novi Sad, the National Museum of Israel in Jerusalem, the Cultural Centre of Kuwait, the Museum of International Ceramic Art in Faenza and different private collections in Stuttgart, Oslo, Stockholm, Kuwait, Los Gatos in California, Venice, Vienna, Rome, Buenos Aires, Paris. He arranged solo exhibitions in Norwich (1967), Grožnjan in Istria (1984), Cultural Center of Kuwait (1987), Museum of Applied Arts in Belgrade (1989), Sveti Stefan in Montenegro (1990). Ljubiša Petrović participated in several group exhibitions in the country: at the Jubilee Exhibition of ULUPUS in Novi Sad (1963), *Form 2* in Novi Sad (1966), the *ULUS Exhibition* in Novi Sad (1966), and the *First Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica (1968), at the *Contemporary Vojvodinian Ceramics* Exhibitions in Arandjelovac (1975), *Works of Fine Arts – ULUS, ULUV, ULUK* in Belgrade (1978), *Contemporary Serbian Ceramics* in Belgrade (1979), *Novi Sad Salon* in Novi Sad (1980) *Pictures, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad* in Novi Sad (2005). Petrović presented his works at numerous group exhibitions of Yugoslav and Vojvodinian artists held in the cities abroad: in Faenza (1965 – 1968), Moscow (1966), Kharkov (1966), Kiev (1966), Leningrad (1966), New Delhi (1966), Ein Hod in Israel (1966), Tel Aviv (1966), Cervia in Italy (1968), Bratislava (1973), Paris (1980), Dijon (1980), Lyon (1980), Vienna (1981). He participated in the In-

ternational Symposium of Ceramic Art in Ein Hod (1966) and the *World Ceramics Symposium* in Arandjelovac (1986).

For achievements in the field of ceramic art, Ljubiša Petrović has been awarded the highest acclaims at numerous exhibitions in the country and abroad. He won a gold medal at the *International Exhibition of Ceramics* in Faenza in Italy (1965), two first prizes in the competition for the Railway Station decoration in Novi Sad (1965), the *Golden Form Award* in Novi Sad (1966), *Form 2* in Novi Sad (1966), gold medal and the highest acclaim at the *International Ceramics Exhibition* in Cervia, Italy (1968), the second prize at the competition for a memorial wall on a newly opened school in Bečej (1974), the acquisition prize for the Battle of Bati-na Memorial in Sombor (1974)⁹.

The unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad preserves three works of Ljubiša Petrović, which are exceptional examples of his oeuvre. The basic motifs from which Petrović uses in his work are folklore elements like rosettes and distaffs, which he resolves in different ways, constructing decorative and artistically convincing ceramic wall compositions of geometric and abstract forms. The ceramic panel *The Rosette* (1965), purchased in 1966, represents a free, geometrically constructed rosette stylization. (Fig. 11) It consists of thirteen irregular, plastic elements attached to a wooden board. The edges of segments are coloured in light blue and light green, and in the central part their colours are red, orange, green and brown. *Ceramic Panel* was purchased for the collection in the following year (1967). (Fig. 24) Freely understood, but geometrically emphasized composition of the panel is composed of four segments that are bulged inwards to form an irregular circle in the central part of the composition. There are eight irregular, unsimilar surfaces in the circle. The panel pieces are distinguished by the emphasized stylization of herbal and animal motifs. Owing to the purchase in 1968, the collection also includes Ljubiša Petrović's ceramic panel *Distaff* (1970s), for which he was awarded the gold medal at the International Exhibition of Ceramics Art in Faenza, in 1965 - *XXIII Concorso internazionale della ceramica d'arte contemporanea*. (Fig. 31) The geometric composition of the panel consists of 26 segments fixed on a wooden plate. The elongated form consists of two circular and one semicircular piece in the upper part of the composition, which together make up an entire whole made of a stylized distaff form – a folk tool used for fiber spinning. The segments edges are light gray and light green, and their interior is coloured in dark blue, terracotta shades, red and green, with semicircular convex forms in linear order, with olive-green, brown, orange and light gray colours.

Vladislav Rajčetić

A significant collection of ceramoplasty created by Vladislav Rajčetić (Žabalj, 1929 – Novi Sad, 2005), one of the best experts in ceramic material and technology, is kept in the Museum Collection. A ceramoplastic work, *The Bird* (1970), was purchased for the Homeland Gallery in 1971, and in 2012, the Department was donated twelve more ceramoplastic works of this artist, created in the 1980s.

Vladislav Rajčetić graduated from the Art Department of the Pedagogy College in Novi Sad, and studied art history at the Faculty of Philosophy in Belgrade. In 1956, he started working at "Đorđe Natošević" Primary School in Novi Sad as a teacher of Technical Education, and then worked at the Pedagogy College as a teacher on a subject called Design and Processing of Metals and Nonmetals (1964 – 1978). He was an expert associate of the Art Academy in Novi Sad in the field of ceramic art, and since 1966, he was a member of UPIDIV. In the beginning of his art career, Rajčetić first chose painting, but soon he found his creative expression in ceramic art. In addition to gallery formats, he created a series of ceramic works for the interiors of numerous public buildings in former Yugoslavia. His most important ceramic works are kept in the Recreation Centre *The Danube* in Čelarevo, *Pivnica* in Žabalj, the *Stari Žabalj* Restaurant, *Bačka* Resort in Žabalj, the Executive Council of Vojvodina Mansion in Čortanovci, the *Szechuan* Restaurant, the *Surabaya* Restaurant, the *Lipa* Restaurant and the *Varadin* Restaurant in Novi Sad, the Chinese restaurant in Čakovec, the business building of the Petroleum Industry *Ina* in Zagreb, *Beko* shops in Split and Belgrade, and others. He built Southern Bačka Raid Memorial in Žabalj. Rajčetić's works are preserved in the Homeland Collection in Žabalj, the Museum of Applied Art in Belgrade, the Museum in Vršac, the Museum of Contemporary Art of Vojvodina, the City Museum of Bečej, the City Museum of Novi Sad and numerous private collections in the country and abroad²⁰.

He exhibited solo in different places in the country and the region: in Žabalj (1967, 1972, 1974, 1981), Dubrovnik (1968, 1973), Bečej (1971), Cavtat (1973), Apatin (1978), Rajlovac (1978) Novi Sad (1979), Sombor (1979), Čelarevo (1980), Pirot (1981), Bosanska Dubica (1981), Skopje (1981), Klagenfurt in Austria (1981). He participated in numerous group exhibitions in the country: the *Exhi-*

Сл. 32. Владислав Рајчетић, *Љубавници*
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 32 Vladislav Rajčetić, *Lovers* (1980s); majolica

bition of Art Pedagogists of Vojvodina in Novi Sad (1957, 1964, 1970, 1974, 1975, 1978, 1980 – 1982), the *Works of Young Artists* in Belgrade (1959), the *Decorative Ceramics* exhibition in Novi Sad (1967), the *October Salon* in Belgrade (1967, 1969, 1970, 1973, 1975), the *May Salon* in Belgrade (1970), the *Form* exhibition in Novi Sad (1971, 1974, 1981, 1983), the *May Exhibition* in Novi Sad (1971), the *Exhibition of Applied Artists of Vojvodina* in Novi Sad (1972, 1975), the *Novi Sad Salon* (1973, 1977), the *Novi Sad Art Salon* (1981), the *Exhibition of Art Pedagogists of Serbia* in Belgrade (1973), the *Days of the Vojvodinian Culture* in Belgrade (1973), the *Exhibition of Applied Artists of Vojvodina* in Priština (1974), the *Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica and Belgrade (1968, 1974, 1977, 1980, 1983), the exhibition of ceramics with Aranka Mojak in Novi Sad (1975), the *Smiling Days* in Novi Sad (1975, 1977), the *October Salon* in Novi Sad (1975, 1976), the *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Arandjelovac (1975), the *Unique Works Exhibition of the Members of UPIDIV* in Sremski Karlovci (1976), the *New Year's Salon* in Novi Sad (1977) the *Tribute of Applied Arts Artists to Njegoš* in Cetinje (1977), the *Messages '77* exhibition in Belgrade (1977), the *Unique Work '77* exhibition in Novi Sad (1977), the *Open October Salon* in Zemun (1978 – 1982), the *Exhibition of Art Pedagogists of Novi Sad Area* in Novi Sad (1978), the *Form 7* exhibition in Sremska Mitrovica (1979), the *May Exhibition* in Belgrade (1979, 1980), the *Contemporary Ceramics in Serbia* in Belgrade (1979), the *Colony Exhibition* in Mali Idjoš (1981), the *Synthesis* exhibition in Ečka (1981), the *Exhibition of Fine Artists* in Indjića (1983), the retrospective exhibition in Mali Idjoš (1983) the *Artists on Kopaonik* exhibition in Belgrade (1985), the *First International Art Exhibition "Art Expo"* in Novi Sad (1996).

Vladislav Rajčetić also presented his works at various group exhibitions abroad. He participated in the *International Exhibition of Ceramics* in Istanbul (1967), the *October Salon* in Zagreb (1967), the *Garden Sculpture Exhibition* in Zagreb (1968), the *International Exhibition of Ceramics* in Faenza (1968, 1971), *International Ceramic Exhibition* in Cervia (1968, 1969), the *Exhibition of Mediterranean Artists* in New York (1968), ceramics exhibitions at the *Flower Fair* in Zagreb (1973), the exhibition of UPIDIV, *Messages '77*, in Sarajevo (1977) and Maribor (1978); *The Yugoslav Ceramics* in Paris (1981), the *Culture of Vojvodina* in Vienna (1981), the 23rd *International Ceramics Competition Gualdo Tadino* (1983), and the *First World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb (1983). He participated at the *Art Colony* in Ilok (1981) and the "Imre Dečić" *Art Colony* in Mali Idjoš (1982). He received the Gold Medal for garden sculpture in Zagreb (1968), the special acknowledgement for ceramics in Za-

Сл.33. Владислав Рајчетић, *Порогица*
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 33 Vladislav Rajčetić, *A Family* (1980s); majolica

greb (1973), the acknowledgement of UPIDIV (1976), the second award for the victims of fascism Memorial in Žabalj (1976), the third prize for the *Souvenir of Vojvodina* in Novi Sad (1977), the *Golden Form* of UPIDIV in Novi Sad (1981), the acclaim, *Master of Arts and Crafts*, at the *First Yugoslav and Fifth Slovenian Exhibition of National Arts and Crafts* in Slovenj Gradec (1984).

More than one cycle can be recognized in the oeuvre of Vladislav Rajčetić, and some of them are presented in the Museum Collection with several ceramic works. There are six ceramoplastic works from the 1980s included in the *Ceramic Menagerie* cycle. In making of these works, the artist most often started from the shape of a jug and a bird motif. The ceramoplastic work, *Birds*, from 1970, has a bowl shape with side arms, with three long, cylindrical "legs". The upper part of the vessel consists of heads and necks of three birds, in the shades of brown and green. The ceramoplasty, *The Bird*, from the 1980s, is a vase (a jug) in the form of a stylized bird in the shades of blue, with a large, bended beak, big eyes and a handle that stretches from the back of the bird's head to the body. (Fig. 12) The cylindrical body narrows further to the base, and it is decorated on the front and on the side with narrow, closely interlaced striped forms. The ceramic vase, *The Yellow Owl* (1980s), in the form of a stylized owl, is of cylindrical form, in the shades of brown and ochre. (Fig. 13) On the side are oblong cylindrical forms that represent the wings of the bird, and on the back there is a stylized representation of the tail. Feathers on the neck of the owl are made of the convex cylindrical forms in the shape of a horseshoe. The bird is depicted with big eyes and a bended brown beak. From the aforementioned Rajčetić's cycle, a ceramic vase, *The Green Owl* (1980s), is in the form of a stylized owl, with big eyes, a bended beak, a cylindrical body of smooth surface, coloured in green, with accents of blue, brown and ochre. (Fig. 14) On both sides, there are the elongated cylindrical forms that represent the wings of the bird, and on the back is a stylized horseshoe shaped. The convex cylindrical forms on the neck of the bird suggest feathers. The ceramic sculpture of the stylized bird *The Pheasant* (1980s), is painted in the shades of green, opened at the top, and probably also designed as a vase. (Fig. 15) The bird has a large, bended beak and round eyes. Its body is cylindrical, in the middle even slightly widened, and the front side of the neck is ornamented with bulging conical forms. There are two stylized horseshoe shaped wings on the sides, and on the back of the sculpture there is a protrud-

ing flat element that resembles a handle. The ceramoplasty *The Flock of Birds* (1980s) has no form of a vase, and represents three birds with hooked beaks, round eyes, cylindrical bodies, ochre and brown shades, with stylized wings and interwoven necks made of uneven structures. (Fig. 16)

There are four ceramic works in the collection of the Homeland Gallery from Rajčetić's cycle, *The Vojvodinian Elegy*. The composition *Lovers* (1980s) consists of two stylized cylindrical human figures, with round heads, which are turned face-to-face, fused together in the chest area and at the base of the composition, while holding their hands around each other's waist. (Fig. 32) The composition *The Family* (1980s) consists of three stylized cylindrical human figures, with round heads, different heights, joined in the shoulder area and at the sculpture base. Two taller figures are placed next to each other, while holding with their hands the third figure that is shorter and is standing in front of them. (Fig. 33) Ceramosculpture *Fishermen – Green* (1980s) consists of two stylized human figures that carry a basket between them on their shoulders. One figure holds five stylized fish in the hands, while the other uses one hand to support the basket on the shoulder, while holding two fish in the other. (Fig. 34) The ceramoplasty *Fishermen – Cobalt Blue* (1980s) consists of two stylized human figures, and, in front of them, three stylized fish on a structure resembling a grid. (Fig. 35)

Three Vladislav Rajčetić's ceramosculptures from *The Warriors* cycle are also kept in the unique ceramics collection of the Department. Two of them are ceramic pots from 1980s in the shape of a human head: *The Head of a Warrior I* (Fig. 40) and *The Head of a Warrior II* (Fig. 36). Rajčetić found the inspiration for their design in the shows of medieval armoured soldiers and warriors that he watched after returning from a study trip to Kosovo and Metohija. The composition *A Warrior and a Widow* (1978) consists of two segments. One represents a stylized cylindrical female figure, with both arms joined in front of the body, and the other is a stylized head of an armoured warrior. (Fig. 41) This work was also created under the influence of the author's interest in Serbian medieval cultural heritage. The ceramic art collection of the Museum preserves Rajčetić's works from several creative cycles owing, above all, to the significant gift of twelve ceramoplastic works from this artist. Therefore, the oeuvre of Vladislav Rajčetić is represented in the Museum Collection with several significant examples of his ceramic work.

Сл. 34. Владислав Рајчетић, Рибари – зелени
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 34 Vladislav Rajčetić, Fishermen – Green
(1980s); majolica

Сл.35. Владислав Рајчећић,
Рибари – кобалт њлави
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 35 Vladislav Rajčetić,
Fishermen – Cobalt Blue
(1980s); majolica

Сл.36. Владислав Рајчетић,
Глава рајника II
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 36 Vladislav Rajčetić,
The Head of a Warrior II
(1980s); majolica

Zlata Markov Baranji

The work of Zlata Markov Baranji (Žitište, 1906 - Novi Sad, 1986) is extremely important for the development of ceramics in Vojvodina, both because of her artistic and pedagogical activity. Zlata Markov Baranji studied in Timisoara, Zrenjanin and Vienna, where she studied painting and languages, as well as in Budapest, where she studied sculpture. In 1931, she settled in Novi Sad. She founded the Department of Ceramics in the School for Applied Arts in Novi Sad in 1948, where she was in charge until 1960. Her experience as an artist and a pedagogist will be adopted and used as an example by generations of ceramic admirers in Vojvodina. In addition to ceramics, she also created sculptures and paintings. She was a member of ULUS (1950), ULUV (1951) and ULUPUS (1953). She was the President of the ULUPUS branch office for Vojvodina and a vice president of ULUPUS (1959). She did a lot of work together with her husband, Karlo Baranji. They created the sculpture *Icarus* on the facade of the Air Force Command in Zemun (1938), and together they worked on decorating the Banovina building in Novi Sad, the facade of the Science Institute for Farming and Horticulture in Novi Sad, and other buildings²¹. She presented her works at numerous solo exhibitions in different institutions: the *Exhibition of Ceramics* in Novi Sad (1934); UPIDIV Salon in Novi Sad (1960, 1962); in the *Grafički kolektiv* Gallery in Belgrade (1962); *Forum Club* in Novi Sad (1965); the Gallery of the Labour University Extension "Radivoj Čirpanov" in Novi Sad (1969); The Home of Culture in Vrbas (1969); Visual Encounters Salon in Subotica (1970); The *Mora Ferenc* Museum in Szeged (1971); *Ernst Múzeum* in Budapest (1973); the Campus Museum in Marburg (1974); *Tűrr István* Museum in Baja (1975); Labours University Extension in Bačka Topola (1975); the Gallery of Matica srpska in Novi Sad (1980); the National Museum in Zrenjanin (1983); the Little Art Parlour Gallery in Novi Sad (1983); Cultural Centre Temerin (1984, 2009).

Zlata Markov Baranji participated in over 20 group exhibitions in the country: the *Painters from Bačka* exhibition in Subotica and Novi Sad (1932); the *Exhibition of Living Artists from Vojvodina* in Zrenjanin (1945); exhibitions of ULUV in Novi Sad (1951,

1952); the *Contemporary Yugoslav Ceramics* exhibition in Belgrade (1954); the *ULUPUS Exhibition* in Novi Sad (1957); the *Art in the Service of People* exhibition in Zrenjanin (1958); *ULUPUS Jubilee Exhibition* in Belgrade (1963); the *Form* exhibition in Novi Sad (1965, 1966, 1971, 1974, 1981, 1983); the 12th *Art Encounters* in Subotica (1973); the *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Belgrade (1973); the *Novi Sad Salon* in Novi Sad (1973, 1977); the *Second Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica and Belgrade (1974); the *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Arandjelovac (1975); the *Contemporary Ceramics of Serbia* in Belgrade (1979). She also presented her work at group exhibitions abroad: in Prague (1962), the *European Art* exhibition in Brussels (1967 – 1969), the *Exposition Universelle* in Paris (1969, 1971) and the *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Paris (1980). Her work was awarded with more national and foreign recognitions. She won the second prize at the National Assembly's Competition for a vestibule in Belgrade (1936), she won the Acquisition Prize at the Hipotekarna Bank Competition in Pančevo (1941), received a cup and a bronze medal at the exhibition of local industry and crafts in Novi Sad (1949), a silver medal in Zrenjanin (1959), a honorary diploma at the *International Exhibition of Ceramics* in Prague (1962), the *Golden Form* in Novi Sad (1965), a silver medal of the European Art Council in Brussels (1968), the *October Prize* in Novi Sad (1969), a silver medal of the Royal Society of Artists of Belgium (1969), an award at the *International Salon* in Paris (1971), the *Nagyapathy K. Peter* prize in Bačka Topola (1974), the UPIDIV award for 50 years of work in Novi Sad (1980) and the *Forum* award in Novi Sad (1980).

Owing to the purchase in 1973, the Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad included the painted ceramic panel of Zlata Markov Baranja, *Skeletons* (early 1980s). (Fig. 17) The panel consists of sixteen painted tiles, arranged in four by four rows, attached to the plywood base, which form a unique composition. Eleven stylized human skeletons were presented, coloured in white and gray with dark blue accents, on the background coloured in the shades of green. Ten skeletons are depicted frontally, in full figure, alternately switching between the short and the tall, standing next to each another. In the lower right corner, one skeleton is presented sitting on the ground in a folded position. One creation of Zlata Markov Baranja in the Museum Collection does not properly represent the artist's oeuvre, but is significant as an example of her work from the early 1980s.

Miodrag Nedeljković

Miodrag Nedeljković (Niš, 1927 – Novi Sad, 2004) finished high school in Zrenjanin in 1947. Between 1952 and 1957, he worked as a graphic designer at the Economic and Political Propaganda Company *Jugoreklam* in Novi Sad, where he led graphic and painting studio. He became the ULUPUS member in 1955. In 1957, he enrolled the Department of Graphic Design at the Academy of Applied Arts in Belgrade. By decision of the Academy, after the third year, he was enrolled in the fifth year of studies and graduated in 1961, in the class of Professor Mihailo S. Petrov. From 1961 to 1971 he was a professor of graphic arts at the School of Applied Arts in Novi Sad. He is one of the UPIDIV founders and its first president (until 1967). In 1964, he was accepted as a member of the ULUS in Belgrade, a branch office for Vojvodina (later known as ULUV). He was the President of the Association of Applied Arts Artists and Designers of Yugoslavia. As the head of the design and propaganda sector, he worked in the companies *Agroindustrija* and *Pobeda* in Novi Sad, and as a officer for the city design in *Urbis* in Novi Sad. He was the Director of the Cultural Centre at the "Radivoj Ćirpanov" Labours University Extension in Novi Sad. He worked with graphics, applied graphics, painting, tapestry and ceramics.

He presented his works at 24 solo exhibitions and over 160 group exhibitions in the country and abroad. However, he presented his unique ceramics in only two group exhibitions in the country: the *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Arandjelovac (1975) and the *Contemporary Ceramics of Serbia* in Belgrade (1979). Abroad he presented his works at the *International Exhibition of Ceramics* in Faenza (1968, 1972).

Nedeljković received over 40 awards and recognitions for his work. He received the highest number of prizes from the Association of Yugoslavian Publishers houses for graphic design in books, and others for drawings and applied graphics. The *October Award* of Novi Sad was awarded for applied arts (1970) and the *Golden Form* of UPIDIV (1974) for a Tapestry, *Morning*, which is kept in the tapestry collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad. For ceramic panel *Alone* (1968), kept in the collection of unique ceramics of the Museum, Miodrag Nedeljković was awarded a gold medal at the 26th *International Exhibition of Ceramics* in Faenza in 1968,

when he also received a diploma from the Freelance Artists Association of Milan²².

Miodrag Nedeljković's ceramic panel, *Alone* (1968), was purchased in 1971 for the Homeland Gallery Department. (Fig. 18) The composition of the panel is distinguished by a strict artistic design common for constructivism, in which the multiplication of elements achieves the impression of creating a precise form²³. On the edges of the square ceramic panel, sixteen square plates are arranged and a cylinder rises from each one, while in the center of the composition there is a larger cylinder. Despite being represented in the Museum Collection with only one ceramic piece, this versatile artist, who mostly expressed himself in other fine arts as well, is presented here in the best way possible, with the work awarded at the international exhibition of ceramics.

Olga Nikolić

Two painted ceramic panels of Olga Nikolić (Bečej, 1926 - Novi Sad, 1983) are preserved in the Museum Collection. Olga Nikolić graduated from the Academy of Arts in Novi Sad and completed a special course in Belgrade. She was also interested in pedagogy, painting, tapestry and ceramics. She presented her ceramic works at the 12th *Novi Sad Salon* (1983)²⁴.

The first ceramic work, purchased for the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad in 1965, is a painted ceramics, *A Tree Avenue* (1964), by Olga Nikolić. The composition consists of seven painted tiles with a representation that resembles a tree avenue.

In the centre and on the right side, there are four stylized trees with four circles. The first three trees are surrounded by radial rays, with isosceles triangles painted above them. On the left side of the composition a stylized sun is shown. In 1967, another painted ceramic panel by Olga Nikolić was bought, *The Sun and a Bird* (1965). The composition consists of seven painted ceramic tiles attached to the chipboard, which make up a unique whole. On the left side, there is a fence and a stylized dandelion flower, and on the right, there is a bird in the tree tops. In the centre of the upper part, there is the sun.

Ana Popov

Ana Popov was born in Čerević in 1936, graduated from the Pedagogy College in Novi Sad (1964) and graduated from the Budapest School of Applied Arts (1980 – 1981). She has worked with ceramics since 1970. She was employed as an Art teacher at "Jovan Popović" Primary School in Novi Sad (1964 – 1984), and after that she worked as a freelance artist. She was doing a ceramics course at the Open University of Novi Sad²⁵. She exhibited solo at the Army Club in Novi Sad (1972), Beočin (1973), Sremska Kamenica (1975), in the UPID-IV Salon in Novi Sad (1976, 1980, 1984), in Pančevo (1980), in the Art Encounters Gallery in Grožnjan (1982, 1989), in Ilok (1990), Vukovar (1990), Belgrade (1995), Ruma (2004), the Most Gallery of the Institute for Culture of Vojvodina in Novi Sad (2004, 2010), Gallery of the SASA branch in Novi Sad (2014). She participated in numerous group exhibitions, ceramists art colonies and symposia in the country and abroad. She presented her works at the *Exhibition of Fine Arts Pedagogists* in Novi Sad (1974), the *Novi Sad Salon* in Novi Sad (1975, 1976, 1983), the *Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica and Belgrade (1977, 1980, 1983), the exhibition *Female Artists* in Subotica (1978), the *Messages* exhibition in Maribor (1978), the exhibition *Thirty Years of Ceramics in Dubrovnik* (1978), the *Contemporary Ceramics of Serbia* in Belgrade (1979), in Mali Idoš (1977 – 1989), the *May Salon* in Belgrade (1979), the exhibition *Form '79* in Sremska Mitrovica (1979), the *Yugoslav Ceramics* exhibition in Paris (1981), Kecskemét (1981), the *Marble and Sounds* exhibition in Arandjelovac (1981, 1987), the *First Yugoslav and Fifth Slovenian Exhibition of National Arts and Crafts* in Slovenj Gradec (1984), Kanjiža (1985), Subotica (1985), Resen (1985), the *Second World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb (1987), Lendava (1988), Zlakusa (1996), Čanj (1997, 1998), Trojan (1998). For her creative work, she has been awarded several times. She won the award for quality at the exhibition in Slovenj Gradec (1986), the acquisition prize of the Yugoslav Ceramics Triennial Award in Subotica, the *Novi Sad Salon* award, the Museum of Srem award and the *Golden Form* award for the unique ceramics at the *Form 22* exhibition (2014).

Motifs of birds, waves and various chairs is what can be noticed in the work of Ana Popov, however, she also designed utilitarian pots, as well as dishes with ceramic, mostly decorative, motifs of fruits and vegetables. In the unique ceramics collection of the Department there is one decorative *Ceramic Panel* by Ana Popov, created in the 1980s. (Fig. 19) The unique composition of

the panel consists of nine painted ceramic tiles arranged in three by three rows to form a square, attached to the plywood base. Using the shades of yellow, ochre and brown, the artist painted an ornamented pot with large handles on the side and fantastic herbs in it. The panel was purchased from her solo exhibition *Ceramic Painting*, held in the Salon of Applied Art and Design of Vojvodina, in 1976. On that occasion, in this cycle of ceramic works by Ana Popov, Milan Solarov recognized the domination of the decorative model of secessionist provenance in the character of ornamental calligraphy²⁶. Also, Solarov estimated that the artist stylizes her idea with the rhythm of flowers in posies and wreaths, bouquets and garlands, and further noticed about her work that he sees *the harmony, simplicity and clarity of rhythms in the ornament of antitheses [...] resulting from a natural gesture*²⁷. The ceramic panel from the Museum Collection is an example of the early works of Ana Popov and does not entirely illustrate the artist's oeuvre.

Marina Popović

The work of Marina Popović (Kragujevac, 1950 – Novi Sad, 2003) from the Museum Collection is presented with two composite ceramic units. After graduating from the Grammar School (1969) and the Art Department of the Pedagogy College in Novi Sad (1971), she also graduated from the Academy of Arts in Novi Sad in 1979 in the class of Professor Jovan Soldatović. Since 1974 she has been a member of the Ceramics, Porcelain and Glass Section of UPIDIV. She attended professional trainings in Germany (1972) and Sweden (1980). In 1980, she started working at "Bogdan Šuput" Design School in Novi Sad as Fine Arts teacher. She was a ceramics conservator and restorer in the Museum of Vojvodina (1984 - 2003). She participated in archaeological research in Hrtkovci, Feudvar and Djerdap, where the direct contact with the artifacts from the past created a considerable impact on her creativity²⁸. She presented her works on ten solo exhibitions in the country and abroad, while the Museum of Vojvodina posthumously arranged the retrospective exhibition *Marina Popović's World of Ceramics* (2010) in Novi Sad.

She participated in numerous group exhibitions in the country and abroad. She presented her works at the exhibition of *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Arandjelovac (1974, 1975); the *Novi*

Сл.37. **Марина Поповић**, *Композиција II* (1986) каменина
Fig. 37 **Marina Popović**, *Composition II* (1986); stoneware

Sad Salon in Novi Sad (1975, 1979, 1982, 1983); the *Triennial of Yugoslav Ceramics* in Belgrade and Subotica (1977, 1980, 1983); the exhibition *Ideas of Applied Art and Design of Novi Sad* in Belgrade (1978); the exhibition *Ideas of Applied Arts and Design of Vojvodina* in Maribor (1978); the *Contemporary Ceramics of Serbia* exhibition in Belgrade (1979); the *Fourth Sremska Mitrovica Salon* in Sremska Mitrovica (1979); the *Form* exhibition in Novi Sad (1979, 1981, 1983); the *Tapestry and Ceramics in Vojvodina* exhibition in Paris (1979); the *Art of Young Artists* in Novi Sad (1980); the *Female Artists* exhibition in Pančevo (1980, 1982); the exhibition *Culture of Vojvodina* in Vienna (1981); the *Yugoslav Ceramics* exhibition in Paris (1981); the *Second International Biennial of Ceramics* in Piran (1982); the *First Yugoslav and Fifth Slovenian Exhibitions of National Arts and Crafts* in Slovenj Gradec (1984); the *World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb (1984, 1987); the *Ceramoplasty* exhibition in Pančevo (1985); the *October Salon* in Novi Sad (1986); the exhibition *Acquisitions 1897* of the City Museum of Novi Sad in Novi Sad (1988); the *Pictures, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad* (2005).

She was a participant at the *World of Ceramics* symposium in Arandjelovac (1974, 1981, 1982), the *Resen Ceramic Colony* in Resen, Macedonia (1975) and the *First Ceramic Colony* in Kanjiža (1984). She also received awards for her work: the award of the 8th and 18th *Novi Sad Applied Arts Salon* in Novi Sad (1979, 1989), the *Fourth Triennial of Yugoslav Ceramics* award in Subotica (1980), the *Golden Form of UPIDIV* in Novi Sad (1983, 1989, 2002), a diploma *Master of Arts and Crafts* at the *First Yugoslav and Fifth Slovenian Exhibitions of National Arts and Crafts* in Slovenj Gradec (1984), the *October Salon* award in Novi Sad (1986).

Marina Popović created her ceramic works in smaller or larger series, most often inspired by the objects from the past and ceramic creations of ancient peoples. During her art career, there are several creative phases in which she created egg-shaped pieces, that resemble hives, tripods, urns, and pots of various forms, with or without a lid. Two composite ceramic wholes of Marina Popović in the Museum Collection are examples of only one segment of her ceramic art. Both compositions were purchased for the Museum Collection in 1987. *Composition I* (1980) consists of twelve elements of different dimensions, curved three-dimensional shapes which look like flattened spheres, hemispheres and deformed egg-shaped forms. They were made in the stoneware technique, and painted with light yellow and light ochre concentric strips. (Fig. 20) *Composition II* (1986) consists of three pieces in the form of dishes with lids. (Fig. 37) They are different in dimensions and forms, and they represent the archaic form of the wick-

er beehive. At its base, each piece is an ellipsoid, and their cylindrical bodies become wider further to the base. The lids of the pots are in the form of matching hemispheres. All pieces of the composition are made in the stoneware technique. Two ceramic compositions of the artist kept in the Museum Collection do not entirely represent the work of Marina Popović. However, the existing works are exceptional examples of this Novi Sad ceramist's work.

Marina Sujetova Kostić

The unique ceramics collection of the Department was enriched in 1982 with two works from the Self-Management Community of Interest for Culture in Novi Sad which were permanently assigned to the Museum. These are actually two works by the artist Marina Sujeta Kostić, one of the most prominent representatives of our cultural space, born in Moscow in 1941, where she finished the Painting Department of the Art High School V. I. Surikova (1961). She completed the Academy of Applied Arts - Department of Ceramics, in Prague in 1967, in the class of Professor Otto Eckert, and the postgraduate studies at the Faculty of Applied Arts in Belgrade in 1974. Upon her arrival in Yugoslavia (1969), she found employment at the "Moša Pijade" Grammar School in Senta, as a teacher of Fine Arts and Music, and she also taught Russian. In 1975, she moved to Kikinda and started working as a designer at the ceramics factory "Toza Marković". She also cooperated with the ceramics factory in Kanjiža. Nowadays, she lives in the vicinity of Prague.

Marina Sujetova Kostić based her work on the research of expressive and technological possibilities in the field of artistic ceramics²⁹. Her artistic oeuvre has been described as divergently oriented, in the sense that, on the one hand, she creates works of pure art, and on the other, works that belong to the domain of applied arts, forming patterns for ceramic tiles which were mass produced in the ceramics factory "Toza Marković" in Kikinda³⁰. Sujetova Kostić is the creator of the interior design of the Novi Sad Bank building in Stara Pazova and *Elektrovojvodina* building in Sombor, as well as the creator of the trademark, souvenir, mascot and utilitarian ceramics at the *Narvik Hotel* in Kikinda³¹. In terms of ceramics art, the focus of her interests is the transformation of utilitari-

Сл.38. Марина Сујетова Костић, *Керамика 2* (80-их година 20. века) мајолика
Fig. 38 Marina Sujetova Kostić, *Ceramics 2* (1980s); majolica

an forms into non-utilitarian. She artistically altered cups, glasses and plates made in stoneware technique, giving them new plasticity values. In former Yugoslavia, Sujetova was the first to work in the porcelain, which was certainly the result of her education in Czechoslovakia and study trips to the Scandinavian countries for the purpose of professional training. On her wall panels, Sujetova Kostić uses a technique of *kasettaze* where she combines imprinted forms of nature (such as shells, leaves, twigs, and others) in the same composition with purely geometric shapes like circle, square and triangle, often placing the motif of a human face in the center. In her artistic research of a relation between abstract and concrete, as well as in her inquiry of the symbolic values of different motifs, Marina Sujetova Kostić was in agreement with the tendencies on the world art scene during the second half of the 1960s³².

Marina Sujetova Kostić exhibited solo in numerous cities in the country and abroad: in Novi Sad (1970, 1972, 1976, 1977, 1981), Belgrade (1974, 1976), Prizren (1974), Subotica (1977), Senta (1972, 1977), Kikinda (1980, 1981), Nuremberg (1980), Zrenjanin (1981). She participated in several group exhibitions in the country: the *Exhibition of Ceramics Art Colony* in Mali Idjoš (1970); the *Form* exhibition in Novi Sad (1971, 1973, 1974); the *Serbian Ceramics and Glass* exhibition in Belgrade (1972); the *May Salon* in Belgrade (1972); the *Ceramics of Vojvodina* in Belgrade (1973); the *Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica and Belgrade (1974, 1977, 1980, 1983); the *Exhibition of Applied Artists of Vojvodina* in Priština (1974); the *World of Ceramics* exhibition in Arandjelovac (1974); the *Contemporary Ceramics of Vojvodina* in Arandjelovac (1975); the *Contemporary Ceramics of Serbia* in Belgrade (1979), at the jubilee exhibition on the occasion of the anniversary of the Faculty of Applied Arts in Belgrade (1979) and the exhibition of postgraduates at the same faculty (1984).

Sujetova Kostić presented her work at numerous group exhibitions in the cities abroad: the *Exhibition of Foreign Students* in Prague (1964); the *Exhibition of Student' Works of the Academy of Applied Arts* in Prague (1965, 1967); in Bèlignieux (1967); at the *International Exhibition of Ceramics* in Faenza (1973, 1976); the *World Exhibition of Ceramics* in London (1973); the *Exhibition of Fine and Applied Arts of Vojvodina* in Bratislava (1974); at the exhibition *Contemporary Ceramics and Glass from the Collection of the Museum of Applied Arts* in Moscow (1975); the *First Sarajevo Triennial of Unique Design* (1978); at the exhibition *Messages* in Maribor (1978); the *Culture of Vojvodina* exhibition in Vienna (1981); the *Second International Biennale of Ceramics* in Piran (1982); the 24th *International Ceramics Competition Gualdo Tadino* (1984); the *World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb (1984, 1987). Sujet Kostić participated in many ceramic colonies and sym-

posiums: the *Art Colony* in Ečka (1972, 1978); the *International Ceramics Symposium* in Siklós (1973), the *World of Ceramics* in Arandjelovac (1974); the *International Symposium* in Bèlignieux (1976), the *Third International Symposium* in Basano del Grapa in Italy (1978).

Marina Sujetova Kostic has received numerous awards for her work, both home and abroad. She won the *Golden Form* in Novi Sad (1971, 1974, 1977), the award of the Colony in Ečka (1973), award at the *Belgrade Souvenir* competition (1974, 1980), the second prize at the *Second Triennial of Yugoslav Ceramics* in Subotica (1974), a diploma for an excellent design of the Yugoslav Chamber of Commerce at the *Zagreb Autumn Fair* (first prize for ceramic tiles design) (1976, 1979), a diploma of the UPIDIV for creative work (1976, 1981), a gold medal at the *International Exhibition of Ceramics Gualdo Tadino* (1984), an honorary diploma at the *Second World Triennial of Miniature Ceramics* in Zagreb (1987).

The works of Sujet Kostić in the Museum Collection of unique ceramics include different motifs of a human figure and decorative natural prints, united with abstract forms. Ceramic panel *The Mirror of Life 2* (1974) is a rectangular, vertically positioned composition, made of four ceramic plates designed to form an extracted circle in the panel centre. The plates are ornamented with various motifs - shell prints, long stem glasses, stylized apples, crosses and circles. In the center of the panel there is a white square porcelain plate, raised above the surface, with an inscribed circle, and a square and two isosceles triangles in it. In the center of the plate, there is a relief of stylized human face, an egg-shaped form and a shell print. (Fig. 21)

The other work of Marina Sujeta Kostić in the Collection is a ceramic medallion *Ceramics 2* (1980s). The interpretation of meaning and messages of this work requires the intellectual engagement and the analytical interaction of the observer. (Fig. 38) The composition is an oval shape, with raised edges, similar to a plate, in the shades of blue. In its center there is a relief of a human head, and below, on the right, two spherical motifs. In the upper right section of the medallion there is a forefoot depicted in relief. The artist received the *Golden Form* for Ceramics for this work at the exhibition *Form 4*, in 1971. The creation of Marina Sujeta Kostić is represented by a small number of her ceramic creations in the Museum Collection of unique ceramics. Since these works are typical examples from the oeuvre of the artist who brought the contemporary trends of the European and world ceramic art scene to our country, their presence in the Collection contributes to the significance and value of the entire unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art of the Museum.

The unique ceramics collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad contains 34 works by ten artists who articulated themselves by creating ceramic works. In accordance with the concept of the Homeland Gallery, the artists live and work in Novi Sad, or used to create in this city during the second half of the 20th century - Dragoljub Adžić, Zlata Markov Baranja, Aranka Mojak, Miodrag Nedeljković, Olga Nikolić, Ljubiša Petrović, Ana Popov, Marina Popović, Vladislav Rajčetić and Marina Sujetova Kostić. The collection contains ceramic pots, painted ceramic panels, ceramoplastics and more composite ceramic wholes whose parts can be combined to form various compositions. Some ceramic works consist of a larger number of pieces, therefore this collection makes a total of 90 unique ceramic pieces. Depending on the technology of work and the materials, the Museum Collection contains objects made in majolica, stoneware and porcelain. The largest number of ceramic works are created in majolica. They were made in the period between the 1970s and 1990s, but the majority was created in the 1970s and 1980s, when the unique ceramics experienced a kind of expansion in former Yugoslavia.

Art Historians, Mirjana Džepina and Miloš Arsić, the curators of the Homeland Gallery since its founding until 1975, are credited for the establishment of this Museum Collection. The collection was originally founded owing to the purchase from the artists, while five of the works originate from the Self-Managment Community of Interest for Culture in Novi Sad, whose pieces was permanently assigned to the Museum in 1982. In 2012, the collection was donated 12 more ceramoplastics. Works of unique ceramics that were among the first to enter the Department were inventoried for the Fine Arts Collection. When the Collection of Applied Arts was created, new works were included in its inventory, although they are not entirely of a utilitarian character. This Museum Collection certainly does not fully illustrate the work of Novi Sad ceramists from the second half of the last century. It is also important to note that the collection did not include any work of the artists who used the ceramic technique in the first decades of this century. Various circumstances have contributed to this, among which are the interests

and conceptions of former curators of the Department. However, the reason why a work of an artist is not included in the collection primarily lies in the lack of material resources for the purchase of artworks.

Although this Collection provides only a fragmented image of Novi Sad ceramists creation during the second half of the 20th century, its importance is indisputable. The works of Dragoljub Adžić, Aranka Mojak, Ljubiša Petrović and Vladislav Rajčetić was presented in the Museum Collection with several significant compositions, and the work of Miodrag Nedeljković with one major ceramic work. Therefore, the work of the mentioned artists can be observed more comprehensively than the creations of ceramists with fewer pieces that are kept in the Department. Although they do not fully describe the art concepts of the artists, the works from the Museum Collection are important examples of their creativity, especially from the early period, and significantly contribute to the value of the entire art depository of the Department for Contemporary Art. All of the works in this Collection are important for the study of Novi Sad artists, even inevitable for the presentation of their entire work. The fact that the Museum keeps several ceramic works of the artists who have been rewarded for their work at national and international exhibitions and fairs, confirms the importance of this collection, not only in local, but also in international boundaries.

The publication of the catalogue and presentation of exhibits from the unique ceramics collection of the Museum at the exhibition offers the opportunity to the audience interested to get acquainted with the art depository of the Homeland Gallery, especially given the fact that the works from this collection have not been exhibited for half a century, with the exception of a small number of them that were displayed four decades ago and, more recently, twelve years ago at a museum exhibition. Over the past years, the Museum conservators and restorers have successfully conducted a protection procedure on the unique ceramic works of the Department, so they could be presented in a new light and in their prime. The exhibition *Unique Ceramics Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad* has given the opportunity to the museum audience, as well as experts and researchers of art in Novi Sad during the late 20th century, especially during the 1970s and 1980s, to gain an insight into the artistic fund of a fragile collection of permanent artistic values.

Endnotes

- 1 J. Bañac, "Одељење за савремену уметност – Завичајна галерија", *Музеј прага Новој Сага 1954–2014*, Нови Сад 2015, 91–104.
- 2 See: С. Исаковић, *Савремена керамика у Србију*, Просвета, Београд 1988, 15.
- 3 М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весџи Музеја прага Новој Сага*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4.
- 4 *Concorso internazionale della ceramica d'arte contemporanea, Faenza* – one of the most prestigious ceramic events in Faenza, Italy. Established in 1928 as the exhibition of local importance, to gain an international character in 1963.
- 5 S. Sanader, *Dragoljub Adžić Adžo: izložba keramike*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1973.
- 6 С. Исаковић, *ibid.* 66.
- 7 *ibid.* 75, 192
- 8 *ibid.* 76–77
- 9 Sources on national and international ceramics exhibitions are listed within this catalogue in the references in the texts about the artists from the unique ceramics Department.
- 10 Majolica is baked at a temperature of about 980°C, and the stoneware at temperatures ranging from 1.150°C to 1.250°C. See: С. Исаковић, *ibid.* 188.
- 11 For references on life and work of Dragoljub Adžić see: P. Zubac, *Dragoljub Adžić Adžo: keramika*, UPIDIV, Novi Sad 1971; B. Karlavaris, *Izložba keramike Dragoljuba Adžića-Adže*, Radio Novi Sad, Novi Sad 1971; M. Marović, D. Redep, *Dragoljub Adžić*, Umjetnička galerija Crne Gore, Cetinje 1972; S. Sanader, *Dragoljub Adžić Adžo: izložba keramike*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1973; М. Арсић, *Драгољуб Аџић Аџа*, Дом културе Врбас 1973; *Драгољуб Аџић*, Свет керамике, Аранђеловац 1975; *Dragoljub Adžić: keramika*, Galerija Radničkog univerziteta Radivoj Ćirpanov, Novi Sad 1975; *Eksperiment 7*, Majski salon ULUPUS-a, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1975; M. Arsić, *Adžić*, Galerija Lotrščak, ULUPUH; Zagreb 1975; M. Rajković, *Osećaj vremena i prostora: Dragoljub Adžić*, Salon Muzeja primenjene umetnosti, Beograd 1975; M. Arsić, *Savremena keramika Vojvodine*, Arandjelovac 1975; M. Rajković, *Adjo Dragoljub Adžić: sculptures en ceramique*, Galerie Mouffe, Paris 1976; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весџи Музеја прага Новој Сага*, yr VI, No. 12, Нови Сад 1976, 4; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; *Nada Poznanović-Adžić: prostorne tapiserije*, *Dragoljub Adžić: keramika*, Moderna galerija, Titograd 1978; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; Lj. Bjelica, *Izložba keramike Adžić Dragoljub-Adžo*, Mali likovni salon, Novi Sad, Kulturni centar Radničkog univerziteta, Novi Sad 1984; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србију*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ed.), *Енциклопедија Новој Сага*, 2, Нови Сад 1999, 323–324; *Dragoljub Adžić Adžo: keramička skulptura*, Galerija NS nova, Centar za kulturu Zlatno oko, Novi Sad 2003; J. Bañac, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја прага Новој Сага*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005; B. Poprčan and others, *Mapa sveta Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005, 57; J. Bañac, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја прага Новој Сага*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 255–261.
- 12 M. Arsić, *Adžić*, Galerija Lotrščak, Zagreb 1975.
- 13 С. Исаковић, *ibid.* 157
- 14 J. Jevtović (ed.), *Dragoljub Adžić: izložba keramike "Osećaj vremena i prostora"*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1975; С. Исаковић, *ibid.* 166.
- 15 For references on life and work of Aranka Mojak see: *Aranka i Petar Mojak*, Mala galerija, Savremena galerija Umetničke kolonije Ečka, Zrenjanin 1973; М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; *Aranka Mojak: dečji svet: keramika*, Galerija Matice srpske, Zmajeve dečje igre, Novi Sad 1978; С. Исаковић, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; V. Urban, *Izložba keramike Mojak Aranke*, Galerija ULUV-a, Novi Sad 1982; F. Deak, V. Štraser, *Tragovi: Aranka Mojak Ari: trideset godina umetničkog rada*, Muzej socijalističke revolucije Vojvodine, Novi Sad 1988; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србију*, Просвета, Београд 1988; *Mojak Aranka Ari, keramičar, Nada, grafičar, Petar, slikar*, Zavičajni muzej Čerević-Kulturni centar Beočin 1992; J. Tutorov, *Aranka Mojak Ari*, Savremena galerija, Zrenjanin 1996; M. Arsić, *Aranka Mojak Ari: koren-stablo: keramika*, Galerija Most, Kulturno-prosvetna zajednica Vojvodine, Novi Sad 1996; Д. Попов (ed.), *Енциклопедија Новој Сага*, 17, Нови Сад 2001, 25–26; A. Tišma, *Mojak Aranka Ari: pejzaž u keramici*, Galerija Forma, UPIDIV, Novi Sad 2002; *Aranka Mojak: keramika*, Gradski muzej, Vršac 2004; J. Bañac, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије града Новог Сада", *Годишњак Музеја прага Новој Сага*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 241–245.
- 16 М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Свет керамике, Аранђеловац 1975.
- 17 M. Arsić, *Ljubiša Petrović: umetnička keramika* [no info.]
- 18 *ibid.*
- 19 М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весџи Музеја прага Новој Сага*, yr VI, No. 12, Нови Сад 1976, 4; M. Arsić, *Ljubiša Petrović: umetnička keramika* [no info.]; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србију*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ed.), *Енциклопедија Новој Сага*, 20, Нови Сад 2002, 92–93; J. Bañac, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја прага Новој Сага*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 167–171.
- 20 For references on life and work of Vladislav Rajčetić see: *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Sala Foto kluba, Dubrovnik 1968; Lj. Bukinac, *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Gradski muzej i galerija, Bečej 1971; М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весџи Музеја прага Новој Сага*, yr VI, No. 12, Нови Сад 1976, 4; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; M. Solarov, *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Galerija kulturnog centra, Apatin 1978; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; P. Vlatković, *Владислав Рајчејић: унікална керамика*, Индустија одеће "Први мај", Пирот 1981; M. Solarov, *Vladislav Rajčetić: unikatna keramika*, Gradski muzej, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушna odbrana, Sombor 1979; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србију*, Просвета, Београд 1988; P. Perić, *Лејаш Владислава Рајчејића*, Батања, 2000; B. Poprčan et al (ed.), *Mapa sveta Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005; Д. Попов (ed.), *Енциклопедија Новој Сага*, 23, Нови Сад 2004, 124–126; J. Bañac, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја прага Новој Сага*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 211–219.
- 21 For references on life and work of Zlata Markov Baranji see: М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весџи Музеја прага Новој Сага*, yr VI, No. 12, Нови Сад 1976, 4; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; Ђ. Јовић, *Zlata Markov-Baranji: keramoplastika*,

- keramoslikarstvo, skulptura, Likovni susret, Novi Sad 1980; K. Labadi, *Zlata Markov-Baranji: keramoslikarstvo iz ciklusa Moje detinjstvo*, Mali likovni salon, Novi Sad 1982; J. Кнежевић, *Злата Марков Баранђи*, Народни музеј, Зрењанин 1983; S. Isaković, *Zlata Markov-Baranji: pedeset godina likovnog stvaralaštva 1934-1984: izložba vajarskih, keramoplastičkih i keramoslikarskih radova*, Galerija Forum, UPIDIV, Novi Sad 1984; Z. M. Baranji, *Spomen zbirka Karolja i Zlate Markov*, Temerin 1984; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ed.), *Енциклопедија Новог Сада*, 14, Нови Сад 1999, 69–71; G. Stojaković, S. Savić, M. Majkić, *Zlata Markov-Baranji*, in: *Znamenite žene Novog Sada*, Futura publikacije, Novi Sad 2001, 218–220; *Капољ Баранђи, Злата Марков: изложба скулптура и керамике*, КИЦ Лукијан Мушички, Темерин 2009; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 65–67.
- 22 М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весни Музеја града Новог Сада*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; M. Arsić, *Miodrag Miša Nedeljković: dizajn, primenjena i likovna umetnost: monografija povodom retrospektive (1955 – 1985)*, UPIDIV, Novi Sad 1985; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; Д. Попов (ed.), *Енциклопедија Новог Сада*, 17, Нови Сад 2001, 23–26; B. Poprčan et al (ed.), *Mapa sveta Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005, 190; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Uroš, Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 175–185.
- 23 С. Исаковић, *ibid*, 146
- 24 М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весни Музеја града Новог Сада*, ур VI, бр. No. 12, 4.
- 25 For references on life and work of Ana Popov see: M. Solarov, *Ana Popov: keramoslikarstvo*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; *Ana Popov: keramika*, Salon primenjenih umetnika i dizajnera Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1980; G. Šarčević, *Ana Popov: keramika*, Galerija "Forma", UPIDIV, Novi Sad 1984; M. Mladenović, *Ana Popov: keramika: retrospektivna izložba (1977-1990)*, Kulturni centar grada, Ilok 1990; K. Катић, *Ана Попов, керамичар*, Галерија Огранка САНУ, Нови Сад 1995; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Новог Сада*, 21, Нови Сад 2003, 98–100; *Ана Попов: керамика; Добрица Маршиновић: фотографије*, Галерија Мосић, Завод за културу Војводине, Нови Сад 2004; *Изложба керамике Ане Попов: каталог изложбе*, Галерија Мосић, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2010; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 281; V. Zarić, "Ana Popov – retrospektivna izložba", *Anali Ogranka SANU u Novom Sadu*, No. 10, 2014, Novi Sad 2015, 116–118.
- 26 M. Solarov, *Ana Popov: keramoslikarstvo*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976.
- 27 *ibid*.
- 28 For references on life and work of Marina Popović see: М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весни Музеја града Новог Сада*, ур VI, No 12, Нови Сад 1976, 4; J. Jevtović, S. Bošnjak, 3. *trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; G. Šarčević, *Ana Atanacković, Vladimir Červenka, Maja Mišević-Kokar, Marina Popović, Milenko Prvački, Petar Šadi: likovno stvaralaštvo mladih: kolaži, fotografije, crteži, keramoskulpture, slike, grafike*, Galerija Matice srpske, Galerija savremene umetnosti, Novi Sad 1980; *Keramoplastika*, Savremena galerija Centra za kulturu Olga Petrov, Pančevo 1986; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988; G. Šarčević, *Marina Popović: posude tajni: keramika*, 1983-1990, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad, 1990; L. Simonović, *Marina Popović*, Kulturni centar, Novi Sad 1996; М. Поповић, "Приказ реконзервације и нове реставрације керамике са археолошког локалитета Белетинци", *Раг Музеја Војводине*, No. 39, Нови Сад 1997, 355–364; М. Кнежевић Јовановић, "Марина Поповић: (1950 – 2003)", *Раг Музеја Војводине*, No. 43/45, Нови Сад 2004, 249–250; J. Бањац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005; М. Поповић, "Копија – замена за музејски предмет", *Раг Музеја Војводине*, No. 50, Нови Сад 2008, 285–300; Д. Рацков et al, *Свеи керамика Марине Поповић*, Музеј Војводине, Нови Сад 2010; М. Игњатовић, "Свет керамике Марине Поповић", *Раг Музеја Војводине*, No. 53, Нови Сад 2011, 320–322; Б. Јанковић Кнежевић, "Поводом изложбе *Свеи керамика Марине Поповић*", *Раг Музеја Војводине*, бр. 53, Нови Сад 2011, 322; Д. Попов (ур.), *Енциклопедија Новог Сада*, 21, Нови Сад 2003, 204–205; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 317–319.
- 29 Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *ibid.*, 273.
- 30 *ibid*, 273
- 31 For references on life and work of Marina Sijetova Kostić see: P. Zubac, *Druga samostalna izložba keramike Marine Sijetove-Kostić*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1972; М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; Ђ. Јовић, *Samostalna izložba industrijskog dizajna u keramici Marine Sijetove-Kostić*, Salon primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976; K. Tonković, *Marina Sijetova Kostić: izložba keramike*, Dom kulture, Subotica 1977; K. Tonković, *Marina Sijetova Kostić: izložba keramike*, Likovni susret, Subotica 1977; S. Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979; G. Šarčević, *Izložba keramike Vita brevis, portreti*, UPIDIV, Novi Sad 1981; *Keramoplastika*, Savremena galerija Centra za kulturu Olga Petrov, Pančevo 1986; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988, 115, 171; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 135–158; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 273–277.
- 32 С. Исаковић, *ibid*, 171; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *ibid*, 275

The Catalogue of the Unique Ceramics Collection of the Department for Contemporary Art at the City Museum of Novi Sad

In the catalogue of the unique ceramics of the Department for Contemporary Art – the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad, the artists are ordered in Serbian alphabet by the initial letter of their surname. This is followed by the list of the artist's works with complete catalogue entries (name, year of creation, technique used, size, signature, inventory number, information on the origin and the exhibitions where the work used to be displayed, including the publications their copies have been used in.

Dragoljub Adžić

1. **Painted Ornament Panel** (1963) (Fig. 1)

majolica, 65 × 65 × 1 cm
signature – bottom left, cyr. АЦИЋ Д.; bottom centre, cyr. Д. Аџић
inventory no. 3Г-П-169
purchased from the artist (1973)

exhibited: the exhibition *Dragoljub Adžić Adžo: Ceramics*, the UPIDIV Gallery, Novi Sad (1971); the exhibition *Dragoljub Adžić Adža*, Cultural Center Vrbas (1973); the exhibition *Dragoljub Adžić: Ceramics*, the Gallery "Radivoj Čirpanov" Labours University Extension, Novi Sad (1975).
copies used in: М. Арсић, *Драгољуб Аџић Аџа*, Дом културе Врбас, Руски Крстур 1973; Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, Нови Сад 2014, 137.

2. **Poseidon** (1969) (Fig. 7)

majolica, 60 × 35 × 29 cm
no signature
inventory no. 3Г-П-170/1-2
from the art depository of Novi Sad "SIZ" for Culture, permanently assigned to the Museum (1982)

Poseidon – 1st Piece (1969)

majolica, H: 33.5 cm
no signature
inventory no. 3Г-П-170/1

Poseidon – 2nd Piece (1969)

majolica, H: 29.5 cm
no signature
inventory no. 3Г-П-170/2

exhibited: *Dragoljub Adžić Adžo: Ceramics*, the UPIDIV Gallery, Novi Sad (1971); *Dragoljub Adžić Adža*, the Art Salon of the Cultural Centre Vrbas (1973). copies used in: P. Zubac, *Dragoljub Adžić Adžo: keramika*, UPIDIV, Novi Sad 1971.

3. **A Man and the Sun** (1969)

ceramic panel, majolica, 28 pieces
inventory no. 3Г-П-168/1-28
purchased from the artist (1971)

A Man and the Sun – 1st Piece (1969) (Fig. 2)

majolica, 29.5 × 22 × 14.5 cm
signature: on the back, inscribed in cyr.: АЦИЋ Д.
inventory no. 3Г-П-168/1

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 141.

A Man and the Sun – 2nd Piece (1969) (Fig. 3)

majolica, 20 × 21.5 × 7.5 cm
signature: on the back, cyr.: Д. АЦИЋ
inventory no. 3Г-П-168/2

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 141.

A Man and the Sun – 3rd Piece (1969) (Fig. 4)

majolica, 38 × 38 × 12.5 cm
signature: on the back, cyr.: АЦИЋ Д.
inventory no. 3Г-П-168/3

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 142.

A Man and the Sun – 4th Piece (1969) (Fig. 5)

majolica, 30 × 28.5 × 20 cm
signature: on the back, cyr.: АЦИЋ Д.
inventory no. 3Г-П-168/4

A Man and the Sun – 5th Piece (1969) (Fig. 6)

majolica, 37.5 × 25 × 12 cm
signature: on the back, cyr.: 1969 АЦИЋ Д.
inventory no. 3Г-П-168/5

Сл.39. Аранка Мојак, Јарац
(70-их година 20. века) мајолика

Fig. 39 Aranka Mojak, Capricorn
(1970s); majolica

***A Man and the Sun – 6th Piece* (1969) (Fig. 23)**

majolica, 39.5 × 25.5 × 7.5 cm

signature: on the back, cyr.: АЏИЋ Д.

inventory no. 3Г-П-168/6

copies used in: J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 142.

***A Man and the Sun – 7th Piece* (1969) (Fig. 26)**

majolica, 38 × 16.5 × 14.5 cm

signature: on the back, inscribed in cyr.: Д. АЏИЋ

inventory no. 3Г-П-168/7

***A Man and the Sun – 8th Piece* (1969) (Fig. 25)**

majolica, 26.5 × 29.5 × 8.5 cm

signature: on the back, inscribed in cyr.: АЏИЋ Д.; additional signature in

blue, cyr.: АЏО

inventory no. 3Г-П-168/8

***A Man and the Sun – 9th Piece* (1969)**

majolica, 27.5 × 15.5 × 8.5 cm

signature: on the back, cyr.: АЏО Д. А.

inventory no. 3Г-П-168/9

***A Man and the Sun – 10th Piece* (1969)**

majolica, 19 × 19 × 9 cm

signature: on the back, cyr.: АЏИЋ Д.

inventory no. 3Г-П-168/10

***A Man and the Sun – 11th Piece* (1969)**

majolica, 15.5 × 25 × 6 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/11

***A Man and the Sun – 12th Piece* (1969) (Fig. 27)**

majolica, 23.2 × 22 × 12 cm

signature: on the back, lat.: ADŽIĆ D 1968.

inventory no. 3Г-П-168/12

***A Man and the Sun – 13th Piece* (1969)**

majolica, 22.5 × 17.5 × 8 cm

signature: on the back, cyr.: АЏО

inventory no. 3Г-П-168/13

***A Man and the Sun – 14th Piece* (1969) (Fig. 28)**

majolica, 19 × 20 × 7 cm

signature: on the back, cyr.: АЏО Д. А.

inventory no. 3Г-П-168/14

***A Man and the Sun – 15th Piece* (1969)**

majolica, 8.5 × 12.5 × 3.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/15

***A Man and the Sun – 16th Piece* (1969)**

majolica, 6.5 × 16 × 4.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/16

***A Man and the Sun – 17th Piece* (1969)**

majolica, 4 × 8.5 × 4 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/17

***A Man and the Sun – 18th Piece* (1969)**

majolica, 9 × 11.5 × 10.5 cm, D: 2.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/18

***A Man and the Sun – 19th Piece* (1969)**

majolica, 6 × 8.5 × 3.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/19

***A Man and the Sun – 20th Piece* (1969)**

majolica, D: 4.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/20

***A Man and the Sun – 21st Piece* (1969)**

majolica, 4 × 5.5 × 3.7 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/21

***A Man and the Sun – 22nd Piece* (1969)**

majolica, 4.5 × 4.7 × 4 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/22

***A Man and the Sun – 23rd Piece* (1969)**

majolica, 9 × 12 × 4.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/23

***A Man and the Sun – 24th Piece* (1969)**

majolica, 7.5 × 11 × 3.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/24

***A Man and the Sun – 25th Piece* (1969)**

majolica, 6 × 9.5 × 4.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/25

***A Man and the Sun – 26th Piece* (1969)**

majolica, 6.5 × 8.5 × 4 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/26

***A Man and the Sun – 27th Piece* (1969)**

majolica, 9 × 10.5 × 6.5 cm

no signature

inventory no. 3Г-П-168/27

***A Man and the Sun – 28th Piece* (1969)**

majolica, 16.5 × 16 × 6 cm

signature: on the back, cyr.: АЏО

inventory no. 3Г-П-168/28

exhibited: *Dragoljub Adžić*, Art Gallery of Montenegro, Cetinje (1972); *Dragoljub Adžić Adža*, Vrbas Cultural Centre (1973).

copies used in: *Dragoljub Adžić*, Umjetnička galerija Crne Gore, Cetinje 1972; М. Арсић, "Савремена уникатна керамика у Новом Саду", *Весли Музеја града Новог Сада*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4; Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 141–142.

4. **A Sense of Time and Space** (1974) (Fig. 22)

majolica, 67.5 × 35 × 24.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–45
purchased from the artist (1975)

exhibited: the exhibition *Adžić*, the *Lotrščak* Gallery, ULUPUH, Zagreb (1975); the *Dragoljub Adžić* exhibition, World of Ceramics, Arandjelovac (1975); the exhibition *Dragoljub Adžić: Ceramics*, the "Radivoj Čirpanov" Gallery of Labours University Extension, Novi Sad (1975); *The Sense of Time and space: Dragoljub Adžić*, the Museum of Applied Arts Salon, Belgrade (1975); *Paintings, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad*, the City Museum of Novi Sad, Novi Sad (2005).

copies used in: М. Rajković, *Osećaj vremena i prostora: Dragoljub Adžić*, Salon Muzeja primenjene umetnosti, Beograd 1975, cat. no. 25; *Драгољуб Аџић*, Свет керамике, Аранђеловац 1975; Ј. Бањац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005, 24; Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 138.

Aranka Mojak

5. **A Green Bird** (1968) (Fig. 29)

majolica, 42.5 × 42 × 11 cm
signature: on the back, lat.: ARI MOJAK 68
inventory no. 3Г–П–40
purchased from the artist (1971)

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 136.

6. **Zodiac** (1972/73) (Fig. 8–10)

ceramic panel, majolica, 12 pieces
inventory no. 3Г–П–42/1–12
purchased from the artist (1973)

Capricorn (1972)

majolica, 30 × 30 × 18 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/1

copies used in: Ј. Бањац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада*, 38.

Aries (1972)

majolica, 28 × 27 × 17.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/2

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 140.

Taurus (1972)

majolica, 30.5 × 32 × 17.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/3

Gemini (1972)

majolica, 30 × 29 × 17 cm
no signature

inventory no. 3Г–П–42/4

Cancer (1972)

majolica, 31 × 30 × 12.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/5

Leo (1972)

majolica, 29.5 × 28 × 17.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/6

Virgo (1972)

majolica, 28 × 28 × 18.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/7

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 155.

Libra (1972)

majolica, 33 × 30 × 19 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/8

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 140.

Scorpio (1972)

majolica, 31 × 31.5 × 12.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/9

Sagittarius (1972)

majolica, 33 × 28 × 21 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/10

copies used in: Ј. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 140.

Сл.40. Владислав Рајчетић,
Глава рајника I
(80-их година 20. века) мајолика

Fig. 40 Vladislav Rajčetić,
The Head of a Warrior I
(1980s); majolica

Aquarius (1972)

majolica, 32 × 29 × 18 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–42/11

Pisces (1973)

majolica, 27.5 × 28 × 12 cm
signature: on the back, inscribed in lat.: ARI MOJAK 73.
inventory no. 3Г–П–42/12

exhibited: *Paintings, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad*, the City Museum of Novi Sad, Novi Sad (2005).

7. Aries (1973) (Fig. 30)

majolica, 29 × 43 × 17.5 cm
inventory no. 3Г–П–41
signature: bottom, lat.: ARI MOJAK 73.
purchased from the artist (1974)

exhibited: *Paintings, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad*, the City Museum of Novi Sad, Novi Sad (2005).

copies used in: J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја Трага Нової Сага*, 9, 137.

8. Big Fish (1972) (Fig. 42)

majolica, 42 × 60 × 14 cm
signature: on the back, lat.: ARI MOJAK 72
inventory no. 3Г–П–43

from the art depository of Novi Sad "SIZ" for Culture, permanently assigned to the Museum (1982)

copies used in: J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја Трага Нової Сага*, 9, 138.

9. Capricorn (1970s) (Fig. 39)

majolica, 49 × 46 × 17 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–43

from the art depository of Novi Sad "SIZ" for Culture, permanently assigned to the Museum (1982)

Ljubiša Petrović

10. The Rosette (1965) (Fig. 11)

ceramic panel, majolica, 76 × 80 × 4.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–97
purchased from the artist (1966)

exhibited: the exhibition *Contemporary Ceramics of Vojvodina*, Arandjelovac (1975).

copies used in: J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја Трага Нової Сага*, 9, 136.

11. Ceramic Panel (1967) (Fig. 24)

ceramic panel, majolica, 68.5 × 68.5 × 4.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–118
purchased from the artist (1967)

exhibited: the exhibition *Contemporary Ceramics of Vojvodina*, Arandjelovac (1975); *Paintings, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad*, the City Museum of Novi Sad, Novi Sad (2005).

copies used in: М. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац 1975; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја Трага Нової Сага*, 9, 136.

12. Distaff (1970s) (Fig. 33)

ceramic panel, majolica, 204 × 65 × 3.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–196
purchased from the artist (1968)

exhibited: *The International Exhibition of Ceramics*, Faenza, Italy (1965).

Владислав Рајчетић

13. Birds (1970)

majolica, 39 × 24 × 16 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–85
purchased from the artist (1971)

14. A Flock of Birds (1980s) (Fig. 16)

majolica, 39 × 22 × 22 cm
inventory no. 3Г–П–156
no signature
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)

copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја Трага Нової Сага*, 8 / 2012, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2013, 237.

15. The Bird (1980s) (Fig. 12)

majolica, 39 × 17 × 22 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–157
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)

copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја Трага Нової Сага*, 8 / 2012, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2013, 238.

- 16. *The Pheasant* (1980s) (Fig. 15)**
majolica, 37 × 17.5 × 17 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–158
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8 / 2012, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2013, 238.
- 17. *Lovers* (1980s) (Fig. 32)**
majolica, 44 × 18 × 18 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–159
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 239.
- 18. *A Family* (1980s) (Fig. 33)**
majolica, 45.5 × 22 × 17 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–160
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 239.
- 19. *The Green Owl* (1980s) (Fig. 14)**
majolica, 37.5 × 21 × 20 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–161
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 240.
- 20. *The Yellow Owl* (1980s) (Fig. 13)**
majolica, 43 × 26 × 24 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–162
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 240.
- 21. *Fishermen – Cobalt Blue* (1980s) (Fig. 35)**
majolica, 44 × 27.5 × 13 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–163
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 241.
- 22. *Fishermen – Green* (1980s) (Fig. 34)**
majolica, 43 × 25 × 11 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–164
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 241.
- 23. *The Head of a Warrior I* (1980s) (Fig. 40)**
majolica, 28.5 × 27 × 25 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–165
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 242.
- 24. *The Head of a Warrior II* (1980s) (Fig. 36)**
majolica, 36 × 27 × 21.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–166
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)
copies used in: J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 242.
- 25. *A Warrior and a Widow* (1978) (Fig. 41)**
majolica, 62.5 × 25.5 × 18 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–167/1-2
a donation of Danica and Zdravko Rajčetić (2012)

A Warrior and a Widow – 1st Piece (1978)
majolica, 42.5 × 14 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–167/1

A Warrior and a Widow – 2nd Piece (1978)
majolica, 32 × 25 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–167/2

exhibited: the exhibition *Vladislav Rajčetić: Unique Ceramics*, The City Museum, Sombor (1979).
copies used in: J. Jevtović, S. Bošnjak, *3. trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977; M. Solarov, *Vladislav Rajčetić: unikatna keramika*, Gradski muzej, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушna odbrana, Sombor 1979, 21; J. Бањац, "Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8, 243; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014, 216.

Сл.41. **Владислав Рајчетић**, *Рајник са
удовицом* (1978) мајолика

Fig. 41 **Vladislav Rajčetić**, *A Warrior and a Widow*
(1978); majolica

Zlata Markov Baranji

26. *Skeletons* (early 1980s) (Fig. 17)

ceramic panel, ceramic glaze, 88.5 × 92 × 1 cm

signature: bottom right, lat.: ZBM.

inventory no. 3Г–П–171

purchased from the artist (1973)

exhibited: the exhibition *Contemporary Ceramics of Vojvodina*, Arandjelovac (1975)

Miodrag Nedeljković

27. *Alone* (1968) (Fig. 18)

ceramic panel, majolica, 83.5 × 85 × 13 cm

no signature

inventory no. 3Г–П–49

purchased from the artist (1971)

exhibited: *The International Ceramics Exhibitions* in Faenza (1968); the exhibition *Contemporary Ceramics of Vojvodina*, Arandjelovac (1975); *The Contemporary Ceramics of Serbia*, Belgrade (1979)

copies used in: M. Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Аранђеловац (1975); M. Arsić, *Miodrag Miša Nedeljković: dizajn, primenjena i likovna umetnost*: monografija povodom retrospektive (1955–1985), UPIDIV, Novi Sad 1985, front page; С. Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988, 74; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9 / 2013, 136; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *ibid.*, 183.

Olga Nikolić

28. *A Tree Avenue* (1964)

painted ceramic panel, 31 × 59 cm

signature: on the back, cyr.: Олга Николић 1964.

inventory no. 3Г–64

purchased from the artist (1965)

29. *The Sun and a Bird* (1965)

painted ceramic panel, 48 × 24 cm

no signature

inventory no. 3Г–127

purchased from the artist (1967)

Ana Popov

30. *Ceramic Panel* (1980s) (Fig. 19)

painted ceramic panel, 30 × 30 cm (base: plywood, 36 × 36 cm)

no signature

inventory no. 3Г–П–50

a purchase from the solo exhibition of the UPIDIV Salon, Novi Sad (1976)

exhibited: the exhibition *Ana Popov: Ceramic Painting*, the UPIDIV Salon, Novi Sad (1976); *The Fourth Novi Sad Art Salon*, Novi Sad (1985).

Marina Popović

31. *Composition I* (1980) (Fig. 20)

stoneware, 12 pieces

inventory no. 3Г–П–46/1–12

purchased from the artist (1987)

Composition I – 1st Piece (1980)

stoneware, 14.5 × 11 × 10 cm

no signature

inventory no. 3Г–П–46/1

Composition I – 2nd Piece (1980)

stoneware, 12.5 × 12 × 10 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/2

Composition I – 3rd Piece (1980)

stoneware, 15 × 12 × 11 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/3

Composition I – 4th Piece (1980)

stoneware, 15 × 13 × 11 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/4

Composition I – 5th Piece (1980)

stoneware, 14 × 11 × 9 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/5

Composition I – 6th Piece (1980)

stoneware, 10 × 9 × 11 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/6

Composition I – 7th Piece (1980)

stoneware, 11 × 10.5 × 9 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/7

Composition I – 8th Piece (1980)

stoneware, 14.5 × 11 × 11 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/8

Composition I – 9th Piece (1980)

stoneware, 11.5 × 12 × 10 cm

signature: bottom, inscribed: MP

inventory no. 3Г–П–46/9

Composition I – 10th Piece (1980)

stoneware, 17 × 14 × 11.5 cm

signature: bottom, inscribed: *MP*
inventory no. 3Г–П–46/10

Composition I – 11th Piece (1980)

stoneware, 8.5 × 8.5 × 6.5 cm
signature: bottom, inscribed: *MP*
inventory no. 3Г–П–46/11

Composition I – 12th Piece (1980)

stoneware, 18 × 16 × 13 cm
signature: bottom, inscribed: *MP*
inventory no. 3Г–П–46/12

exhibited: the exhibition *Acquisitions 1987 of the City Museum of Novi Sad*, Novi Sad (1988)

32. Composition II (1986) (Fig. 37)

stoneware, 6 pieces
inventory no. 3Г–П–47/1–6
purchased from the artist (1987)

Composition II – 1 (1986)

stoneware, 16.5 × 21.5 × 11 cm
signature: bottom, inscribed: *MP*
inventory no. 3Г–П–47/1

Composition II – 2 (1986)

stoneware, 8 × 18 × 10.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–47/2

Composition II – 3 (1986)

stoneware, 25.5 × 24.5 × 12.5 cm
signature: bottom, inscribed: *MP*
inventory no. 3Г–П–47/3

Composition II – 4 (1986)

stoneware, 9.5 × 19 × 10.5 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–47/4

Composition II – 5 (1986)

stoneware, 22.5 × 28.5 × 12.5 cm
signature: bottom, inscribed: *MP*
inventory no. 3Г–П–47/5

Composition II – 6 (1986)

stoneware, 9.5 × 19.5 × 12 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–47/6

exhibited: the *October Salon* in Novi Sad; the exhibition *Acquisitions 1987 of the City Museum of Novi Sad*, Novi Sad (1988); the *Paintings, Sculptures, Ceramics: the Selection from the Homeland Gallery of the City Museum of Novi Sad*, Novi Sad (2005).

copies used in: J. Бањац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада*, 47; J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 139.

Marina Sujetova Kostić

33. The Mirror of Life 2 (1974) (Fig. 21)

ceramic panel, majolica, porcelain, 52 × 43.5 × 8 cm
no signature
inventory no. 3Г–П–172

from the art depository of Novi Sad "SIZ" for Culture, permanently assigned to the Museum (1982)

34. Ceramics II (1980s) (Fig. 38)

ceramic medallion, majolica, 28.5 × 29.5 × 4 cm
signature: on the back, inscribed: *MK*.
inventory no. 3Г–П–51

from the art depository of Novi Sad "SIZ" for Culture, permanently assigned to the Museum (1982)

copies used in: J. Бањац, "Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада", *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9, 138; Z. Rajčetić, V. Mitrović, U. Nedeljković, *ibid*, 361.

Abbreviations (and Their English Translations)

cyr.	Cyrilic script
D	Diameter
H	Height
KPZ	Cultural and Educational Community
lat.	Latin script
SIZ	Self-Managing Community
ULUK	The Association of Fine Arts Artists of Kosovo
ULUPUH	The Croatian Association of Artists of Applied Arts
ULUPUS	The Association of Fine Arts Artists and Designers of Serbia
ULUS	The Association of Fine Arts Artists of Serbia
ULUV	The Association of Fine Arts Artists of Vojvodina
UPIDIV	The Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina

Библиографија

- Милош Арсић, *Драгољуб Ацић Аца*, Дом културе Врбас, Руски Крстур 1973.
- Милош Арсић, *Adžić*, Galerija Lotrščak, ULUPUH, Zagreb 1975.
- Милош Арсић, *Савремена керамика Војводине*, Свет керамике, Аранђеловац 1975.
- Милош Арсић, *Miodrag Miša Nedeljković: dizajn, primenjena i likovna umetnost: monografija povodom retrospektive (1955–1985)*, UPIDIV, Novi Sad 1985.
- Милош Арсић, *Aranka Mojak Ari: koren–stablo: keramika*, Galerija „Most“, Kulturno-prosvetna zajednica Vojvodine, Novi Sad 1996.
- Милош Арсић, „Савремена уникатна керамика у Новом Саду“, *Весџи Музеја града Новог Сада*, год. VI, бр. 12, Нови Сад 1976, 4.
- Јелена Бањац, *Слике, скулптуре, керамика: избор из Завичајне галерије Музеја града Новог Сада*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2005.
- Јелена Бањац, „Збирка примењене уметности Завичајне галерије Музеја града Новог Сада: аквизиције (2000–2012)“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 8/2012, Нови Сад 2013, 223–243.
- Јелена Бањац, „Колекција уникатне керамике Завичајне галерије Музеја града Новог Сада“, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, 9/2013, Нови Сад 2014, 135–158.
- Јелена Бањац, „Одељење за савремену уметност – Завичајна галерија“, *Музеј града Новог Сада 1954–2014*, Нови Сад 2015, 91–104.
- Љилјана Бјелица, *Izložba keramike: Adžić Dragoljub-Adžo*, Mali likovni salon, Kulturni centar Radničkog univerziteta, Novi Sad 1984.
- Љилјана Букинас, *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Gradski muzej i galerija, Векеј 1971.
- Радмила Влатковић, *Владислав Рајчевић: унікална керамика*, Индустрија одеће Први мај, Пирот 1981.
- Ferenc Deak, Vesna Štraser, *Tragovi: Aranka Mojak Ari: trideset godina umetničkog rada*, Muzej socijalističke revolucije Vojvodine, Novi Sad 1988.
- Драгољуб Ацић*, Свет керамике, Аранђеловац 1975.
- Dragoljub Adžić: keramika*, Galerija Radničkog univerziteta Radivoj Ćirpanov, Novi Sad 1975.
- Dragoljub Adžić Adžo: keramička skulptura*, Galerija NS nova, Centar za kulturu Zlatno oko, Novi Sad 2003.
- Eksperiment 7*, Majski salon ULUPUS-a, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1975.
- Pero Zubac, *Dragoljub Adžić Adžo: keramika*, UPIDIV, Novi Sad 1971.
- Pero Zubac, *Druga samostalna izložba keramike Marine Sujetove-Kostić*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1972.
- Миле Игњатовић, „Свет керамике Марине Поповић“, *Рад Музеја Војводине*, бр. 53, Нови Сад 2011, 320–322.
- Изложба керамике Ане Појов: Галерија Мосџ*, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2010.
- Svetlana Isaković, *Savremena keramika u Srbiji*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1979.
- Svetlana Isaković, *II međunarodni bijenale keramike*, Piran, 1982.
- Svetlana Isaković, *III međunarodni bijenale keramike*, Piran, 1984.
- Svetlana Isaković, *Zlata Markov-Baranji: pedeset godina likovnog stvaralaštva 1934–1984.: izložba vajarских, keramoplastičkih i keramoslikarskih radova*, Galerija Forum, UPIDIV, Novi Sad 1984.
- Светлана Исаковић, *Савремена керамика у Србији*, Просвета, Београд 1988.
- Бранка Јанковић Кнежевић, „Поводом изложбе *Свеџи керамике* Марине Поповић“, *Рад Музеја Војводине*, бр. 53, Нови Сад 2011, 322.
- Jevta Jevtović (ur.), *Osećaj vremena i prostora: Dragoljub Adžić*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1975.
- Jevta Jevtović, Sreto Bošnjak, *3. trijenale jugoslovenske keramike*, Muzej primenjene umetnosti, Beograd 1977.
- Đorđe Jović, *Samostalna izložba industrijskog dizajna u keramici Marine Sujetove-Kostić*, Salon primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976.
- Đorđe Jović, *Zlata Markov-Baranji: keramoplastika, keramoslikarstvo, skulptura*, Likovni susret Subotica, Novi Sad 1980.
- Bogomil Karlavaris, *Izložba keramike Dragoljuba Adžića-Adže*, Radio Novi Sad, Novi Sad 1971.
- Карољ Барањи, Злаша Марков: изложба скулптура и керамике*, КИЦ „Лукијан Мушицки“, Темерин 2009.
- Коста Катић, Ана Појов, *Керамичар*, Галерија Огранка САНУ, Нови Сад 1995.
- Keramoplastika*, Savremena galerija Centra za kulturu „Olga Petrov“, Pančevo 1986.
- Јелена Кнежевић, *Злаша Марков Барањи*, Народни музеј, Зрењанин 1983.
- Марија Кнежевић Јовановић, „Марина Поповић: (1950–2003)“, *Рад Музеја Војводине*, бр. 43/45, Нови Сад 2004, 249–250.
- Karolj Labadi, *Zlata Markov-Baranji: keramoslikarstvo iz ciklusa Moje detinjstvo*, Mali likovni salon, Novi Sad 1982.
- Imfrid Libšer, Franc Vilert, *Tehnologija keramike*, Umetnička akademija, Beograd 1967.
- Zlata Markov Baranji, *Spomen zbirka Karolja i Zlate Markov*, Temerin 1984.
- M. Marović, D. Redep, *Dragoljub Adžić*, Umjetnička galerija Crne Gore, Cetinje 1972.
- Marina Mladenović, *Ana Popov: keramika: retrospektivna izložba (1977–1990)*, Kulturni centar grada, Illok 1990.

- Aranka i Petar Mojak*, Mala galerija, Savremena galerija Umetničke kolonije Ečka, Zrenjanin 1973.
- Aranka Mojak: dečji svet: keramika*, Galerija Matice srpske, Zmajeve dečje igre, Novi Sad 1978.
- Mojak Aranka Ari, keramičar, Nada, grafičar, Petar, slikar*, Zavičajni muzej Čerević-Kulturni centar Beočin 1992.
- Aranka Mojak: keramika*, Gradski muzej, Vršac 2004.
- Nada Poznanović-Adžić: prostorne tapiserije. Dragoljub Adžić: keramika*, Moderna galerija, Titograd 1978.
- Раша Перић, *Леіаіш Владислава Рајчеіића*, Батања, 2000.
- Ana Popov: keramika*, Salon primenjenih umetnika i dizajnera Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1980.
- Ана Поіов: керамика; Добрила Маріинов: фоіоірафије*, Галерија Мосіш, Завод за културу Војводине, Нови Сад 2004.
- Душан Попов (ур.), *Енциклопедија Нової Сага*, 2, 1999; 14, 1999; 16, 2001; 17, 2001; 20, 2002; 22, 2003; 23, 2004.
- Borivoj Popržan и др. (пр.), *Мапа света Petrovaradinske tvrđave*, Likovni krug, Novi Sad 2005.
- Mila Rajković, *Adjo Dragoljub Adžić: sculptures en ceramique*, Galerie Mouffe, Paris 1976.
- Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Sala Foto kluba, Dubrovnik 1968.
- Zdravko Rajčetić, Vladimir Mitrović, Uroš Nedeljković, *Upidiv 50 godina. Na ramenima velikana*, Novi Sad 2014.
- Даринка Рацков и др., *Свеіш керамике Марине Поіовић*, Музеј Војводине, Нови Сад 2010.
- Slobodan Sanader, *Dragoljub Adžić Adžo: izložba keramike*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, Novi Sad 1973.
- Milan Solarov, *Ana Popov: keramoslikarstvo*, Salon primenjenih umetnosti i dizajna Vojvodine, UPIDIV, Novi Sad 1976.
- Milan Solarov, *Rajčetić Vladislav: izložba keramike*, Galerija kulturnog centra, Apatin 1978.
- Milan Solarov, *Vladislav Rajčetić: unikatna keramika*, Gradski muzej Sombor, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушна одбрана, Sombor 1979.
- Lale Simonović, *Marina Popović*, Kulturni centar, Novi Sad 1996.
- Gordana Stojaković, Svenka Savić, Mirjana Majkić, „Zlata Markov-Baranji”, u: *Znamenite žene Novog Sada*, Futura publikacije, Novi Sad 2001, 218–220.
- Andrej Tišma, *Mojak Aranka Ari: pejzaž u keramici*, Galerija Forma, UPIDIV, Novi Sad 2002.
- Katarina Tonković, *Marina Sujetova Kostić: izložba keramike*, Dom kulture, Subotica 1977.
- Katarina Tonković, *Marina Sujetova Kostić: izložba keramike*, Likovni susret, Subotica 1977.
- Jasmina Tutorov, *Aranka Mojak Ari*, Savremena galerija, Zrenjanin 1996.
- Vladislav Urban, *Izložba keramike Mojak Aranke*, Galerija ULUV-a, Novi Sad 1982.
- Grozdana Šarčević, *Ana Atanacković, Vladimir Červenka, Maja Mišević-Kokar, Marina Popović, Milenko Prvački, Petar Šadi: likovno stvaralaštvo mladih: kolaži, fotografije, crteži, keramoskulpture, slike, grafike*, Galerija Matice srpske, Galerija savremene umetnosti, Novi Sad 1980.
- Grozdana Šarčević, *Izložba keramike Vita brevis, portreti*, UPIDIV, Novi Sad 1981.
- Grozdana Šarčević, *Ana Popov: keramika*, Galerija „Forma”, UPIDIV, Novi Sad 1984.
- Grozdana Šarčević, *Marina Popović: posude tajni: keramika, 1983–1990*, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad, 1990.

Сл.42. Аранка Мојак , Велика риба (1972) мајолика
 Fig.42 Aranka Mojak , Big Fish (1972); majolica

CIP - Каталогизација у публикацији
 Библиотека Матице српске, Нови Сад

069.5:738(497.113 Novi Sad)"2018"

БАЊАЦ, Јелена, 1975-

Колекција уникатне керамике Одељења за савремену уметност Музеја града Новог Сада = The Unique ceramics collection of the Department for contemporary art at the City museum of Novi Sad / [аутор каталога и изложбе Јелена Бањац ; превод Сава Ракић ; фотографије Феђа Киселички, Владимир Червенка]. - Нови Сад : Музеј града Новог Сада, 2018 (Београд : Службени гласник). - 100 стр. : илустр. ; 22 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300. - Напомене и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-7637-116-7

1. Музеј града Новог Сада

а) Музеј града Новог Сада. Одељење за савремену уметност - Изложбе - 2018

COBISS.SR-ID 320910343

